



***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI  
POWIATOWEGO CENTRUM  
POMOCY RODZINIE  
I OCHRONY ZDROWIA  
W DZIERŻONIOWIE  
ZA ROK 2024***

Dzierżoniów, marzec 2025 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie zwane w dalszej części sprawozdania Centrum jest jednostką organizacyjną Powiatu Dzierżoniowskiego.

Zgodnie ze Statutem uchwalonym uchwałą nr III/28/19 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 29 stycznia 2019 r. Centrum realizuje zadania Powiatu Dzierżoniowskiego z zakresu:

1. pomocy społecznej,
2. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
3. przeciwdziałania przemocy domowej,
4. działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
5. promocji i ochrony zdrowia,
6. realizacji innych zadań wynikających z przepisów prawa.

Centrum wykonuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie Zarządzenia Starosty Dzierżoniowskiego Nr 43/2011 z dnia 28 grudnia 2011 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w imieniu Starosty sprawuje nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych powiatu dzierżoniowskiego, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej i specjalistycznego poradnictwa – Domem Pomocy Społecznej w Bielawie oraz Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia w Dzierżoniowie a także jednostką wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej - Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach.



## **ZATRUDNIENIE**

Na dzień 31.12.2024 r. w Centrum zatrudnionych było 28 osób (27,25 etatów). Wykaz pracowników przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 1. Wykaz pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie na dzień 31 grudnia 2024 r.**

Nazwa stanowiska	Liczba etatów	Liczba osób
Dyrektor	1	1
Zastępca Dyrektora	1	1
Główny księgowy	1	1
Przewodniczący PZON	0,5	1
Sekretarz PZON	1	1
Pracownik socjalny	3	3
Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	6	6
Referent/Specjalista ( w tym 1 osoba na zastępstwo)	11	11
Psycholog	0,75	1
Pomoc administracyjno – biurowa (PUP)	2	2

Ponadto w minionym roku PCPRiOZ zatrudniało dodatkowe osoby w ramach umów cywilno – prawnych do realizacji zadań, min. specjalistów świadczących usługi w ramach ośrodka interwencji kryzysowej, orzekania o niepełnosprawności, prowadzenia rodzinnej pieczy zastępczej i osób do pomocy tym rodzinom, asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, opiekunów osób niepełnosprawnych w zakresie opieki wytchnieniowej, pracownika gospodarczego, itp. W tej formie zatrudnienia Centrum współpracowało, tj. podpisało 150 umów zlecenia.

## **PIECZA ZASTĘPCZA**

Centrum realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Ponadto, jak wspomniano we wstępie, pełni rolę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Tak więc zajmuje się kompleksowo organizowaniem opieki dla dzieci pozbawionych opieki rodziców, podejmuje działania mające na celu pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przygotowuje kandydatów do pełnienia tej funkcji, zapewnia wsparcie istniejącym rodzinom zastępczym oraz dzieciom w nich przebywającym a także podejmuje działania w celu stabilizowania sytuacji dzieci. Ponadto do zadań Centrum należy wypłata świadczeń należnych rodzinom zastępczym oraz osobom opuszczającym pieczę zastępczą.

Szczegółowe informacje dotyczące zadań realizowanych przez Centrum w ramach organizacji rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego zostały zamieszczone w „Sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2024”, które zostało przedłożone wraz z niniejszym sprawozdaniem.

### ***Rodzinna piecza zastępcza***

W 2024 r. w Powiecie Dzierżoniowskim funkcjonowały następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym o charakterze pogotowia rodzinnego,
- rodzinne domy dziecka.

**Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci, w tym osób pełnoletnich objętych pieczą zastępczą według stanu na dzień 31.12.2024 r.**

<b>WYSZCZEGÓLNIENIE</b>	<b>Liczba rodzin zastępczych</b>	<b>Liczba dzieci</b>
Rodziny zastępcze spokrewnione	85	122
Rodziny zastępcze niezawodowe	47	61
Rodziny zastępcze zawodowe	7	25
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	11
Rodzinne domy dziecka	3	21
<b>OGÓLEM</b>	<b>145</b>	<b>240</b>

**Tabela 3. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka powstałych i rozwiązanych w danym okresie sprawozdawczym:**

<b>WYSZCZEGÓLNIENIE</b>	<b>Powstałe w okresie sprawozdawczym</b>	<b>Rozwiązane w okresie sprawozdawczym</b>
Rodziny zastępcze spokrewnione	29	17
Rodziny zastępcze niezawodowe	15	7
Rodziny zastępcze zawodowe	3	0
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	0
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0
Rodzinne domy dziecka	0	1
<b>Ogółem</b>	<b>47</b>	<b>25</b>

**Tabela 4. Napływ dzieci do pieczy zastępczej (które napłynęły i nadal przebywają) w 2024 r.**

<b>WYSZCZEGÓLNIENIE</b>	<b>LICZBA DZIECI</b>			
	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	w rodzinnych domach dziecka
Liczba dzieci do 18 roku życia umieszczonych w pieczy zastępczej (ogółem), z tego:	42	23	15	9
z rodziny naturalnej	39	9	15	7
z rodzinnej pieczy zastępczej	3	11	0	2
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	3	0	0
inne	0	0	0	0

**Tabela 5. Odływ dzieci do 18 roku życia z pieczy zastępczej**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba dzieci, które ubyły w okresie sprawozdawczym , z tego:			
	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	w rodzinnych domach dziecka
Dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej	6	3	4	0
Dzieci, które zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	9	2	3	0
Dzieci, które zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	1	0	0	0
Dzieci, które zostały przysposobione	0	2	7	2
Dzieci, które zostały umieszczone w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	0	0	0	0
Inne	2	0	0	0
<b>Ogółem</b>	<b>18</b>	<b>7</b>	<b>14</b>	<b>2</b>

**Tabela 6. Odływ dzieci powyżej 18 roku życia z pieczy zastępczej**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba dzieci, które ubyły w okresie sprawozdawczym , z tego:			
	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	w rodzinnych domach dziecka
Dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej	0	0	0	0
Dzieci, które założyły własne gospodarstwo domowe, w tym:	10	3	0	4
wyjechały za granicę	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0
<b>Ogółem</b>	<b>10</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>4</b>

Finansowanie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka odbywa się na podstawie *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uzależniona jest od stopnia pokrewieństwa oraz stanu zdrowia dziecka. Ponadto kwoty przysługującego rodzinom zastępczym świadczenia na pokrycie kosztów

utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ostatni raz waloryzacja taka nastąpiła w czerwcu 2024 r. w związku z czym wysokość świadczeń od tamtego roku wyglądała następująco:

- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej do dnia 31 maja 2024 roku 899,00 zł miesięcznie, a od dnia 1 czerwca 2024 roku 1 002,00 zł miesięcznie;
- na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka do dnia 31 maja 2024 roku 1 361,00 zł miesięcznie, a od dnia 1 czerwca 2024 roku 1 517,00 zł miesięcznie.

W 2024 r. na comiesięczną pomoc dla rodzin zastępczych wydatkowano kwotę 3 281 307,86 zł (utrzymanie).

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Do 31 maja 2024 roku wysokość świadczenia wynosiła 274,00 zł miesięcznie, a od dnia 1 czerwca 2024 roku (waloryzacja) wynosi 306,00 zł miesięcznie. Na ten cel w 2024 r. wydatkowano kwotę 103 241,00 zł.

Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka przysługuje świadczenie w wysokości 800,00 zł zwany „świadczeniem wychowawczym”, lub inaczej „800+”.

Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka na każde dziecko umieszczone w tej rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia, natomiast świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka przysługuje także po uzyskaniu przez dziecko pełnoletności pod warunkiem, że kontynuuje ono naukę.

Wniosek o świadczenie wychowawcze składny jest przez rodziny zastępcze elektronicznie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dokładnie tak samo, jak ma to miejsce w przypadku dzieci własnych. Rodziny zastępcze mogą go złożyć przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Mając PESEL, można także przesłać wniosek do ZUS przez portal Empatia lub swój bank. Pieniądze trafią wyłącznie na rachunki bankowe.

Od 2019 roku rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka mogą ubiegać się o świadczenie „dobry start”. Jest to jednorazowe świadczenie w wysokości 300,00 zł. przyznawane na dziecko, które rozpoczyna nowy rok szkolny. Świadczenie to, tak jak dodatek wychowawczy realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka Starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo (*np. na zakup niezbędnej odzieży, mebli, ręczników, pościeli, łóżka*);
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo (*np. dofinansowanie specjalistycznych badań, dojazdu do kliniki, remontu mieszkania w przypadku pożaru, powodzi*).

Dodatkowo rodzina zastępcza niezawodowa (pod warunkiem, że przebywa w niej powyżej 4 dzieci) i zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową lub prowadzącego rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób pełnoletnich umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

- pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej Starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Zestawienie świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz ich wysokość przedstawia poniższa tabela:

**Tabela 7. Zestawienie świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2024 roku.**

<b>RODZAJ ŚWIADCZENIA</b>	<b>LICZBA ŚWIADCZEŃ</b>	<b>OGÓLNA KWOTA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ W 2024 r.</b>
Dodatek z tytułu niepełnosprawności	363	103 241,36 zł
Świadczenie jednorazowe na przyjęcie dziecka	28	50 044,60 zł
Świadczenie związane z wystąpieniem zdarzeń losowych	8	5 928,00 zł
Dofinansowanie do wypoczynku	37	37 000,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego bądź domu jednorodzinnego	25	121 822,76 zł
Środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	0	0
<b>OGÓŁEM</b>	<b>461</b>	<b>318 036,72 zł</b>

PCPRiOZ ponosi koszty utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych poza naszym powiatem (dzieci, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej mieszkały na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego), w ubiegłym roku na ten cel wydatkowano kwotę 459 408,00 zł.

Zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymują wynagrodzenie za pełnienie tej funkcji. Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od formy sprawowanej opieki, ilości i wieku dzieci, doświadczenia oraz stażu. Na ten cel w 2024 r. przeznaczono kwotę:

- wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla zawodowych rodzin zastępczych, w tym dla pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 761 206,00 zł (10 rodzin),
- wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) osób prowadzących rodzinne domy dziecka 296 959,00 zł (do 30.04.2024 r. 4 rodzinne domy dziecka, a od 01.05.2024 r. 3 rodzinne domy dziecka).

W rodzinie zastępczej zawodowej, w której przebywa więcej niż 3 dzieci oraz w rodzinnym domu dziecka, w którym przebywa więcej niż 4 dzieci zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Na ten cel wydatkowano kwotę 232 442,00 zł (7 osób).

Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku m. in.



wypoczynkiem, o którym mowa powyżej lub w związku z udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu oraz w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci umieszczone w tych rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka trafiają do rodzin pomocowych. Rodzinom pomocowym w tym okresie przysługuje wynagrodzenie oraz świadczenia i dodatki przysługujące rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka na dane dziecko. W ubiegłym roku 31 dzieci, z 4 rodzin zawodowych, z 3 rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i jednego rodzinnego domu dziecka, przebywało w 11 rodzinach pomocowych. Kwota przeznaczona na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych wynosiła 16 687,00 zł.

Nad rodzinami zastępczymi i prowadzący rodzinne domy dziecka opiekę sprawują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni. W 2024 r. PCPRiOZ pozyskał dodatkowe środki zewnętrzne na realizację zadania tj. przyznanie dodatków dla pracowników socjalnych w wysokości 400,00 zł./m-c. Dodatek przysługuje pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki.

Środki pozyskane z budżetu państwa na dodatek dla pracownika socjalnego pozyskano w wysokości 11 997,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 10 322,01 zł, zwrócono 1 674,99 zł.

Od dnia 1 lipca 2024 roku zgodnie z Uchwałą nr 62 Rady Ministrów z 19 czerwca 2024 roku w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” uruchomiono program dofinansowania wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w postaci dodatku motywacyjnego. Program jest adresowany do pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dodatek motywacyjny wynosi 1 000,00 zł brutto miesięcznie. PCPRiOZ w Dzierżoniowie na ten cel otrzymał dotację w wysokości 85 912,00 zł. Kwota dotacji, która została wydatkowana do dnia 31.12.2024 r. – 78 092,81 zł. Kwota dotacji jaka została zwrócona 7 819,19 zł. Liczba osób, którym wypłacono dodatek za okres od dnia 01.07.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. – 12 osób.

Uchwałą nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r, uruchomiono program adresowany do pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zatrudnionych przez jednostki organizacyjne gmin, powiatów, województw oraz do pracowników zatrudnionych przez podmioty



niepubliczne, które zgodnie z art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizują ww. zadania na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, tj. do koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest realizowane również w formie dodatku do wynagrodzenia w wysokości 1 000,00 zł brutto w okresie od dnia 1 lipca 2024 roku do dnia 31 grudnia 2027 roku. Z ww. dotacji w okresie od dnia 1 lipca 2024 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku skorzystało 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – wydatkowana kwota na ten cel 36 674,22 zł.

Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 roku w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domu dziecka na lata 2024-2027” z dniem 1 lipca 2024 roku uruchomiono program dofinansowujący wynagrodzenia przysługujące rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka. Dofinansowanie jest realizowane w formie dodatku do wynagrodzenia w wysokości 1 000,00 zł brutto w okresie od dnia 1 lipca 2024 roku do dnia 31 grudnia 2027 r. Na ten cel PCPRiOZ w Dzierżoniowie otrzymał dotację w wysokości 92 000,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 90 015,40 zł, zwrócono 1 984,60 zł. Z dofinansowania skorzystało 13 rodzin.

Zarząd Powiatu, zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi. Obowiązek ten może zostać delegowany na inną osobę. Zgodnie z Uchwałą Nr 4/12/15 z dnia 12 stycznia 2015 r. oraz Uchwałą Nr 225/537/18 z dnia 31 sierpnia 2018 r. Zarząd Powiatu Dzierżoniowskiego upoważnił Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

W roku 2024 przeprowadzono 19 kontroli rodzin zastępczych, 1 w PCOiW w Pieszycach, w tym:

- 7 w rodzinach spokrewnionych,
- 8 w rodzinach niezawodowych,
- 3 w rodzinach zawodowych, w tym:
  - 1 o charakterze pogotowia rodzinnego
- 1 w rodzinnym domu dziecka,
- 1 w PCOiW w Pieszycach, Dom Dziecka Nr 2 w Piławie Górnej.

### ***Instytucjonalna piecza zastępcza***

Na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach. W strukturze Centrum działają cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego. Jednostka dysponuje 66 miejscami, w tym:

Dom Dziecka Nr 1 w Pieszycach – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków,

Dom Dziecka Nr 2 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków,

Dom Dziecka Nr 3 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków,

Dom Dziecka Nr 4 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego dla 10 wychowanków,

Dom Dziecka Nr 5 w Pieszycach – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków.

W Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach na dzień 31 grudnia 2024 r. było zatrudnionych 49 osób, w tym 30 zajmujących się opieką i wychowaniem.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania przebywało łącznie 64 wychowanków, w tym w:

Domu Dziecka Nr 1 – 14 wychowanków,

Domu Dziecka Nr 2 – 14 wychowanków,

Domu Dziecka Nr 3 – 14 wychowanków,

Domu Dziecka Nr 4 – 8 wychowanków,

Domu Dziecka Nr 5 – 14 wychowanków.

Łączna liczba wychowanków, którzy skorzystali z opieki placówek opiekuńczo-wychowawczych w trakcie całego 2024 r. to 84 dzieci, w tym z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego 65 dzieci i z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego 23 wychowanków.

W 2024 r. do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowanych zostało 27 małoletnich. Wśród dzieci umieszczonych w PCOiW w roku sprawozdawczym 7 zostało umieszczonych w trybie zabezpieczenia, na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a 3 małoletnich zostało dowiezionych do placówki opiekuńczo-wychowawczej przez funkcjonariuszy Policji.

W minionym roku Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach opuściło 24 wychowanków, w tym:

- 12 dzieci powróciło do domu rodzinnego,
- 1 dziecko umieszczone zostało w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w domu pomocy społecznej,
- 10 wychowanków usamodzielniało się.

Zgodnie z art. 196 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej starosta jest zobowiązany do ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ustalona kwota średnich miesięcznych wydatków obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu opublikowania zarządzenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. W 2024 r. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach wyniosły:

- w styczniu 2024 r. zgodnie z Zarządzeniem nr 2/2023 Starosty Dzierżoniowskiego z dnia 10 stycznia 2023 r. – 6 076,10 zł
- od lutego 2024 r. do grudnia 2024 r. zgodnie z Zarządzeniem nr 8/2024 Starosty Dzierżoniowskiego z dnia 12 stycznia 2024 r. – 6 875,66 zł.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach koniecznością jest umieszczenie dzieci zamieszkujących na terenie powiatu dzierżoniowskiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub zakładzie opiekuńczo-leczniczym prowadzonych na terenie innego powiatu. Zazwyczaj podyktowane jest to sytuacją zdrowotną małoletnich i koniecznością dostosowania dla nich specjalistycznej opieki i wsparcia.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych zostały wykonane następujące prace modernizacyjne, remontowe i naprawcze:

#### **Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach**

- remont pomieszczeń na strychu,
- remont magazynu spożywczego i gospodarczego wraz z wymianą oświetlenia,
- budowa domku ogrodowego,
- malowanie kuchni i jadalni w placówce w Piławie Górnej,
- remont dachu placówki – inwestycja została sfinansowana ze środków przekazanych ze Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie oraz z dotacji celowej budżetu państwa będącej w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a jej koszt wyniósł 45 000,00 złotych.

### **Dom Dziecka nr 1 w Pieszycach**

- malowanie pokoju wychowanków wraz z wymianą paneli podłogowych i oświetlenia,
- malowanie 2 pokoi wychowanków wraz z wymianą oświetlenia,
- malowanie 2 pokoi wychowanków wraz z wymianą mebli i oświetlenia,
- kapitalny remont pokoju wychowanków wraz z wymianą mebli,
- malowanie korytarzy placówki.

### **Dom Dziecka nr 3 w Piławie Górnej**

- wymiana brodzików w łazienkach placówki,
- malowanie uczelni wychowanków.

### **Dom Dziecka nr 4 w Piławie Górnej**

- wymiana mebli, sprzętu AGD oraz oświetlenia w kuchence wychowanków,
- remont uczelni wychowanków wraz z wymianą paneli podłogowych i oświetlenia,
- malowanie korytarzy placówki.

### **Dom Dziecka nr 5 w Pieszycach**

- kapitalny remont pokoju wychowanków wraz z wymianą mebli i montażem obić ściennych,
- malowanie 4 pokoi wychowanków wraz montażem obić ściennych,
- malowanie 2 pokoi wraz z wymianą oświetlenia,
- malowanie uczelni wychowanków,
- malowanie kuchenki wychowanków,
- malowanie korytarzy placówki,
- remont łazienki.

Zdecydowana większość powyższych prac remontowych, modernizacyjnych i naprawczych oraz tych, związanych z poprawą walorów estetycznych i użytkowych pomieszczeń, a także terenów przyległych do domów dziecka, została dofinansowana ze środków pozyskanych od sponsorów placówki. Kwota pozyskanych środków finansowych wyniosła w roku 2024 – 88 165,69 złotych.

Oprócz wyżej wymienionych środków finansowych, placówka pozyskała również pomoc dla podopiecznych w formie darowizn rzeczowych, były to m. in.:

1. Bony na obuwie – Firma „Deichmann”,
2. Paczki świąteczne indywidualne dla wychowanków oraz darowizny na codzienne potrzeby placówki – Firma „Deichmann”, Firma „Amazon”, Firma Procter & Gamble, Firma „Persan”, Firma „Henkel”, Firma „Hemmersbach GMBH”, Firma ubezpieczeniowa „Ergo Hestia”, Fundacja „Mały Duży

Człowiek”, Fundacja „DOBROWRACA”, Sklep „Netto”, Sklep „Auchan”, Bank Spółdzielczy w Dzierżoniowie, Poczta Polska w Pieszycach, Szkoła Podstawowa nr 5 w Dzierżoniowie, Parafia Miłosierdzia Bożego w Bielawie, Kopalnia w Piławie Górnej oraz dary od osób prywatnych z terenu naszego kraju i Austrii,

3. Środki czystości i kosmetyki – Wydział Bezpieczeństwa i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie,
4. Paczki mikołajkowe – Starosta Powiatu Dzierżoniowskiego,
5. Paczki dla wychowanków z okazji Dnia Dziecka oraz Św. Mikołaja – Radni Rady Powiatu Dzierżoniowskiego.

Wartość pozyskanych darowizn w formie rzeczowej wyniosła 32 520,51 złotych.

Dzięki dobrej współpracy zarówno z lokalną społecznością, jak i spoza powiatu dzierżoniowskiego, zorganizowano następujące akcje charytatywne na rzecz naszego domu:

1. Mecz piłkarski – Klub Kibica „Lechii Dzierżoniów”,
2. „Podaruj Gwiazdkę” – akcja internetowa,
3. Fundacja „Warto Wierzyć” z Będzina – akcja internetowa,
4. Świąteczny konwój dla PCOiW w Pieszycach – Bielawska Akademia Biegania,
5. „Zostań św. Mikołajem” – Fundacja „Dom” z Wrocławia,
6. Zbiórka rzeczowa prezentów dla podopiecznych domu dziecka – Fundacja „Drogowi Mikołajowie” z Wrocławia,
7. Organizacja czasu wolnego wychowankom – Klub Sportowy „Scom Team” z Dzierżoniowa.

Spośród pozyskanych środków pieniężnych, część przekazano na organizację różnych form wypoczynku dla dzieci:

- 8 wychowanków – wyjazd na kolonie letnie do Włoch,
- 6 wychowanków – kolonie letnie do Łeby,
- 3 wychowanków – turnus rehabilitacyjny w Mielnie,
- 4 wychowanków – wyjazd na „Zieloną Szkołę” do Muszyny.

Podopieczni naszego Centrum wzięli udział w następujących dodatkowych formach zajęć:

- uczestnictwo w warsztatach internetowej platformy edukacyjnej „Skillplanet.io”, prowadzonej przez Fundację „Hemmersbach Kids Family”,
- uczestnictwo w warsztatach interpersonalnych, organizowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem „Adventure Realms” z Wrocławia,

- wyjazd na wycieczki do Złotego Stoku, Zatoru i Chorzowa,
- Parafia Miłosierdzia Bożego w Bielawie – zajęcia integracyjne: warsztaty, wycieczki, zajęcia sportowo-rekreacyjne.

W minionym roku, efektywnie podtrzymywano współpracę z holenderskimi fundacjami, firmami sponsorującymi m.in. firmą „Deichmann”, „Hemmersbach”, „Credit Agricole” oraz osobami prywatnymi, które deklarują kontynuację działań pomocowych na rzecz naszej placówki.

### ***Wsparcie dla osób usamodzielnianych z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej***

Usamodzielniany to osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.

Proces usamodzielnienia rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą i w zależności od sytuacji życiowej wychowanka, może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

Pomoc w ramach usamodzielnienia nie jest świadczeniem obowiązkowym, przysługującym z racji pobytu w rodzinie zastępczej lub placówce. Usamodzielniany wychowanek w celu otrzymania świadczeń ma obowiązek:

- wskazania co najmniej na rok przed osiągnięciem pełnoletności osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia i przesłanie takiej informacji do właściwego centrum pomocy rodzinie (właściwe ze względu na miejsce zamieszkania wychowanka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),
- opracowania wspólnie z opiekunem usamodzielnienia Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, co najmniej na 2 miesiące przed ukończeniem 18 r.ż. i przesłanie go do właściwego centrum pomocy rodzinie (w celu zatwierdzenia przez dyrektora centrum),
- realizacji postanowień zawartych w Indywidualnym Programie Usamodzielnienia,
- realizacji obowiązku szkolnego oraz przedkładania w pcpr na początku każdego semestru zaświadczenia potwierdzającego kontynuowanie nauki (niektórzy usamodzielniani są zobowiązani do przedkładania zaświadczenia potwierdzającego kontynuowanie nauki co miesiąc),
- współdziałanie z opiekunem usamodzielnienia (pracownikiem socjalnym lub koordynatorem rodzin zastępczych), informowanie centrum o każdej istotnej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej, a przede wszystkim informowanie o każdorazowej zmianie miejsca zamieszkania oraz o przerwaniu nauki lub zmianie szkoły.

Zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* osoba usamodzielniana zostaje objęta pomocą, mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia,
- pomoc prawną i psychologiczną.

Opiekunami usamodzielniających się wychowanków są zazwyczaj pracownicy Centrum, którzy nadzorują proces usamodzielnienia oraz tworzą i pomagają w realizacji Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. W programie tym określone są plany i zamierzenia osoby pełnoletniej oraz sposoby i terminy ich realizacji. Nie rzadziej niż co semestr, usamodzielniane osoby spotykają się z opiekunami i relacjonują swoje dokonania, zgłaszają problemy, przedkładają zaświadczenia ze szkoły oraz uzyskane oceny.

Na pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka wydatkowano odpowiednio:

- pomoc na kontynuowanie nauki dla 37 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych – 210 717,55 zł,
- pomoc na usamodzielnienie dla 12 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz 4 pełnoletnich wychowanków rodzinnego domu dziecka – 110 825,00 zł.,
- pomoc na zagospodarowanie dla 7 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i 4 pełnoletnich wychowanków z rodzinnego domu dziecka – 35 472,83 zł.

Na pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej wydatkowano odpowiednio:

- pomoc na kontynuowanie nauki dla 14 osób pełnoletnich wychowanków – 77 103,85 zł.,
- pomoc na usamodzielnienie dla 5 pełnoletnich wychowanków – 48 932,00 zł.,
- pomoc na zagospodarowanie dla 5 pełnoletnich wychowanków – 25 314,00 zł.



## ***Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej***

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości:

- 1) przyznanych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania oraz dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka;
- 2) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 3) miesięcznej opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka w zakładzie opiekuńczo-lecznym.

Rodzicom biologicznym za pobyt dziecka w pieczy zastępczej opłatę ustala Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie działający z upoważnienia Starosty Dzierżoniowskiego. Rodzice biologiczni mogą starać się o umorzenie w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty lub odstąpienie od ustalenia opłaty. Warunki, jakie muszą spełnić rodzice by skorzystać z jednej z tych ulg określa uchwała Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 31 stycznia 2012 r. Nr XVII/125/12.

Na podstawie prawomocnych decyzji ustalających opłatę, upomnień wysłanych do rodziców biologicznych i tytułów wykonawczych wysłanych do Urzędów Skarbowych uzyskano w 2024 roku środki za odpłatność rodziców biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w kwocie 86.301,12 zł. Część tej kwoty w wysokości 12.198,40 zł PCPRiOZ musiał przesłać właściwym gminom jako należny im dochód.



### ***Odpłatność gmin za pobyt dziecka w pieczy zastępczej lub w zakładzie opiekuńczo-leczniczym***

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka lub średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Partycypacja gminy w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, jest wyrazem odpowiedzialności gminy za członka wspólnoty samorządowej. Dodatkowo jest to instrument, przy zastosowaniu którego ustawodawca stara się skłonić gminę do aktywnej pracy z rodziną przeżywającą trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej jest zadaniem gminy i efektywność tej pracy będzie znajdowała uzewnętrznienie w powrocie dziecka do swojej rodziny. Sygnalizowana tu partycypacja gmin w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej nie ma zastosowania do dzieci, które zostały pozostawione bezpośrednio po urodzeniu lub których rodzice są nieznaną tożsamością. Rozwiązanie takie może wynikać z tego, że we wskazanych przypadkach nie można jeszcze mówić, że dzieci te stały się członkami danej wspólnoty samorządowej i powinna ona ponosić za nie odpowiedzialność, względnie takiej wspólnoty nie można ustalić.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych gmina właściwa ze względu na miejsce urodzenia dziecka jest obowiązana do współfinansowania opłaty (200% najniższej emerytury) za pobyt dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej,

- 30% w drugim roku pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

**Tabela 8. Wysokość odpłatności poniesionej przez gminy w roku 2024 za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.**

Gmina	Oplata za rodzinną pieczę zastępczą	Oplata za instytucjonalną pieczę zastępczą	Oplata za ZOL	Łącznie oplata poniesiona przez gminy
Bielawa	538 802,31 zł	817 813,52 zł	nie dotyczy	<b>1 356 615,83 zł</b>
Dzierżoniów – gmina miejska	468 737,28 zł	388 567,48 zł	43 759,54 zł	<b>901 064,30 zł</b>
Dzierżoniów -gmina wiejska	69 168,03 zł	140 263,49 zł	nie dotyczy	<b>209 431,52 zł</b>
Pieszycy	127 859,61 zł	123 026,70 zł	nie dotyczy	<b>250 886,31 zł</b>
Niemcza	123 443,74 zł	7 701,30 zł	nie dotyczy	<b>131 145,04 zł</b>
Piława Górna	157 484,16 zł	328 123,89 zł	nie dotyczy	<b>485 608,05 zł</b>
Łagiewniki	70 053,83 zł	61 771,56 zł	nie dotyczy	<b>131 825,39 zł</b>
<b>Łącznie:</b>	<b>1 555 548,96 zł</b>	<b>1 867 267,94 zł</b>	<b>43 759,54 zł</b>	<b>3 466 576,44 zł</b>

Zmiana ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2023 r. nałożyła na gminy, poza dotychczasowymi kosztami, obowiązek finansowania kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka kosztami koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na niejasne zapisy i różne interpretacje przepisów Gmina Pieszycy odmówiła zapłaty not, jakie zostały do nich skierowane. W związku z tym sprawa została skierowana na drogę postępowania sądowego.

## **WSPARCIE DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH OPUSZCZAJĄCYCH INNE SPECJALISTYCZNE PLACÓWKI I INSTYTUCJE**

Centrum realizuje także zadania wynikające z *ustawy o pomocy społecznej* w związku z usamodzielnieniem się osób opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Tak jak w przypadku usamodzielnianych na podstawie *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* osoba opuszczająca powyższe placówki ma sporządzony z opiekunem usamodzielnienia Indywidualny Program Usamodzielnienia i jest obowiązany do realizacji jego postanowień.

Osobie pełnoletniej może zostać przyznana pomoc:

- pieniężna na usamodzielnienie,
- pieniężna na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

W minionym roku PCPRiOZ udzieliło pomocy:

- dwóm osobom opuszczającym młodzieżowy ośrodek wychowawczy na kontynuowanie nauki na łączną kwotę 7 715,40 zł.

## **MIESZKANIA TRENINGOWE**

W związku z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej od 01 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi. Ustawa dała możliwość podmiotom prowadzącym mieszkania chronione w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 30 kwietnia 2024 r. W związku z tym Uchwałą Nr 334/760/24 Zarządu Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 18 marca 2024 r. zmieniono uchwałę Nr 72/178/20 z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie utworzenia mieszkań chronionych na terenie powiatu dzierżoniowskiego.

Mieszkanie treningowe jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Powiat dzierżoniowski w swoim zasobie posiada dwa mieszkania treningowe. Zostały one utworzone z dniem 01 marca 2020 r. jako mieszkania chronione, a następnie w dniu 18 marca 2024 r. przekształcone w mieszkania treningowe. Są one prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie. Mieszkania znajdują się w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Piławie Górnej przy ul. Szkolnej 6. Każde z mieszkań składa się z 3 pokoi, kuchni i łazienki. Lokale wyposażone są w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną, centralnego ogrzewania, C.W.U. podłączone do instalacji wewnętrznych budynku oraz wentylację grawitacyjną. W mieszkaniach znajdują się niezbędne meble oraz podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego. Obie kuchnie wyposażone

są w lodówkę, zlewozmywak, szafki, płytę indukcyjną z piekarnikiem, zmywarkę, stół i krzesła oraz podstawowe naczynia do przyrządzania i spożywania posiłków.

W łazienkach znajdują się prysznic, pralka, toaleta i umywalka. Każdy z pokoi wyposażony jest w łóżko/łóżka, szafkę nocną/szafki nocne, biurko, krzesło, lampy, szafy do przechowywania ubrań a także pościel, bieliznę pościelową oraz ręczniki. Z pobytu w mieszkaniach może obecnie skorzystać max. 10 osób. Na wyposażeniu mieszkań znajduje się również laptop do dyspozycji osób usamodzielnianych. Usamodzielniani dostają po zamieszkaniu również środki czystości. Na dalszym etapie zamieszkania sami są zobowiązani do zaopatrywania się w niezbędne środki.

W 2024 roku z pomocy poprzez umieszczenie w mieszkaniu treningowym korzystały trzy osoby usamodzielniane, które opuściły pieczę zastępczą. Ponadto Powiat Dzierżoniowski, na mocy zawartego porozumienia do 30 kwietnia 2024 r. zapewniał 1 miejsce w mieszkaniu treningowym dla usamodzielnianego pochodzącego z powiatu średzkiego.

## **CUDZOZIEMCY I REPATRIANCI**

W 2024 r. PCPRiOZ w Dzierżoniowie nie udzieliło pomocy na pokrycie kosztów przyjazdu, zagospodarowania i bieżącego utrzymania dla repatriantów oraz nie udzieliło pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2024 r. PCPRiOZ w Dzierżoniowie nie wypłacało również świadczeń przyznanych przez Wojewodę Dolnośląskiego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terenie powiatu dzierżoniowskiego.

## WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

### Realizacja zadań finansowych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w 2024 r. realizowało zadania finansowane ze środków PFRON z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. W dniu 16 lutego 2024 r. Powiat otrzymał środki zgodnie z algorytmem na realizację zadań w wysokości 5 999 456,00 zł, które zostały rozdzielone na poszczególne zadania zgodnie z uchwałą Rady Powiatu Nr LXI/389/24 z dnia 27 lutego 2024 r.

Ostateczny plan finansowy na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2024 r. został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Nr IX/61/24 z dnia 17 grudnia 2024 r.

#### Tabela 9. Podział środków finansowych na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej

Lp.	Rodzaj zadania	Kwota	Kwota wydatkowana
1.	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej (art. 10a ustawy)	3 201 120,00 zł	3 197 073,60 zł
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. c ustawy)	2 055 138,00 zł	2 055 057,34 zł
3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy)	49 300,00 zł	49 300,00 zł
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy)	296 188,00 zł	296 187,08 zł
5.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych (art. 10c ustawy)	397 710,00 zł	397 710,00 zł
<b>OGÓLEM</b>		<b>5 999 456,00 zł</b>	<b>5 995 328,02 zł</b>

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w imieniu Starosty realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w zakresie:

#### 1. Dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2024 roku wpłynęło 337 wniosków na dofinansowanie ze środków PFRON do turnusu rehabilitacyjnego z czego 102 z opiekunem.

Pozytywnie rozpatrzono 289 wnioski (46 dotyczyło dzieci do 16 r.ż.) w tym dofinansowanie dla opiekuna otrzymało 98 osób niepełnosprawnych. Wnioski rozpatrzono na łączną kwotę 414 058,00 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz.U.2007.230.1694 z póź.zm.) dofinansowanie zostało obniżone o 20%. Umożliwiło to przyznanie dofinansowania większej liczbie osób niepełnosprawnych i ich opiekunom.

Z przyznanego dofinansowania zrezygnowało 26 osób na łączną kwotę 16 348,00 zł.

Ostatecznie z dofinansowania skorzystały 263 osoby niepełnosprawne z 79 opiekunami (w tym 46 osób do 16 r.ż. z opiekunami) na łączną kwotę 397 710,00 zł.

## **2. Dofinansowania likwidacji barier architektonicznych.**

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Przez cały okres 2024 roku w ramach likwidacji barier architektonicznych wpłynęło 38 wniosków (w tym 3 dzieci) na łączną kwotę 880 228,55 zł. (w tym na dzieci – 124 925,00 zł).

Podpisano 19 umów na kwotę 215 050,57 zł. (w tym 3 dzieci – 73 450,00 zł).

W związku z tym, iż rozliczenia umów opiewały na kwoty niższe niż w zawartych umowach wypłacone dofinansowanie to 207 449,32 zł. (w tym na dzieci – 73 450,00 zł). Złożone wnioski dotyczyły przede wszystkim przystosowania łazienki do potrzeb osób mających trudności w poruszaniu się, wykonania podjazdu oraz zakupu krzesełek transportowych, podnośnika sufitowego i schodołazów.

## **3. Dofinansowania likwidacji barier technicznych.**

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku dostosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować większą sprawność osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

W 2024 r. złożono 32 wnioski na łączną kwotę 148 778,00 zł. Wnioski te dotyczyły przede wszystkim dofinansowania do zakupu łóżek rehabilitacyjnych, przyrządów ułatwiających korzystanie z toalety i łazienki, podnośników i wymiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe.

Podpisano 26 umów na kwotę 60 707,84 zł.

W związku z niższymi kwotami rozliczeniowymi wypłacona kwota dofinansowania była niższa od przyznanej i wyniosła 59 391,44 zł.



#### **4. Dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się.**

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

W 2024 r. złożono 15 wniosków na kwotę 72 846,94 zł. (w tym 10 wniosków dotyczyło dzieci na kwotę 50 202,19 zł). Dotyczyły one głównie dofinansowania zakupu sprzętu komputerowego z osprzętem i laptopów, systemów *MÓWIK* wraz z tabletem.

Podpisano 12 umów na kwotę 30 061,00 zł (w tym 10 umów dotyczących dzieci na kwotę 26 836,00 zł).

Tak jak w przypadku likwidacji barier technicznych kwoty rozliczeniowe były niższe niż w umowach. Wyślana kwota na realizację zadania to 29 346,32 zł.

#### **5. Zaopatrzenia osób niepełnosprawnych przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.**

Przedmioty ortopedyczne to sprzęty niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałej niepełnosprawności, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Są nimi np.: kule, protezy kończyn dolnych i górnych, wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne i inne.

Środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym. Są nimi np.: pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki, materace i poduszki przeciwoleżynowe i itp.

Jest to program realizowany przy współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia, tzn. w części finansowany z środków NFZ. Cieszy się on bardzo dużym zainteresowaniem wśród osób niepełnosprawnych, o czym świadczy liczba korzystających z tej formy pomocy.

W 2024 r. z dofinansowania skorzystało 1 008 osób dorosłych i 44 dzieci. Wyślano kwotę 2 045 949,77 zł, w tym 203 423,26 zł dla dzieci. W przypadku osób dorosłych dofinansowanie dotyczyło m.in. zakupu aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, protez piersi, ud i podudzi. Pozostałe przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze objęte dofinansowaniem to pieluchomajtki, worki do zbiórki moczu, cewniki, materace przeciwoleżynowe. W przypadku dzieci dofinansowanie dotyczyło m.in.: aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, pionizatorów a także pieluchomajtek i cewników.

#### **6. Zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.**

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i jednostki organizacyjne prowadzące



działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres, co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i jednostki organizacyjne składają wnioski do 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji. W 2024r. zrealizowano 1 wniosek. Umowa dotyczyła dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie. Wysokość wypłaconego dofinansowania wyniosła 4 468,38 zł.

W ramach tego zadania również osoby niepełnosprawne mogły składać wnioski o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Wnioski dotyczyły zakupu m.in. rotora do ćwiczenia rąk i nóg oraz rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych.

W okresie sprawozdawczym złożono 8 wniosków na kwotę 14 272,49 zł.

Podpisano 5 umowy na kwotę 4 920,00 zł. Umowy zostały zrealizowane. W związku z tym, iż wnioskodawcy ponieśli niższe koszty zakupu niż określone we wniosku wypłacona kwota dofinansowania to 4 639,19 zł.

#### **7. Dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.**

O dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się jednostki organizacyjne działające na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku. Wnioski te składane są do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Na realizację zadania wpłynęło 16 wniosków. Podpisano i zrealizowano 16 umów na kwotę 49 300,00 zł.

#### **8. Dofinansowania działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.**

Na terenie naszego powiatu działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. Jeden w Dzierżoniowie przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną dla 50 osób, drugi w Piławie Górnej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla 45 osób. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej ze środków Funduszu wynosi 90% tych kosztów. Pozostałe koszty działalności warsztatów finansowane są z budżetu powiatu.

W 2024 r. kwota przeznaczona na działalność obu warsztatów wyniosła 3 556 800,00 zł., z czego 3 201 120,00 zł. stanowiły środki PFRON a 355 680,00 zł. stanowiły środki własne powiatu dzierżoniowskiego. Wykorzystana kwota to 3 197 073,60 zł.

Zgodnie z art. 10b ust. 6a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych PCPRiOZ przeprowadza, co najmniej raz w roku kontrole warsztatu terapii zajęciowej. Kontrola działalności Warsztatu w Dzierżoniowie za 2023 r. odbyła się w okresie od 03.06.2024 r. do

otrzymania ostatnich wyjaśnień pokontrolnych tj. 20.06.2024 r. Kontrola w Piławie Górnej odbyła się w dniu 23.05.2024 r.

Kontrolą zostały objęte dokumenty działalności merytorycznej warsztatów, dokumenty prowadzone przez terapeutów w pracowniach jak również dokumenty finansowe. W ramach kontroli w szczególności zwrócono uwagę na:

- zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu i umową,
- prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu, ważność posiadanych przez uczestników orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań,
- prawidłowość prowadzonej przez terapeutów dokumentacji dotyczącej: uczestników – indywidualne programy rehabilitacji, działalność rady programowej, ocen okresowych, realizacja treningu ekonomicznego, współpracy z rodzinami bądź opiekunami uczestników, listy obecności uczestników,
- prawidłowość w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry warsztatu,
- zgodności postanowień umowy ze stanem faktycznym,
- prawidłowość wykorzystania środków PFRON.

Wyniki przeprowadzonej kontroli zostały przedstawione w protokole pokontrolnym dla każdego Warsztatu. Zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.

Oba Warsztaty w roku 2024 realizowały zadania na rzecz uczestników zgodnie z założeniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.

## **Opieka wytchnieniowa**

W 2024 roku Powiat Dzierżoniowski ponownie przystąpił do programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 pozyskując na ten cel środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 520 975,00 zł. Informacje o programie zostały umieszczone na stronie internetowej Starostwa Powiatowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia oraz w lokalnych mediach.

Celem programu było uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Rodzice bądź opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością mogli skorzystać z pomocy wytchnieniowej w 2024 roku przez 7 dni w tygodniu w maksymalnej liczbie do 12

godzin dziennie. Każdorazowo liczba godzin była ustalana według potrzeby rodzica bądź opiekuna. Usługa była świadczona w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna. Często rodzice/opiekunowie sprawujący 24- godzinną opiekę nad osobą niepełnosprawną byli pozbawieni wolnego czasu na odpoczynek, na zadbanie o własne zdrowie fizyczne, psychiczne i relaks. Dla takich rodziców/opiekunów trudnością jest nawet prowadzenie gospodarstwa domowego z powodu braku czasu, sił a nawet snu. Uczestnictwo w Programie pozwoliło czasowo odciążyć członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnieniu czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponowały czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Uczestnikiem programu mógł być członek rodziny lub opiekun zamieszkujący we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawujący całodobową bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną wymagającą wysokiego poziomu wsparcia do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej.

W pierwszej kolejności ze wsparcia mogli skorzystać rodzice bądź opiekunowie osób z niepełnosprawnością, dla których to osób było to jedyne wsparcie i nie korzystały one w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia ze wsparcia asystenta osobistego, oraz te, które stale przebywały w domu i nie korzystały z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu całodobowego.

W 2024 roku z opieki wytchnieniowej skorzystało łącznie 45 opiekunów osób niepełnosprawnych, w tym 10 opiekunów dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia oraz 35 opiekunów osób z orzeczeniem o stopniu znacznym bądź równoważnym. W przypadku 1 opiekuna dzieci opieka była sprawowana dla dwojga dzieci. Członek rodziny bądź opiekun w ramach programu mógł wykorzystać 229 godzin wsparcia w trakcie realizacji programu. W przypadku 1 opiekuna osoby dorosłej skorzystano z mniejszej liczby przyznanych godzin tj. 189, ponieważ został on włączony do programu w trakcie jego realizacji, a było to możliwe w związku z pozyskaniem dodatkowych godzin, które nie zostały wykorzystane przez innych uczestników.

W trakcie realizacji programu wykorzystano 10 152 godziny i po odliczeniu kosztów pracy, podatku i składek na ubezpieczenie społeczne wypłacono **501 874,76** zł. Program cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego.

## **Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością**

W 2024 r. PCPRiOZ w imieniu Powiatu realizował Program *Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – edycja 2024*. Celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia przy wykonywaniu czynności dnia codziennego, pomoc uczestnikom w funkcjonowaniu w życiu społecznym, ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulacja do podejmowania aktywności na różnych szczeblach życia codziennego. Program miał również na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością.

Z usług asystenta mogły skorzystać:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łączenie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o znacznym bądź umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługi asystenta obejmowały pomoc w:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, świątynie, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne i sportowe),
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązywaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystanie z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywanie czynności życia dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej (pod warunkiem, że szkoła nie zapewnia takich usług).

Program był finansowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W programie wzięły udział 103 osoby z niepełnosprawnością (w tym 66 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 17 osób dorosłych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 20 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności).

Na realizację programu wydatkowano łącznie 1 702 936,72 zł, z czego:

- na usługi asystenta – 1 682 449,00 zł,
- na koszty dojazdu własnym transportem, na zakup biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, sportowe – 18 901,72 zł,
- koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów – 1 586,00 zł

### **Aktywny samorząd**

Program *Aktywny samorząd* ma na celu likwidację barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Program podzielony jest na dwa moduły.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację zawodową i społeczną.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Obszary, zadania, formy i zakres pomocy oraz adresatów w ramach programu przedstawia poniższa tabela.



Tabela 10. Moduły, obszary, zadania, formy, zakres pomocy i adresaci programu *Aktywny samorząd*

MODUŁY	OBSZARY I ZADANIA	FORMY i ZAKRES POMOCY	ADRESACI
MODUŁ I	<b>Obszar A</b>		
	Zadanie 1	Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)</li> <li>– wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie</li> <li>– dysfunkcja narządu ruchu</li> </ul>
	Zadanie 2	Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności</li> <li>– wiek aktywności zawodowej</li> <li>– dysfunkcja narządu ruchu</li> </ul>
	Zadanie 3	Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,</li> <li>– wiek aktywności zawodowej</li> <li>– dysfunkcja narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystanie z usług tłumacza języka migowego</li> </ul>
	Zadanie 4	Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,</li> <li>– wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,</li> <li>– dysfunkcja narządu słuchu,</li> </ul>
	<b>Obszar B</b>		
	Zadanie 1	Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia),</li> <li>– wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,</li> <li>– dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku,</li> </ul>
	Zadanie 2	Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	– Beneficjenci pomocy w Obszarze B
	Zadanie 3	Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	<ul style="list-style-type: none"> <li>– umiarkowany stopień niepełnosprawności,</li> <li>– wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,</li> <li>– dysfunkcja narządu wzroku</li> </ul>
	Zadanie 4	Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia),</li> <li>– wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,</li> <li>– dysfunkcja narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,</li> </ul>
	Zadanie 5	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)</li> <li>– pomoc udzielona w Zadaniach 1,3 i 4</li> </ul>

<b>Obszar C</b>		
Zadanie 1	Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)</li> <li>– wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie</li> <li>– zatrudnienie lub nauka lub potwierdzone opinia eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy albo podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie</li> <li>– dysfunkcja uniemożliwiająca samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym</li> </ul>
Zadanie 2	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	– znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)
Zadanie 3	Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy, co najmniej na III poziomie jakości	<ul style="list-style-type: none"> <li>– stopień niepełnosprawności</li> <li>– wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie</li> <li>– potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego</li> <li>– potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie</li> </ul>
Zadanie 4	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości)	
Zadanie 5	Pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)</li> <li>– wiek do 18 lat lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie</li> <li>– dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się</li> <li>– zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera elektrycznego lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym</li> </ul>
<b>Obszar D</b>		
	Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności</li> <li>– aktywność zawodowa</li> <li>– pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka</li> </ul>
<b>Obszar E</b>		
	Pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	<ul style="list-style-type: none"> <li>– stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności (do 16 roku życia)</li> <li>– korzystanie z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, (wnioskodawca jest pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ośrodka/zespołu domowego leczenia</li> </ul>

			tlenem;
<b>MODUŁ II</b>			<ul style="list-style-type: none"> <li>- znaczny, umiarkowany lub lekki stopień niepełnosprawności</li> <li>- nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi</li> </ul>



W ramach programu w 2024 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie złożono:

- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar A Zadanie 1 (przystosowanie samochodu do potrzeb osoby niepełnosprawnej) – podpisano 4 umowy, które zostały zrealizowane na kwotę 9 270,00 zł. 2 wnioski zostały rozpatrzone negatywnie – nie spełniały wymogów formalnych;
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar A Zadanie 2 (dofinansowanie do kursu prawa jazdy) – podpisano 1 umowę, która została zrealizowana na kwotę 2 310,00 zł.
- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar B Zadanie 1 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 6 umów; zrealizowano wszystkie umowy a wydatkowana kwota to 31 745,40 zł.
- 3 wnioski dotyczące Modułu I Obszar B Zadanie 3 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 3 umowy, które zostały zrealizowane i wypłacono kwotę 14 488,10 zł.
- 4 wnioski dotyczące Modułu I Obszar B Zadanie 4 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 3 umowy. Umowy zostały zrealizowane i wydatkowano kwotę 11 438,74 zł. 1 wniosek rozpatrzono negatywnie – nie spełniał wymogów formalnych;
- 2 wnioski dotyczące Modułu I Obszar C Zadanie 1 (zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – podpisano 1 umowę, którą zrealizowano na kwotę 27 500,00 zł. 1 Wniosek rozpatrzono negatywnie – nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie;
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar C Zadanie 2 (utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – podpisano umowę i zrealizowano ją na kwotę 2 450,00 zł.
- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar C Zadanie 5 (zakup skuterów inwalidzkich elektrycznych lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego) – podpisano i zrealizowano 4 umowy. Wydatkowana kwota to 32 850,00 zł. 2 wnioski rozpatrzono negatywnie – nie spełniały wymogów formalnych.
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar D (dofinansowanie do przedszkola dla dziecka osoby niepełnosprawnej) – podpisano i zrealizowano umowę na kwotę 1 650,00 zł.
- 13 wniosków dotyczących Modułu I Obszar E (dofinansowanie do energii elektrycznej) – pozytywnie rozpatrzono 10 wniosków i wypłacono kwotę 4 000,00 zł. 3 wnioski rozpatrzono negatywnie – nie spełniały warunków formalnych;
- 29 wniosków dotyczących Modułu II – podpisano 16 umów. Do dnia 31 grudnia 2024 r. zrealizowano 16 umów; wydatkowana kwota to 72 954,00 zł. 13 wniosków będzie rozpatrywanych i realizowanych do 30 marca 2025 r.

## **POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI**

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie został powołany przez Starostę Dzierżoniowskiego jako komórka organizacyjna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie i funkcjonuje od 1 stycznia 2000 r. Zespół realizuje zadania z zakresu administracji rządowej.

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem Dzierżoniowskim a Powiatem Ząbkowickim, Zespół swoim zasięgiem działania obejmuje mieszkańców powiatów dzierżoniowskiego i ząbkowickiego.

Wydatki na działalność Zespołu pokrywane są ze środków finansowych budżetu państwa, mogą one być również pokrywane ze środków finansowych samorządu terytorialnego.

Zespołem kieruje powołany przez Starostę Dzierżoniowskiego Przewodniczący Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Członków Zespołu powołuje i odwołuje Starosta na wniosek Przewodniczącego Zespołu.

Członkowie Zespołu, aby wypełniać funkcje, do których zostali powołani muszą uzyskać zaświadczenie uprawniające do orzekania o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wydane przez Wojewodę, po odbyciu szkolenia organizowanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

W skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie wchodzi:

1. członkowie Zespołu – ogółem 20 osób:

a) przewodniczący – 1 osoba,

b) sekretarz – 1 osoba,

c) specjaliści działający w ramach składów orzekających:

– przewodniczący składów orzekających – lekarze różnych specjalności takich jak: interniści, pediatrzy, neurologi, psychiatry, ortopedzi, okuliści, laryngolodzy – 10 osób,

- pozostali członkowie składów orzekających, tj. psychologowie, pedagodzy, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni – 8 osób,

2. obsługa administracyjno-biurowa – 3 osoby.

Zadaniem Zespołu jest ustalenie statusu osób zainteresowanych, jako osób niepełnosprawnych. Ustalenie statusu osoby niepełnosprawnej służy w pierwszej kolejności do realizacji celów określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Ponadto do zadań zespołu należy:

- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wskazane w przedmiotowej ustawie,
- wystawianie osobie posiadającej prawomocne orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności legitymacji dokumentującej niepełnosprawność,
- wydawanie kart parkingowych dla uprawnionych osób fizycznych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją, edukacją osób niepełnosprawnych.

W 2024 r. do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżonowie wpłynęło 4 440 wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Zespół wydał 3 969 orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, 915 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność oraz 748 kart parkingowych.

Szczegółowe informacje o przyjętych wnioskach i wydanych orzeczeniach z uwzględnieniem podziału na powiaty zawarte zostały w poniższych tabelach.

**Tabela 11. Wnioski w sprawie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności z podziałem na cel złożonego wniosku**

Lp.	Cel złożenia wniosku	powiat dzierzoniowski	powiat ząbkowicki	RAZEM
<b>Wnioski w sprawie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – osoby po 16-tym roku życia</b>				
1.	Odpowiednie zatrudnienie	344	169	513
2.	Szkolenie	4	1	5
3.	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	41	24	65
4.	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	551	222	773
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	436	270	706
6.	Zasiłek stały	0	0	0
7.	Zasiłek pielęgnacyjny	798	537	1 335
8.	Korzystanie z karty parkingowej	153	72	225
9.	Inne (ulg i uprawnienia)	175	111	286
<b>RAZEM I</b>		<b>2 502</b>	<b>1 406</b>	<b>3 908</b>
<b>Wnioski w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności – osoby przed 16-tym rokiem życia</b>				
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	280	201	481
2.	Zasiłek stały	24	13	37
3.	Inne	9	2	14
<b>RAZEM II</b>		<b>313</b>	<b>219</b>	<b>532</b>

Łączna ilość złożonych wniosków o wydanie orzeczenia lub o wydaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	2 815	1 625	4 440
--	-------	-------	-------

**Tabela 12. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności**

<b>Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – osoby powyżej 16-tego roku życia</b>				
Lp.	Wyszczególnienie	powiat dzierżoniowski	powiat zabkowicki	RAZEM
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1 965	1 088	3 053
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	186	95	281
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	97	45	142
4.	Ogółem wydane orzeczenia (1+2+3)	<b>2 248</b>	<b>1 228</b>	<b>3 476</b>
5.	W tym wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych po raz pierwszy	znaczny	142	393
		umiarkowany	135	370
		lekki	122	436
		RAZEM	399	1 199
	Wydane orzeczenia na podstawie art. 5a	0	0	0
<b>Orzeczenia o niepełnosprawności – osoby do 16-tego roku życia</b>				
6.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4	1	5
7.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	55	31	86
8.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	242	160	402
	Ogółem wydane orzeczenia (6+7+8)	<b>301</b>	<b>192</b>	<b>493</b>
<b>Łączna ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i orzeczeń o stopniu</b>		<b>2 549</b>	<b>1 420</b>	<b>3 969</b>

**Tabela 13. Ilość wydanych legitymacji dokumentujących niepełnosprawność z podziałem na rodzaj posiadanego przez wnioskodawcę orzeczenia**

Lp.	Wyszczególnienie	powiat dzierżoniowski	powiat ząbkowicki	RAZEM
1.	Legitymacje wydane osobom przed 16-tym rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	62	18	80
2.	Legitymacje wydane osobom po 16-tym roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	626	209	835
3.	Legitymacje wydane osobom niepełnosprawnym po 16-tym roku życia na podstawie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień	0	0	0
RAZEM		<b>688</b>	<b>227</b>	<b>915</b>

**Tabela 14. Ilość wydanych kart parkingowych**

Lp.	Wyszczególnienie	powiat dzierżoniowski	powiat ząbkowicki	RAZEM
1.	Karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych	534	201	735
2.	Karty parkingowe dla placówek	12	1	13
RAZEM		<b>546</b>	<b>202</b>	<b>748</b>

## **DZIAŁANIA W RAMACH PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ**

### **Ośrodek interwencji kryzysowej**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPRiOZ w Dzierżoniowie w ramach działalności interwencyjnej świadczy bezpłatną pomoc oraz zapewnia schronienie mieszkańcom Powiatu Dzierżoniowskiego w chwili kiedy pobyt w ich domu zagraża ich zdrowiu, bezpieczeństwu, udziela pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej bądź w sytuacji utraty stałego miejsca pobytu w wyniku zdarzenia losowego w związku z pożarem lub katastrofą budowlaną. Mieszkanie interwencyjne znajduje się w Dzierżoniowie przy ul. Pocztovej 14a/1.

Siedzibą Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, ul. Piastowska 1, tel. 724 061 615,

e-mail: oik@pcprdzierzoniow.pl

Pomoc osób pracujących w Ośrodku Interwencji Kryzysowej ma na celu przywrócenie równowagi psychicznej, wsparcie w odnalezieniu się w nagłej i niespodziewanej sytuacji oraz wyznaczenie dalszej drogi pomocy. Interwencja kryzysowa jest działaniem zmierzającym do odzyskania przez osobę doświadczającą kryzysu zdolności jego samodzielnego rozwiązania.

Do zadań OIK należy:

- ✓ Podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym dotkniętych przemocą domową.
- ✓ Inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją.
- ✓ Udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a także poradnictwa socjalnego i prawnego.
- ✓ Organizowanie systemu wsparcia i samopomocy dla osób i rodzin dotkniętych sytuacją kryzysową.
- ✓ Zapewnienie doraźnego schronienia dla osób dotkniętych przemocą domową.
- ✓ Realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.
- ✓ Udzielanie wsparcia dla osób doświadczonych stratą i samotnością.

Specjaliści pracujący w OIK oferują pomoc w zakresie:

- Przeżywania silnego stresu;
- Obniżonego nastoju, depresji;
- Kłopotów w związku oraz ich relacjach z ludźmi;



- Trudności wychowawczych;
- Problemów w życiu zawodowych;
- Nieradzenie sobie z trudnymi sytuacjami, traumą;
- Uzależnienia;
- Doświadczenia przemocy fizycznej i psychicznej;
- Wsparcia dla osób doświadczonych stratą i samotnością;
- Wsparcia terapeutycznego dla par i małżeństw.

Klienci OIK mogą skorzystać z porad specjalistów m.in:

- interwenta kryzysowego,
- psychologa,
- pracownika socjalnego,
- terapeuty uzależnień,
- radcy prawnego.

Numer telefonu Ośrodka Interwencji Kryzysowej 724 061 615 czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 07.30- 18.00. Pozostałe usługi świadczone przez Ośrodek odbywają się po wcześniejszym umówieniu się telefonicznym lub osobistym.

W ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej z pomocy skorzystało **241 osób**, **7 osób** skorzystało ze schronienia w formie pobytu w mieszkaniu interwencyjnym.

### **Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne/terapia psychologiczna**

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla osób z Powiatu Dzierżoniowskiego jest świadczone przez psychologów PCPRiOZ i skierowane do osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2024 r. z poradnictwa psychologicznego i terapii psychologicznej skorzystało 12 osób.

### **Warsztaty podnoszenia kompetencji rodzicielskich.**

Głównym celem warsztatów jest ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Adresatami programu są mieszkańcy Powiatu Dzierżoniowskiego o obniżonych kompetencjach wychowawczych i niezaradne życiowo.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji warsztatów zostało zawarte w Sprawozdaniu z Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową na lata 2022-2026 za rok 2024.

### **Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową**

Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Naczelnym celem programu jest redukcja zachowań przemocowych u jego uczestników, kształtowanie postaw partnerstwa, szacunku i odpowiedzialności wobec partnera, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. Centrum informowało lokalne podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej o możliwości zgłaszania się osób chętnych do udziału w Programie korekcyjno -edukacyjnym. W ciągu całego roku nie zgłosiła się wystarczająca liczba osób chętnych (min. 10 osób), co nie spełniało wymaganej ilości uczestników wobec czego program nie został zrealizowany.

### **Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową**

Naczelnym celem programu jest redukcja zachowań przemocowych u jego uczestników, a także nauka umiejętności społecznych zastępujących zachowania agresywne, zwiększenie świadomości w obszarze konsekwencji stosowania przemocy domowej, wzbudzenie wewnętrznej motywacji uczestników do zmiany postaw o charakterze antyspołecznym oraz promowanie pozytywnego systemu wartości i prawidłowych relacji interpersonalnych. W ciągu całego roku nie zgłosiła się wystarczająca liczba osób chętnych do przystąpienia do oddziaływań terapeutycznych wobec czego program nie został zrealizowany.

## PROMOCJA ZDROWIA

W 2024 roku zorganizowano akcje profilaktyczne w dniach 10 i 21 września oraz w dniu 24 października. Badania przeprowadzone w dniach 10 i 21 września odbyły się w gabinecie mobilnym, natomiast badanie w dniu 24 października odbyło się w gabinecie stacjonarnym należącym do struktur PCPRiOZ w Dzierżoniowie. Wszystkie badania wykonywane były przez wykwalifikowany personel.

**W dniu 10 września 2024r.** mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego mogli korzystać z bezpłatnych mobilnych badań densytometrycznych kości (osteoporoza). **Badanie densytometrycznych gęstości kości** pozwala na **wykrycie osteoporozy** we wczesnym etapie jej rozwoju, **określenie stopnia jej zaawansowania oraz monitorowanie leczenia**. Osteoporoza jest chorobą, która prowadzi do osłabienia kości i **zwiększenia ryzyka złamań**. W początkowej fazie choroby nie występują żadne objawy. W miarę postępu choroby mogą pojawić się bóle pleców, utrata wzrostu, zgarbienie oraz częste złamania kości. Z badań skorzystało **109 osób**. Wykryto następujące nieprawidłowości:

- stwierdzona osteoporoza – 8 przypadków,
- obniżona gęstość kości w stosunku do wieku – 12 przypadków,
- zwapnienia kości bardzo duże (>30%) – 25 osób,
- zwapnienia kości duże (20% - 30%) – 10 osób,
- zwapnienia małe (10% - 20%) – 40 osób.

W większości przypadków problemy z nadmiarem uwapnienia kości wynikał z chorób tarczycy i niedoborem witaminy D w organizmie o czym osoby te zostały poinformowane z zaleceniem dalszej konsultacji ze specjalistą. Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i w całości zostało sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości **3 488,00 zł**.

**W dniu 10 i 21 września 2024r.** mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego mogli korzystać również z bezpłatnych mobilnych badań tętnic kończyn dolnych ABI. **Badanie tętnic kończyn dolnych ABI** (wskaźnik ABI kostka-ramię) jest nieinwazyjnym badaniem diagnostycznym, które polega na pomiarze ciśnienia skurczowego na kończynach dolnych (kostkach) i porównaniu go z wartością skurczową na ramionach. Badanie to pozwala na ocenę stanu tętnic odwodowych, wczesne wykrycie miażdżycy, jak również umożliwia ocenę przepływów tętniczo-żylnych. Wskaźnik ABI (ankle-brachial index) jest stosunkiem ciśnienia skurczowego na kostce do ciśnienia skurczowego na ramieniu. Badanie to jest bezbolesne i nieinwazyjne, a jego wyniki są bardzo dokładne. Badanie to pozwala wykryć:

- miażdżycę tętnic kończyn dolnych,

- chorobę niedokrwienną serca,
- chorobę naczyń obwodowych,
- cukrzycę,
- zawał serca,
- tętniaki aorty,

Miażdżyca tętnic kończyn dolnych jest jedną z chorób, która może być wykryta dzięki temu badaniu. Miażdżyca tętnic kończyn dolnych jest chorobą polegającą na odkładaniu się blaszek miażdżycowych w ścianach tętnic kończyn dolnych. Choroba ta prowadzi do zwężenia światła naczyń krwionośnych i zaburzeń krążenia krwi w kończynach dolnych. Badanie tętnic kończyn dolnych może wykryć tętniaki. Tętniaki są poszerzeniami tętnic, wypełnionymi krwią. Mogą one pojawiać się w tętnicach mózgu, serca, kończyn, a także w aorcie brzusznej i piersiowej.

Z badań skorzystały **182** osoby. Wykryto następujące nieprawidłowości:

- problem z przepływem w tętnicach w 1 lub 2 kończynach - 12 przypadków,
- arytmia i nieprawidłowa praca serca – 16 przypadków,
- tętniaki na aorcie piersiowej lub brzusznej – 15 przypadków,
- nadciśnienie tętnicze – 45 przypadków,
- tachykardia – 12 przypadków.

Wszystkie osoby u których stwierdzono nieprawidłowości zostały poinstruowane co do dalszej diagnostyki. Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i było sfinansowane ze środków powiatowych w łącznej wysokości **10 192,00 zł**.

**W dniu 21 września 2024r.** mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego mogli skorzystać z bezpłatnych badań spirometrycznych.

**Badanie płuc i oskrzeli – spirometria** to badanie czynnościowe układu oddechowego, podczas którego mierzy się objętości i pojemności płuc oraz przepływy powietrza znajdującego się w płucach i oskrzelach w różnych fazach cyklu oddechowego. Badanie wykonuje się przy pomocy urządzenia zwanego spirometrem. Spirometria jest podstawowym badaniem służącym do rozpoznawania zwężenia oskrzeli oraz do oceny funkcji płuc. Badanie spirometryczne pozwala na wykrycie chorób układu oddechowego takich jak astma oskrzelowa czy przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP). Z badania skorzystały 74 osoby. W ramach badań u 16 osób wykryto obniżenie sprawności płuc lub oskrzeli w stopniu poniżej 20%.

Wszystkie osoby u których stwierdzono nieprawidłowości zostały poinstruowane co do dalszej diagnostyki. Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i było w całości sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości **1 702,00 zł**.



**W dniu 24 października 2024r.** mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego skorzystali z bezpłatnych stacjonarnych badań Doppler tętnic szyjnych i kręgowych. **USG Doppler tętnic szyjnych i kręgowych** pozwala na ocenę prędkości i kierunku przepływu krwi przez żyły i tętnice. Obraz USG powstaje dzięki odbijaniu się fal dźwiękowych od krążących krwinek czerwonych. Wynik zostaje przedstawiony w postaci obrazu na monitorze.

Specjalista jest w stanie stwierdzić, czy w którymś miejscu krew płynie zbyt szybko lub zbyt wolno. Wskaże również miejsce i stopień zwężenia naczyń, określi grubość i średnicę naczyń krwionośnych. Na podstawie wyników badania lekarz oceni ryzyko wystąpienia zakrzepicy.

Wspomniane badanie umożliwia zdiagnozowanie min.:

- anomalii przebiegu tętnic,
- zwężenia tętnic, wraz z określeniem jego stopnia,
- obecności blaszek miażdżycowych, które są niestabilne i grożą oderwaniem,
- zaburzeń przepływu krwi w tętnicach.

Głównym celem badania było oszacowanie stopnia zwężeń tętnic, co wiąże się z podwyższonym ryzykiem wystąpienia udaru mózgu. Rozwojowi tego typu schorzeń sprzyja siedzący tryb pracy, dieta bogata w tłuszcze zwierzęce i cukier, palenie papierosów oraz picie alkoholu i dużej ilości kawy. Badanie to jest bezbolesne i bezinwazyjne. Z badania skorzystało **80 osób** i było ono poprzedzone wcześniejszą rejestracją telefoniczną na to badanie.

W badanej grupie osób nie stwierdzono znacznych zwężeń w obrębie tętnic szyjnych. W przypadku 5 osób zauważono nieznaczną blaszkę miażdżycową. Wszystkie osoby otrzymały indywidualne wyniki badań podpisane przez lekarza kardiologa, które zostały odebrane osobiście bądź przez członków rodziny. W przypadku osób z wykrytą blaszką miażdżycową dodatkowo przekazano zapis badania na płytce CD.

Badanie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem i było sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości **9 600,00 zł**.

Wszystkie badania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Łącznie na badania w 2024 roku wydatkowano kwotę **24 982,00 zł**. ze środków Powiatu Dzierżoniowskiego.

## **KONTROLE ZEWNĘTRZNE**

W 2024 r. Centrum kontrolowane było dwukrotnie przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki. Kontrola kompleksowa w zakresie pomocy społecznej odbyła się w dniach 13 i 16 maja 2024 r. Obejmowała ona ocenę realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolą objęty był okres od 01 stycznia 2023 r. do 13 maja 2024 r.

Kontrola kompleksowa w zakresie wsparcia rodziny i systemie pieczy zastępczej odbyła się w dniach od 29-31 lipca 2024 r. Obejmowała ona ocenę działalności jednostki w zakresie szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zgodność zatrudnienia w wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolą objęty był okres od 01 lipca 2023 r. do 29 lipca 2024 r.

W dniu 12 czerwca 2024 r. przeprowadzono kontrolę w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach Dom Dziecka nr 2 ul. Sienkiewicza 80 w Piławie Górnej. Kontrola dotyczyła zapewnienia dzieciom kwot pieniężnych do własnej dyspozycji zgodnie z §18 ust. 1 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej procesu wychowawczego dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej określne w §17 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Kontrola obejmowała okres od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

## **BUDŻET PCPRiOZ**

W okresie sprawozdawczym środki, jakie na realizację zadań wydatkowało Centrum stanowiły kwotę: 18 494 883,30 zł, z czego środki pozabudżetowe stanowiły 8 888 465,59 zł.

Dochody, jakie uzyskaliśmy wyniosły 3 597 630,19 zł.



## **WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ**

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek przedstawiania radzie powiatu wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej. W celu realizowania zadań ustawowych i statutowych, bądź zwiększenia zakresu realizacji tychże zadań zasadne jest:

1. zwiększanie środków finansowych na szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
2. zapewnienie szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych przez pracownika socjalnego,
3. poszerzenie a także zwiększenie ilości godzin pracy kadry specjalistycznej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
4. poszerzenie a także zwiększenie ilości godzin pracy kadry specjalistycznej oraz polepszenie warunków lokalowych dla Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Dzierżoniowie,
5. zapewnienie środków na utworzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
6. zapewnienie odpowiedniego do wykonywanych zadań wynagrodzenia pracowników PCPRiOZ,
7. umożliwienie zapewnienia środków na zwiększenie zasobów kadry specjalistycznej w ramach prowadzonego przez PCPRiOZ specjalistycznego poradnictwa.

## **WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek przedstawiania zarządowi powiatu zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej. W celu realizowania zadań ustawowych i statutowych a także zwiększenia zakresu realizacji tychże zadań zasadne jest:

1. zwiększenie liczby szkoleń dla rodzin zastępczych ze specjalistami,
2. zapewnienie odpowiednich środków na promowanie rodzicielstwa zastępczego,
3. zapewnienie odpowiednich wynagrodzeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
4. zwiększenie organizowanych zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

5. poprawa współpracy z gminami z terenu powiatu w zakresie realizacji ustawowych zadań zapobiegających konieczności umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną,
6. poprawa współpracy z gminami z terenu powiatu w zakresie realizacji zadań ustawowych przy umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
7. ujednoczenie przepisów dotyczących właściwości terytorialnej w zakresie ustalania powiatu/gminy właściwej do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
8. ujednoczenie przepisów dotyczących kosztów ponoszonych przez gminy w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej – ujednoczenie katalogu kosztów, jakie jest obowiązana ponosić gmina,
9. wsparcie organu nadzorującego powiaty w interpretacji przepisów,
10. utworzenie przez organ wskazany w ustawie do utworzenia i prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej dla dzieci ze szczególnymi potrzebami,
11. angażowanie samorządów gminnych w pracę z rodzicami biologicznymi w zakresie specjalistycznego wsparcia w celu powrotu dzieci do rodziny biologicznej,
12. pogłębienie współpracy z gminami z terenu powiatu w celu zapewnienia przez gminy lokali mieszkalnych, do których mogą powracać osoby opuszczające pieczę zastępczą; brak odpowiedniej ilości mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą, bądź też opieszałość gmin powoduje, że usamodzielniani pozostają w pieczy zastępczej, co nierzadko powoduje brak możliwości umieszczenia kolejnych małoletnich pozbawionych opieki rodziców,
13. zapewnienie środków na zwiększenie kadry odpowiedzialnej za realizację zadań wynikających z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności obsługi wniosków, realizacji świadczeń, rozliczania i dochodzenia odpłatności od zobowiązanych, tj. gmin i rodziców biologicznych, w tym przygotowania upomnień, tytułów wykonawczych i kierowania spraw na drogę postępowania sądowego;
14. zapewnienie odpowiedniego do wykonywanych zadań wynagrodzenia pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

## **POWIATOWY OŚRODEK WSPARCIA W DZIERŻONIOWIE**

Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Dzierżoniowie jako jednostka organizacyjna Powiatu Dzierżoniowskiego swoją działalność rozpoczął z dniem 1 sierpnia 2020 roku, zgodnie z Uchwałą nr XIX/151/20 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 30 czerwca 2020 roku.

Celem jego działalności jest świadczenie specjalistycznego poradnictwa oraz zapewnienie schronienia mieszkańcom Powiatu Dzierżoniowskiego, wymagającym kontynuowania oddziaływań pozwalających na efektywne wyjście z trudnej sytuacji życiowej oraz utrwalenie dotychczas wprowadzonych zmian.

Do zadań Ośrodka należy:

1. Podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym dotkniętych przemocą.
2. Udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, a także poradnictwa specjalistycznego.
3. Organizowanie systemu wsparcia i samopomocy dla osób i rodzin wychodzących z trudnej sytuacji życiowej.
4. Zapewnienie całodobowego schronienia.

Jako jednostka działająca w obszarze pomocy społecznej, Powiatowy Ośrodek Wsparcia jest realną odpowiedzią na sygnalizowane potrzeby mieszkańców Powiatu w zakresie wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego.

POW w 2024 roku w ramach bieżącej działalności Ośrodka świadczył pomoc w formie:

- poradnictwa psychologicznego - konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień - konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień- wsparcie grupowe,
- grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i rodziców dzieci uzależnionych,
- grupy wsparcia dla kobiet doświadczonych przemocą,
- psychoterapii - konsultacje indywidualne,
- schronienia.

W roku 2024 z pomocy specjalistycznej Ośrodka skorzystało łącznie 172 klientów, z czego 36 stanowiły dzieci. Żadna z osób zgłaszających się do Ośrodka nie korzystała z całodobowego schronienia znajdującego się w Dzierżoniowie na ul. Pocztowej 14a.

Wśród klientów Ośrodka zidentyfikować można:

- osoby zmagające się z szeroko pojętym uzależnieniem,
- osoby współuzależnione, w tym rodziców dzieci uzależnionych,
- osoby doświadczające przemocy psychicznej, fizycznej oraz materialnej,
- osoby zmagające się z nawracającymi stanami depresyjnymi lub lękowymi,

- osoby uwikłane w trudności relacyjne,
- osoby z zaburzeniami odżywiania powstałymi w wyniku doświadczania zachowań przemocowych,
- osoby wymagające wsparcia natury wychowawczej, w celu zapobiegania zachowaniom przemocowym wobec małoletnich.

## **DOM POMOCY SPOŁECZNEJ**

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Bielawie oraz filia w Niemczy przeznaczone są dla osób przewlekle somatycznie chorych. Do 31 grudnia 2024 r. w PCPRiOZ zostało wydanych 36 decyzji o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Bielawie oraz filii w Niemczy.

DPS dysponuje 125 miejscami, na dzień 31 grudnia 2024 r. było umieszczone 123 osoby. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym do 31 marca każdego roku Starosta. W styczniu 2024 roku średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił 5 026,00 zł., natomiast od lutego 2024 roku wynosił 5 929,00 zł.

W ramach posiadanych środków placówka świadczy usługi w zakresie:

1. potrzeb bytowych zapewniając:
  - miejsca w pokojach 1,2,3 i 4 osobowych,
  - wyżywienie – nie mniej niż 3 posiłki dziennie i dieta zgodna z zaleceniami lekarza,
  - odzież i obuwie, zgodnie z potrzebami i porą roku,
  - środki higieny osobistej, utrzymanie czystości i pomoc w jej utrzymaniu.
2. usługi opiekuńcze, polegające na:
  - udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
  - pielęgnacji,
  - niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.
3. usługi medyczne, polegające na:
  - dostępie do lekarzy pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów, zgodnie z potrzebami,
  - otrzymywaniu leków i środków pomocniczych, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.
4. usługi wspomagające, polegające na:
  - umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej,

- podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców,
- umożliwieniu zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych, w placówce odbywają się imprezy świąteczne i okazjonalne (Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Babci, Dzień Seniora, Wigilia, Wielkanoc, Spotkanie integracyjne „Młodzi duchem - bogaci życiem” itp.), na które zapraszane są rodziny, przychodzą dzieci z okolicznych szkół,
- utrzymywaniu i rozwijaniu kontaktów z rodziną i środowiskiem, pensjonariusze mogą przyjmować wizyty osób bliskich i znajomych, a także wychodzić z placówki, przy czym często korzystają z pomocy opiekunów zatrudnionych w domu pomocy,
- zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu,
- zapewnieniu bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
- zapewnieniu przestrzegania praw mieszkańców domu oraz zapewnieniu mieszkańcom dostępności do informacji o tych prawach,
- sprawnym wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym domów pomocy społecznej. Pracownicy Centrum są w stałym kontakcie z Dyrektorem DPS. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek problemów w DPS są one zgłaszane przez Dyrektora Domu.

Raz w roku upoważnieni pracownicy Centrum przeprowadzają kontrolę problemową w DPS. W roku sprawozdawczym kontrola odbyła się w listopadzie 2024 r.

DYREKTOR  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
i Ochrony Zdrowia w Dzierżonowie  
*Elżbieta Jabrzyk*

**Załączniki do Sprawozdania:**

1. Załącznik 1 – Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2024.
2. Załącznik 2 – Sprawozdanie z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025 za rok 2024.
3. Załącznik 3 – Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2022-2026 za rok 2024.
4. Załącznik 4 – Sprawozdanie z realizacji Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową na lata 2022-2026 za rok 2024.



*Załącznik 1 do Sprawozdania z działalności  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie  
za rok 2024*

**SPRAWOZDANIE  
Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA  
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ  
ZA ROK 2024**

Dzierżoniów, marzec 2025 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadzi działalność polegającą na wsparciu rodziny oraz zapewnieniu dzieciom opieki zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W strukturze organizacyjnej wyodrębniono zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi pracownicy socjalni (3 etaty) i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej (6 etatów).

W 2024 roku zespół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie sprawował nadzór nad **192** rodzinami, w tym:

- **114** rodzinami zastępczymi spokrewnionymi,
- **62** rodzinami zastępczymi niezawodowymi,
- **3** rodzinnymi domami dziecka,
- **13** rodzinami zastępczymi zawodowymi, w tym **3** pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

W ciągu okresu sprawozdawczego rozwiązało się **25** rodzin zastępczych, w tym:

- **17** rodzin zastępczych spokrewnionych,
- **7** rodzin zastępczych niezawodowych,
- **1** rodzinny dom dziecka.

W 2024 roku powstało **47** rodzin zastępczych, w tym:

- **29** rodzin zastępczych spokrewnionych,
- **15** rodzin zastępczych niezawodowych,
- **3** rodziny zastępcze zawodowe.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku zespół Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie pełnił nadzór nad **145** rodzinami, w tym: **85** rodzin zastępczych spokrewnionych, **47** rodzin zastępczych niezawodowych, **10** rodziny zastępcze zawodowe, w tym **3** rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i **3** rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie **240** dzieci.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia Staroście i Radzie Powiatu sprawozdanie z efektów pracy.

## **Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej**

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził ciągły nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka m.in. poprzez promowanie rodzicielstwa zastępczego na portalu internetowym [www.facebook.pl](http://www.facebook.pl) (fanpage), stronach internetowych [www.pow.dzierzoniow.pl](http://www.pow.dzierzoniow.pl) oraz [www.pcprdzierzoniow.pl](http://www.pcprdzierzoniow.pl). W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego w roku 2024 przeprowadzono następujące działania:

- umieszczono gazetkę informacyjną i zamieszczono ją na tablicy promującej rodzicielstwo zastępcze w siedzibie w Centrum,
- w dniu 7 kwietnia 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie zorganizowało dzień otwarty – spotkanie celem, którego była promocja rodzicielstwa zastępczego, wyjaśnienie różnic pomiędzy rodzicielstwem zastępczym a adopcją,
- Festyn z okazji Promocji Rodzicielstwa Zastępczego,
- wykonano podświetlenie banera promującego pieczę zastępczą na budynku, w którym znajduje się PCPRiOZ.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym w siedzibie Centrum przeprowadzono bezpłatne szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 16 osób w tym 16 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej. Wszystkie osoby, które zgłosiły się na szkolenie otrzymały wstępną akceptację organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i otrzymały skierowanie na szkolenie. Szkolenie ukończyło 14 osób.

Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom

prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Dla kandydatów, którzy zgłosili się na szkolenie przeprowadzono 2 badania psychologiczne (pozostałe osoby miały aktualne badania psychologiczne) i dokonano 12 analiz sytuacji rodziny.

Ponadto w roku 2024 dla 18 osób sporządzono 14 opinii psychologicznych dotyczących diagnozy predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (kandydaci zgłaszający się do PCPRiOZ indywidualnie oraz opinie na zlecenie sądu).

Przeprowadzono również ponowne badania psychologiczne tzw. re kwalifikacje dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych. Wydano 17 opinii dla 28 osób.

Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W roku 2024 Organizator rodzinnej pieczy zastępczej organizował dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka grupy wsparcia, w roku sprawozdawczym odbyło się 8 spotkań.

Organizator zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności poprzez tworzenie **rodzin pomocowych** dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku m. in. z urlopem wypoczynkowym, który przysługuje w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy lub w związku z udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu oraz w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, dzieci umieszczone w tych rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka trafiają do rodzin pomocowych.

**W ubiegłym roku rodziny zastępcze zawodowe korzystały z tej formy wsparcia. Zawarto 18 umów z rodzinami pomocowymi, w których przebywało łącznie 31 dzieci.**

Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie w roku sprawozdawczym współpracowało ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z:

**a) ośrodkami pomocy społecznej:**

- wskazanie miejsca gdzie mają być umieszczone dzieci w przypadku interwencyjnego odebrania z rodziny biologicznej zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- rozeznanie sytuacji dzieci, które mają być umieszczone w pieczy zastępczej,
- wymiana informacji na temat funkcjonowania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz sytuacji rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- informowanie o zgłaszanych do Centrum nieprawidłowościach występujących w rodzinach naturalnych zamieszkujących na terenie powiatu dzierżoniowskiego,
- rozeznanie wśród członków rodziny i wskazanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

**b) sądem rodzinnym:**

- wydawanie opinii o sytuacji rodziców biologicznych i funkcjonowaniu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej (na wniosek sądu),
- przekazywanie opinii organizatora pieczy zastępczej dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- przekazywanie sprawozdania o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka,
- informowanie o występujących nieprawidłowościach w rodzinach zastępczych,
- przekazywanie rejestru zawierającego: imię i nazwisko, datę urodzenia, obywatelstwo, adres i miejsce zamieszkania, stan cywilny, wykształcenie, zawód, miejsce pracy, źródła dochodu, dane o warunkach mieszkaniowych, danych niezbędnych do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę na dzieckiem, wynikających z zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, informacji o pełnieniu przez rodzinę zastępczą zawodową funkcji pogotowia rodzinnego lub funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej,
- dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na poczet dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W roku sprawozdawczym z rodzinnej pieczy zastępczej przedłożono do tut. Sądu 17 pozwów o alimenty lub podwyższenie alimentów oraz 6 pozwów o alimenty lub podwyższenie alimentów na poczet dzieci przebywających w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach.

**c) instytucjami oświatowymi:**

- wymiana informacji na temat funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym oraz w pieczy zastępczej,

- pozyskiwanie informacji na temat uzyskiwanych ocen, frekwencji, zachowania dziecka umieszczonego w pieczy oraz z zakresu współpracy rodziny zastępczej z kadrą szkoły,
- współpraca z placówkami oświatowymi odnośnie pozyskiwania informacji na temat kontynuowania nauki przez pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

**d) powiatowymi centrami pomocy rodzinie:**

- wymiana informacji na temat osób usamodzielnianych, zakańczanie programów usamodzielnienia osób usamodzielnianych przebywających na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego,
- wymiana informacji na temat wychowanków pieczy zastępczej przebywających na podstawie porozumienia poza Powiatem Dzierżoniowskim,
- wymiana informacji na temat wychowanków pieczy zastępczej z terenu innego powiatu przebywających na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego.

**e) podmiotami leczniczymi:**

- pozyskanie informacji na temat sytuacji zdrowotnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej (kalendarz szczepień, dostępna dokumentacja medyczna a także historia konsultacji lekarskich),

**f) współpraca z WOŚP** – puszka sztabowa stacjonarna zarejestrowana na PCPRiOZ w Dzierżoniowie.

Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził działania mające na celu wzmocnienia kompetencji rodzin zastępczych, a także przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego poprzez możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz pomocy psychoterapeuty.

Ponadto w sposób ciągły zapewniano opiekę psychologiczną dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W roku sprawozdawczym:

- sporządzono **108** diagnoz psychologicznych dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej oraz **16** diagnoz dotyczących badania więzi dla **18** dzieci,



- przeprowadzono **122** indywidualne konsultacje psychologiczne dla dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej,
- przeprowadzono **5** konsultacji psychologicznych z rodzicami zastępczymi,
- przeprowadzano **36** konsultacji psychologicznych dla rodzica zastępczego wraz z dzieckiem.

Ponadto przeprowadzono **4** grupowe superwizje dla rodzin zastępczych zawodowych.

Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Organizator zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą oraz osobom usamodzielnianym. W roku sprawozdawczym **5** osób skorzystało z tej formy wsparcia.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie dokonywało okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Posiedzenie w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej organizowane jest nie rzadziej niż co pół roku dla dzieci powyżej 3 roku życia. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia posiedzenia te odbywają się nie rzadziej niż co 3 miesiące. Po posiedzeniu przesyłana jest do sądu opinia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym dokonano łącznie **383** okresowych ocen sytuacji dzieci, w tym **37** w rodzinnych domach dziecka. Odbyło się **41** posiedzeń dla dzieci poniżej 3 roku życia oraz **342** posiedzenia dla dzieci powyżej 3 roku życia. Oceny sytuacji dziecka dokonywano we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną biologiczną dziecka, przedstawicielami ośrodka adopcyjnego, rodzicami zastępczymi, rodzicami biologicznymi dziecka (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej), opinii otrzymanych od pedagogów lub psychologów szkolnych (jeśli dziecko osiągnęło wiek szkolny) oraz opinii placówki oświatowej do której uczęszczało dziecko (żłobek, przedszkole).

W 2024 roku wydano łącznie **383** opinie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie przekazano je do właściwego sądu. W **11** przypadkach organizator informował właściwy sąd o możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, w **55** przypadkach

wnoszono o zmianę zarządzeń wobec dziecka (tj. pozbawienie władzy rodzicielskiej, zgłoszenie do Ośrodka Adopcyjnego, zasądzenie należnych alimentów, rozwiązanie rodziny zastępczej), natomiast w **348** o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W okresie sprawozdawczym w związku z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego zostało zgłoszonych łącznie **33** dzieci, z czego:

- **6** dzieci zostało przysposobionych,
- w przypadku **17** małoletnich odstępiono od procedury ze względu na więzi emocjonalne pomiędzy dziećmi a ich obecnymi opiekunami,
- w przypadku **4** małoletnich odstępiono od procedury ze względu na brak zgody dziecka na przysposobienie (dzieci powyżej 13 roku życia),
- w stosunku do **6** dzieci wszczęto procedurę kwalifikacyjną do przysposobienia.

Ponadto w okresie sprawozdawczym **1** dziecko zostało pozostawione w szpitalu po urodzeniu.

Objęcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy Centrum i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokładali wszelkich starań w celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej m. in. poprzez:

- a) przygotowywanie w porozumieniu z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku. Łącznie przygotowano **60** planów pomocy dziecku,
- b) pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu. Pomoc koordynatora polegała na:
  - wsparciu w załatwieniu bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem rodziny,
  - organizowaniu i zapraszaniu rodzin zastępczych wraz z podopiecznymi oraz dziećmi biologicznymi do udziału w konkursach oraz różnego rodzaju imprezach organizowanych na terenie powiatu,
  - organizowaniu spotkań dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z rodziną biologiczną na terenie Centrum w sytuacjach braku możliwości spotkania się

z dziećmi w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej (np. z powodu braku przestrzegania przez rodziców biologicznych zasad panujących w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej).

- c) wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielnienia z zakresu:
- uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych,
  - uzyskania pracy zarobkowej oraz ubezpieczenia zdrowotnego,
  - uzyskania należnych świadczeń na usamodzielnienie, kontynuację nauki oraz pomocy finansowej na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
  - informowanie osób rozpoczynających proces usamodzielnienia w zakresie obowiązujących przepisów, praw i obowiązków wynikających z procesu usamodzielnienia,
- d) organizowanie opieki nad dzieckiem w postaci rodzin pomocowych, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
- e) informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologa oraz prawnika w sytuacjach trudnych,
- f) informowanie o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej oraz rehabilitacyjnej,
- g) umożliwienie utrzymywania stałego kontaktu telefonicznego i udzielanie pomocy doraźnej w sytuacjach trudnych.

Ponadto pracownicy Centrum w roku sprawozdawczym zorganizowali dla swoich podopiecznych:

- spotkanie funkcjonariuszy Policji z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej dotyczące „Cyberprzemocy”,
- Bal Karnawałowy dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat przebywających w pieczy zastępczej – zabawa przy muzyce, słodki poczęstunek, gry i konkursy dla uczestników,
- Warsztaty „Walentynkowe”,
- Konkurs plastyczny z okazji Dnia Matki pt. „Zastępcza mama pięknie malowana”,
- Festyn z okazji Promocji Rodzicielstwa Zastępczego,
- Konkurs „Najpiękniejszy lampion z dyni”,
- Bal Halloweenowy dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat przebywających w pieczy zastępczej – zabawa przy muzyce, słodki poczęstunek, gry i konkursy dla uczestników,

- spotkanie świąteczne dla rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji, udział w szkoleniach i samokształcenie oraz korzystanie z poradnictwa zawodowego w celu zachowania i wzmocnienia kompetencji oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

W roku sprawozdawczym zarówno koordynatorzy, jak i pracownicy socjalni brali udział w następujących szkoleniach:

- „Szkolenie okresowe dla pracowników administracyjno-biurowych”,
- „Praca koordynatora z rodziną zastępcza w kryzysie”,
- „Promocja rodzicielstwa zastępczego – czy wystarczy spot? Film? Jak powinna wyglądać kampania promocyjna czy kampania informacyjna”,
- „Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej”,
- „Standardy ochrony małoletnich”,
- „Wsparcie ofiar handlu ludźmi”,
- kursie kwalifikującym do pracy z osobami stosującymi przemoc według Modelu z Duluth.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni uczestniczyli w 4 grupowych superwizjach.

**W roku 2024 tut. Centrum zostało zwycięzcą wniosku o grant w ramach projektu EY „Zrozumieć Dziecko – Edycja Lokalna”, w ramach którego w 2025 roku zostanie przeprowadzone szkolenie dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz opiekunów zastępczych.**

Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Zarząd Powiatu, zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Obowiązek ten może zostać delegowany na inną osobę. Zgodnie z Uchwałą nr 4/12/15 z dnia 12 stycznia 2015 roku oraz Uchwałą nr 225/537/18 z dnia 31 sierpnia 2018 roku Zarząd Powiatu Dzierżoniowskiego upoważnił Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi

rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

W roku 2024 przeprowadzono **20** kontroli pieczy zastępczej, w tym:

- **7** w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- **8** w rodzinach zastępczych niezawodowych,
- **1** w rodzinnym domu dziecka,
- **3** w rodzinach zastępczych zawodowych.,
- **1** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

*Załącznik 2 do Sprawozdania z działalności  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie  
za rok 2024*

**Sprawozdanie z realizacji  
Powiatowej Strategii Rozwiązywania  
Problemów społecznych na lata 2015-2025  
za rok 2024**

Dzierżoniów, marzec 2025 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie



## **Wstęp**

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców, powstałym w oparciu o diagnozę stanu problemów społecznych w powiecie. Strategia została przyjęta Uchwałą nr IV/31/2015 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 27 stycznia 2015 roku. Realizację Strategii przewidziano na okres 11 lat. Strategia jest dokumentem określającym priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej.

W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są miejskie, gminne i powiatowe instytucje, a w szczególności Urzędy Miast i Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach, NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie Sp. z o.o. oraz Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie.

## **1. PRIORYTET I Rozwój systemu pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym**

### **1.1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym poprzez rehabilitację społeczną, zawodową i leczniczą**

Rehabilitacja społeczna, zawodowa i lecznicza ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez kształtowanie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

#### **Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych**

W 2024 roku wpłynęło 337 wniosków na dofinansowanie ze środków PFRON do turnusu rehabilitacyjnego z czego 102 z opiekunem.

Pozytywnie rozpatrzono 289 wnioski (46 dotyczyło dzieci do 16 r.ż.) w tym dofinansowanie dla opiekuna otrzymało 98 osób niepełnosprawnych. Wnioski rozpatrzono na łączną kwotę 414 058,00 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych dofinansowanie zostało obniżone o 20%. Umożliwiło to przyznanie dofinansowania większej liczbie osób niepełnosprawnych i ich opiekunom. Z przyznanego dofinansowania zrezygnowało 26 osób na łączną kwotę 16 348,00 zł.

Ostatecznie z dofinansowania skorzystały 263 osoby niepełnosprawne z 79 opiekunami (w tym 46 osób do 16 r.ż. z opiekunami) na łączną kwotę 397 710,00 zł.

#### **Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych**

Barier architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Przez cały okres 2024 roku w ramach likwidacji barier architektonicznych wpłynęło 38 wniosków (w tym 3 dzieci) na łączną kwotę 880 228,55 zł (w tym na dzieci – 124 925,00 zł). Podpisano 19 umów na kwotę 215 050,57 zł. (w tym 3 dzieci – 73 450,00 zł).

W związku z tym, iż rozliczenia umów opiewały na kwoty niższe niż w zawartych umowach wypłacone dofinansowanie to 207 449,32 zł. (w tym na dzieci – 73 450,00 zł). Złożone wnioski dotyczyły przede wszystkim przystosowania łazienki do potrzeb osób mających

trudności w poruszaniu się, wykonania podjazdu oraz zakupu krzesełek transportowych, podnośnika sufitowego i schodolazów.

### **Dofinansowanie likwidacji barier technicznych**

Barierę techniczną to przeszkody wynikające z braku dostosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować większą sprawność osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

W 2024 r. złożono 32 wnioski na łączną kwotę 148 778,00 zł. Wnioski te dotyczyły przede wszystkim dofinansowania do zakupu łóżek rehabilitacyjnych, przyrządów ułatwiających korzystanie z toalety i łazienki, podnośników i wymiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe. Podpisano 26 umów na kwotę 60 707,84 zł.

W związku z niższymi kwotami rozliczeniowymi wypłacona kwota dofinansowania była niższa od przyznanej i wyniosła 59 391,44 zł.

### **Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się**

Barierę w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

W 2024 r. złożono 15 wniosków na kwotę 72 846,94 zł. (w tym 10 wniosków dotyczyło dzieci na kwotę 50 202,19 zł). Dotyczyły one głównie dofinansowania zakupu sprzętu komputerowego z osprzętem i laptopów, systemów *MÓWIK* wraz z tabletem.

Podpisano 12 umów na kwotę 30 061,00 zł (w tym 10 umów dotyczących dzieci na kwotę 26 836,00 zł).

Tak jak w przypadku likwidacji barier technicznych kwoty rozliczeniowe były niższe niż w umowach. Wypłacona kwota na realizację zadania to 29 346,32 zł.

### **Zaopatrzenia osób niepełnosprawnych przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**

Przedmioty ortopedyczne to sprzęty niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałej niepełnosprawności, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Są nimi np.: kule, protezy kończyn dolnych i górnych, wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne i inne.

Środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym. Są nimi np.: pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki, materace i poduszki przeciwoleżynowe i itp.

Program realizowany jest przy współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia, tzn. w części finansowany z środków NFZ. Cieszy się on bardzo dużym zainteresowaniem wśród osób niepełnosprawnych, o czym świadczy duża liczba korzystających z tej formy pomocy.

W 2024 r. z dofinansowania skorzystało 1 008 osób dorosłych i 44 dzieci. Wyplacono kwote 2 045 949,77 zł, w tym 203 423,26 zł dla dzieci. W przypadku osób dorosłych dofinansowanie dotyczyło m.in. zakupu aparatów sluchowych, obuwia ortopedycznego, protez piersi, ud i podudzi. Pozostale przedmioty ortopedyczne i srodki pomocnicze objete dofinansowaniem to pieluchomajtki, worki do zbiorke moczu, cewniki, materace przeciwolezynowe. W przypadku dzieci dofinansowanie dotyczylo m.in.: aparatow sluchowych, obuwia ortopedycznego, wozkow inwalidzkich, pionizatorow a takze pieluchomajtek i cewnikow.

### **Zaopatrzenie w sprzet rehabilitacyjny**

Zgodnie z *Rozporzadzeniem Ministra Pracy i Polityki Spolecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie okreslenia rodzajow zadani powiatu, ktore moga byc finansowane ze srodkow Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osob Niepełnosprawnych* o dofinansowanie zakupu sprzetu rehabilitacyjnego moga ubiegac sie osoby fizyczne prowadzace dzialalnosc gospodarcza i jednostki organizacyjne prowadzace dzialalnosc zwiazana z rehabilitacja osob niepełnosprawnych przez okres, co najmniej dwuch lat przed dniem zlozenia wniosku. Osoby fizyczne prowadzace dzialalnosc gospodarcza i jednostki organizacyjne skladaja wnioski do 30 listopada roku poprzedzajacego rok realizacji.

W 2024 r. zrealizowano 1 wniosek. Umowa dotyczyla dofinansowania zakupu sprzetu rehabilitacyjnego dla Szkoły Podstawowej z Oddzialami Integracyjnymi w Bielawie. Wysokosc wyplaconego dofinansowania wyniosla 4 468,38 zł.

W ramach tego zadania rowniez osoby niepełnosprawne mogle skladac wnioski o dofinansowanie zakupu sprzetu rehabilitacyjnego. Wnioski dotyczyla zakupu m.in. rotora do cwiczenia rak i nog oraz rowerow rehabilitacyjnych stacjonarnych.

W okresie sprawozdawczym zlozono 8 wnioskow na kwote 14 272,49 zł. Podpisano 5 umow na kwote 4 920,00 zł. Umowy zostaly zrealizowane. W związku z tym, iz wnioskodawcy poniešli nizsze koszty zakupu niz okreslone we wniosku wyplacona kwota dofinansowania to 4 639,19 zł.

### **Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osob niepełnosprawnych**

O dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osob niepełnosprawnych moga ubiegac sie jednostki organizacyjne dzialajace na rzecz osob niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwuch lat przed dniem zlozenia wniosku. Wnioski te skladane sa do dnia 30 listopada roku poprzedzajacego realizacje zadania. Na realizacje zadania wplynelo 16 wnioskow. Podpisano i zrealizowano 16 umow na kwote 49 300,00 zł.

## **Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej**

Na terenie naszego powiatu działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. Jeden w Dzierżoniowie przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną dla 50 osób, drugi w Piławie Górnej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla 45 osób.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej ze środków Funduszu wynosi 90% tych kosztów. Pozostałe koszty działalności warsztatów finansowane są z budżetu powiatu.

W 2024 r. kwota przeznaczona na działalność obu warsztatów wyniosła 3 556 800,00 zł, z czego 3 201 120,00 zł. stanowiły środki PFRON a 355 680,00 zł. stanowiły środki własne powiatu dzierzoniowskiego. Wykorzystana kwota to 3 197 073,60 zł.

Zgodnie z art. 10b ust. 6a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych PCPRiOZ przeprowadza, co najmniej raz w roku kontrole warsztatu terapii zajęciowej. Kontrola działalności Warsztatu w Dzierżoniowie za 2023 r. odbyła się w okresie od 03 czerwca 2024 r. do otrzymania ostatnich wyjaśnień pokontrolnych tj. 20 czerwca 2024 r. Kontrola w Piławie Górnej odbyła się w dniu 23 maja 2024 r.

Kontrolą zostały objęte dokumenty działalności merytorycznej warsztatów, dokumenty prowadzone przez terapeutów w pracowniach jak również dokumenty finansowe. W ramach kontroli w szczególności zwrócono uwagę na:

- zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu i umową,
- prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu, ważność posiadanych przez uczestników orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań,
- prawidłowość prowadzonej przez terapeutów dokumentacji dotyczącej: uczestników – indywidualne programy rehabilitacji, działalność rady programowej, ocen okresowych, realizacja treningu ekonomicznego, współpracy z rodzinami bądź opiekunami uczestników, listy obecności uczestników,
- prawidłowość w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry warsztatu,
- zgodności postanowień umowy ze stanem faktycznym,
- prawidłowość wykorzystania środków PFRON.

Wyniki przeprowadzonej kontroli zostały przedstawione w protokole pokontrolnym dla każdego Warsztatu. Zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.



## **Aktywny Samorząd**

W ramach programu w 2024 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie złożono:

- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar A Zadanie 1 (przystosowanie samochodu do potrzeb osoby niepełnosprawnej) – podpisano 4 umowy, które zostały zrealizowane na kwotę 9 270,00 zł. 2 wnioski zostały rozpatrzone negatywnie – nie spełniały wymogów formalnych;
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar A Zadanie 2 (dofinansowanie do kursu prawa jazdy) – podpisano 1 umowę, która została zrealizowana na kwotę 2 310,00 zł.
- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar B Zadanie 1 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 6 umów; zrealizowano wszystkie umowy a wydatkowana kwota to 31 745,40 zł.
- 3 wnioski dotyczące Modułu I Obszar B Zadanie 3 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 3 umowy, które zostały zrealizowane i wypłacono kwotę 14 488,10 zł.
- 4 wnioski dotyczące Modułu I Obszar B Zadanie 4 (zakup sprzętu komputerowego) – podpisano 3 umowy. Umowy zostały zrealizowane i wydatkowano kwotę 11 438,74 zł. 1 wniosek rozpatrzone negatywnie – nie spełniał wymogów formalnych;
- 2 wnioski dotyczące Modułu I Obszar C Zadanie 1 (zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – podpisano 1 umowę, którą zrealizowano na kwotę 27 500,00 zł. 1 Wniosek rozpatrzone negatywnie – nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie;
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar C Zadanie 2 (utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – podpisano umowę i zrealizowano ją na kwotę 2 450,00 zł.
- 6 wniosków dotyczących Modułu I Obszar C Zadanie 5 (zakup skuterów inwalidzkich elektrycznych lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego) – podpisano i zrealizowano 4 umowy. Wydatkowana kwota to 32 850,00 zł. 2 wnioski rozpatrzone negatywnie – nie spełniały wymogów formalnych.
- 1 wniosek dotyczący Modułu I Obszar D (dofinansowanie do przedszkola dla dziecka osoby niepełnosprawnej) – podpisano i zrealizowano umowę na kwotę 1 650,00 zł.
- 13 wniosków dotyczących Modułu I Obszar E (dofinansowanie do energii elektrycznej) – pozytywnie rozpatrzone 10 wniosków i wypłacono kwotę 4 000,00 zł. 3 wnioski rozpatrzone negatywnie – nie spełniały warunków formalnych;



29 wniosków dotyczących Modułu II – podpisano 16 umów. Do dnia 31 grudnia 2024 r. zrealizowano 16 umów; wydatkowana kwota to 72 954,00 zł. 13 wniosków będzie rozpatrywanych i realizowanych do 30 marca 2025 r.

### **Opieka wytchnieniowa**

W 2024 roku Powiat Dzierżoniowski ponownie przystąpił do programu *Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024* pozyskując na ten cel środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 520 975,00 zł. Informacje o programie zostały umieszczone na stronie internetowej Starostwa Powiatowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia oraz w lokalnych mediach.

Celem programu było uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Rodzice bądź opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością mogli skorzystać z pomocy wytchnieniowej w 2024 roku przez 7 dni w tygodniu w maksymalnej liczbie do 12 godzin dziennie. Każdorazowo liczba godzin była ustalana według potrzeby rodzica bądź opiekuna. Usługa była świadczona w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna.

Uczestnikiem programu mógł być członek rodziny lub opiekun zamieszkujący we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawujący całodobową bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną wymagającą wysokiego poziomu wsparcia do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej.

W pierwszej kolejności ze wsparcia mogli skorzystać rodzice bądź opiekunowie osób z niepełnosprawnością, dla których to osób było to jedyne wsparcie i nie korzystały one w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia ze wsparcia asystenta osobistego, oraz te, które stałe przebywały w domu i nie korzystały z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu całodobowego.

W 2024 roku z opieki wytchnieniowej skorzystało łącznie 45 opiekunów osób niepełnosprawnych, w tym 10 opiekunów dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia oraz 35 opiekunów osób z orzeczeniem o stopniu znacznym bądź równoważnym. W przypadku 1 opiekuna dzieci opieka była sprawowana dla dwojga dzieci. Członek rodziny bądź opiekun w ramach programu mógł wykorzystać 229 godzin wsparcia w trakcie realizacji programu. W przypadku 1 opiekuna osoby dorosłej skorzystano z mniejszej liczby przyznanych godzin tj. 189, ponieważ został on włączony do programu w trakcie jego realizacji, a było to możliwe

w związku z pozyskaniem dodatkowych godzin, które nie zostały wykorzystane przez innych uczestników.

W trakcie realizacji programu wykorzystano 10 152 godziny i po odliczeniu kosztów pracy, podatku i składek na ubezpieczenie społeczne wypłacono 501 874,76 zł. Program cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego.

### **Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością**

W 2024 r. PCPRiOZ w imieniu Powiatu realizował Program *Asystent Osobisty Osoby Z Niepełnosprawnością – edycja 2024*. Celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia przy wykonywaniu czynności dnia codziennego, pomoc uczestnikom w funkcjonowaniu w życiu społecznym, ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulacja do podejmowania aktywności na różnych szczeblach życia codziennego. Program miał również na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Z usług asystenta mogły skorzystać:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łączenie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o znacznym bądź umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługi asystenta obejmowały pomoc w:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, świątynie, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne i sportowe),
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązywaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystanie z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),

- wykonywanie czynności życia dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej (pod warunkiem, że szkoła nie zapewnia takich usług).

Program był finansowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W programie wzięły udział 103 osoby niepełnosprawne (w tym 66 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 17 osób dorosłych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 20 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności).

Na realizację programu wydatkowano łącznie 1 702 936,72 zł, z czego:

- na usługi asystenta – 1 682 449,00 zł,
- na koszty dojazdu własnym transportem, na zakup biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, sportowe – 18 901,72 zł,
- koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów – 1 586,00 zł.

## **1.2. Piecza zastępcza w Powiecie Dzierżoniowskim**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia zapewnia opiekę w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom, których rodzice w nieprawidłowy sposób wywiązują się z opieki nad nimi.

W strukturze organizacyjnej Centrum wyodrębniono zespół do spraw rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, w skład którego wchodzi pracownicy socjalni (3 etaty) i koordynatorzy (6 etatów).

### **1.2.1. Rodzinna piecza zastępcza**

Na dzień 31 grudnia 2024 roku pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie było 145 rodzin, w których przebywało 240 dzieci.

W związku z powyższym liczba małoletnich objętych rodzinną pieczą zastępczą na dzień 31 grudnia 2024 roku kształtowała się następująco:

	Liczbę dzieci			
	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych (w tym pełniących funkcję pogotowia)	W rodzinnych domach dziecka
<b>Ogółem:</b>	122	61	25 (11)	21

W wyniku realizacji postanowień sądu w danym okresie sprawozdawczym do wszystkich form rodzinnej pieczy zastępczej przybyło 89 małoletnich. Przed ukończeniem 18 roku życia

rodzinną pieczę zastępczą opuściło 41 dzieci, a po 18 roku życia – 17 osób. W związku z uregulowaną sytuacją prawną w roku 2024 do ośrodka adopcyjnego zgłoszonych zostało 33 dzieci. 6 dzieci zostało przysposobionych. W przypadku 4 małoletnich nie zakwalifikowano ich od procedury ze względu na brak zgody dziecka na przysposobienie (dzieci powyżej 13 roku życia), w przypadku 17 małoletnich odstąpiono od procedury ze względu na więzi emocjonalne pomiędzy dziećmi a ich obecnymi opiekunami. Do procedury adopcyjnej zakwalifikowano 6 dzieci, dla których aktualnie poszukiwani są kandydaci na rodziców adopcyjnych. Ponadto jedno dziecko, które została pozostawione po urodzeniu w szpitalu, umieszczono pod opieką rodziny preadopcyjnej.

Na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2024 PCPRiOZ w Dzierżoniowie przeznaczył 4 906 638,58 zł.

Ponadto PCPRiOZ w Dzierżoniowie sprawuje opiekę nad osobami usamodzielnianymi, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą. Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby te mogą ubiegać się o przyznanie im m.in. pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie. Pomoc jest przyznawana w przypadku realizowania przez osobę usamodzielnianą Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, utrzymywania kontaktu z opiekunem usamodzielnienia i spełnienia wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2024 r. na pomoc dla osób usamodzielnianych wydatkowano kwotę 357 015,38 zł.

### 1.2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Na terenie powiatu dzierzoniowskiego działa Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach. W skład Centrum wchodzi trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego. W PCOiW w Pieszycach w dniu 31 grudnia 2024 roku było zatrudnionych 49 osób, w tym 30 zajmujących się opieką i wychowaniem.

Jednostka dysponuje 68 miejscami, a struktura rozkładała się następująco:

- Dom Dziecka nr 1 w Pieszycach – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dysponuje 14 miejscami,
- Dom Dziecka nr 2 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dysponuje 14 miejscami,
- Dom Dziecka nr 3 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dysponuje 14 miejscami,
- Dom Dziecka nr 4 w Piławie Górnej – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego dysponuje 10 miejscami,
- Dom Dziecka nr 5 w Pieszycach – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dysponuje 14 miejscami.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania przebywało 61 wychowanków, w tym w:

- Domu Dziecka Nr 1 – 14 wychowanków,
- Domu Dziecka Nr 2 – 14 wychowanków,
- Domu Dziecka Nr 3 – 14 wychowanków,
- Domu Dziecka Nr 4 – 8 wychowanków
- Domu Dziecka Nr 5 – 14 wychowanków.

Łączna liczba wychowanków, którzy skorzystali z opieki placówek opiekuńczo-wychowawczych w trakcie całego 2024 r. to 84 dzieci, w tym z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego 65 dzieci i z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego 23 wychowanków.

W 2024 r. do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowanych zostało 27 małoletnich. Wśród dzieci umieszczonych w PCOiW w roku sprawozdawczym 7 zostało umieszczonych w trybie zabezpieczenia, na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej, a 3 małoletnich zostało dowiezionych do placówki opiekuńczo-wychowawczej przez funkcjonariuszy Policji.



W 2024 r. Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszcach opuściło 24 wychowanków, w tym:

- 12 dzieci powróciło do domu rodzinnego,
- 1 dziecko umieszczone zostało w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w domu pomocy społecznej,
- 10 wychowanków usamodzielniało się.

W 2024 roku osobom usamodzielnianym z placówek opiekuńczo-wychowawczych przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie w formie rzeczowej i usamodzielnienie w łącznej wysokości 151 349,85 zł.

### **1.2.3. Wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla osób tworzących pieczę zastępczą**

W celu podnoszenia kwalifikacji istniejących rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka prowadzone są tzw. grupy wsparcia dla rodzin zastępczych oraz spotkania superwizji. Spotkania grupy wsparcia prowadzone są przez psychologa PCPRiOZ. W 2024 roku odbyły się 8 spotkań. Superwizja prowadzona jest przez superwizora posiadającego doświadczenie w pracy z rodzinami zastępczymi. W 2024 r. odbyły się 4 spotkania. Dodatkowo rodziny zastępcze, dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej mają możliwość skorzystania z porad prawnych i pedagogicznych. W 2024 roku udzielono łącznie 318 porad psychologicznych (konsultacje psychologiczne, diagnozy psychologiczne, opinie o predyspozycji i motywacji, badania więzi), 59 porad pedagogicznych i 5 porad prawnych.

### **1.2.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wzmacnianie kompetencji rodzicielskich**

W powiecie dzierzoniowskim realizowany jest *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2022-2026*

Program został opracowany, aby zwiększyć efektywność wysiłków podejmowanych przez lokalne służby społeczne zarówno publiczne jak i niepubliczne, które powinny nieść pomoc ofiarom przemocy domowej. Charakterystycznym elementem ich działalności jest rozwój współpracy pomiędzy podmiotami tworzącymi gminny i powiatowy system pomocy i wsparcia. Głównym celem programu jest zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową w powiecie dzierzoniowskim.



PCPRiOZ prowadził kampanie informacyjne, upowszechniał ogólnopolskie kampanie profilaktyczne dotyczące przemocy, publikował na swoich stronach internetowych informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie m.in. poprzez opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

#### **Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Głównym celem programu jest redukcja zachowań przemocowych u jego uczestników, kształtowanie postaw partnerstwa, szacunku i odpowiedzialności wobec partnera, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. Adresatami programu są osoby dorosłe (powyżej 18 roku życia). Zasadniczym warunkiem przyjęcia do Programu jest uznanie przez osobę faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

W 2024 roku Program nie był realizowany z uwagi na fakt, że nie zgłosiła się wystarczająca liczba osób chętnych (min. 10 osób), co nie spełniało wymaganej ilości uczestników, która pozwala na rozpoczęcie programu.

#### **Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi uzupełnienie do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i jest skierowany do osób stosujących przemoc domową, u których została wykazana konieczność realizacji pogłębionych oddziaływań terapeutycznych i/lub psychologicznych, a uczestnictwo w programach korekcyjnych okazało się niemożliwą lub niewystarczającą formą oddziaływań. Uczestnikami Programu mogą być wszystkie osoby bez względu na miejsce zamieszkania, gdyż nie obowiązuje rejonizacja w tym zakresie. W 2024 roku Program nie był realizowany ze względu na brak wystarczającej liczby osób chętnych do przystąpienia do oddziaływań terapeutycznych.

#### **Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne/terapia psychologiczna**

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne jest świadczone przez psychologów PCPRiOZ i skierowane do osób i rodzin z powiatu dzierzoniowskiego, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2024 r. z poradnictwa psychologicznego i terapii psychologicznej skorzystało 12 osób.

### **Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie**

Rada Powiatu Dzierżoniowskiego uchwałą Nr XL/279/22 z dnia 29 marca 2022 roku przyjęła do realizacji *Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową na lata 2022-2026*, w którym jednym z działań jest prowadzenie warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie dla rodziców. Celem programu jest ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Adresatami programu są osoby o obniżonych kompetencjach wychowawczych i niezaradne życiowo zamieszkujące w powiecie dzierżoniowskim.

W 2024 roku w PCPRiOZ zorganizowano 2 edycje warsztatów dla rodziców o obniżonych kompetencjach wychowawczych i niezaradnych życiowo. Prowadzącymi byli pracownicy Centrum o wykształceniu pedagogicznym oraz psychologicznym. Uczestnicy warsztatów byli kierowani przez Sąd lub instytucje wspierające rodzinę uczestników, a także z własnej inicjatywy oraz motywacji do podniesienia kompetencji rodzicielskich. Warsztaty składały się ze spotkań indywidualnych, które miały na celu zdiagnozowanie poziomu trudności wychowawczych uczestnika oraz spotkań grupowych (10 spotkań po 3 godziny dydaktyczne). Grupa warsztatowa miała charakter grupy zamkniętej. Aby uzyskać zaświadczenie ukończenia warsztatów uczestnik musiał być obecny na minimum 80% zajęć oraz wykazywać się aktywnością i zaangażowaniem w treść warsztatów. W 2024 roku na warsztaty uczęszczało łącznie 18 osób, ze skutkiem pozytywnym warsztaty ukończyło 14 rodziców.

### **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela osobom potrzebującym doraźnej pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej. Celem OIK jest przywrócenie równowagi psychicznej oraz zapewnienie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym dla osób będących w sytuacji kryzysowej. Z oferty może korzystać każdy mieszkaniec powiatu dzierżoniowskiego, znajdujący się w sytuacji kryzysu, a pomoc świadczona w ramach ośrodka jest bezpłatna. Ośrodek Interwencji Kryzysowej znajduje się w Dzierżoniowie przy ul. Piastowska 1. Osoby w kryzysie mogą liczyć na wsparcie specjalistów udzielających porad (w zależności od zapotrzebowania klientów) w zakresie:

- wsparcia psychologicznego
- wsparcie interwenta kryzysowego

- wsparcia pedagogicznego
- wsparcie terapeuty uzależnień
- wsparcie pracownika socjalnego
- doradztwa zawodowego
- psychoterapeuty,
- doradztwa prawnego.

Zaznaczyć należy również, że w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2024 roku osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej miały możliwości skorzystania z mieszkania interwencyjnego działającego przy OIK, które znajduje się w Dzierżoniowie przy ul. Pocztowej 14a/1. Lokal przeznaczony jest dla osób pochodzących z terenu powiatu dzierżoniowskiego, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, były zagrożone przemocą domową lub zostały ofiarami przemocy domowej.

W 2024 z różnych form wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało łącznie 241 osób. Ponadto 7 osób skorzystało ze schronienia w mieszkaniu interwencyjnym.

Przekazano 3 zgłoszenia do właściwych ośrodków pomocy społecznych w związku ze sporządzeniem formularza część A *Niebieskie Karty* dotyczącą podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.

### **Powiatowy Ośrodek Wsparcia**

Działalność Ośrodka skoncentrowana jest na wsparciu i pomocy osobom zagrożonym lub doświadczającym przemocy w rodzinie. Ośrodek zapewnia wsparcie dzienne, jak i również całodobowe schronienie w lokalu mieszkalnym mieszczącym się na ul. Pocztowej 14a/5 w Dzierżoniowie. W 2024 roku świadczone pomoc w formie:

- poradnictwa psychologicznego – konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień – konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień – wsparcie grupowe,
- grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i rodziców dzieci uzależnionych,
- psychoterapii – konsultacje indywidualne,
- schronienia.

W roku 2024 z pomocy specjalistycznej Ośrodka skorzystało łącznie 172 klientów, z czego 36 stanowiły dzieci. Żadna z osób zgłaszających się do Ośrodka nie korzystała z całodobowego schronienia.

Wśród klientów Ośrodka zidentyfikować można:

- osoby zmagające się z szeroko pojętym uzależnieniem,

- osoby współuzależnione, w tym rodziców dzieci uzależnionych,
- osoby doświadczające przemocy psychicznej, fizycznej oraz materialnej,
- osoby zmagające się z nawracającymi stanami depresyjnymi lub lękowymi,
- osoby uwikłane w trudności relacyjne,
- osoby z zaburzeniami odżywiania powstałymi w wyniku doświadczania zachowań przemocowych,
- osoby wymagające wsparcia natury wychowawczej, w celu zapobiegania zachowaniom przemocowym wobec małoletnich.

### **1.3. Pomoc społeczna na poziomie gminnym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym polega na określeniu błędów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym oraz ocenie stopnia zagrożenia wykluczeniem społecznym. Prowadzenie z rodzinami środowiskowej pracy socjalnej ma na celu pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu i niwelowaniu już istniejących deficytów, zaniedbań i problemów. Przeciwdziała powstawaniu czy pogłębianiu się demoralizacji i patologizacji życia całej rodziny i poszczególnych jej członków, co w rezultacie ma doprowadzić do utrzymania dziecka w jego rodzinie naturalnej oraz niwelowaniu różnic społecznych pomiędzy mieszkańcami. Praca socjalna prowadzona jest we współpracy z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym w szczególności ze szkołami, placówkami służby zdrowia, sądami i ośrodkami pomocy społecznej. Główne cele pomocy społecznej wskazane przez ustawodawcę to: wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej, zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym skutkiem patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie, integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie, stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb.

Gminy w okresie od 01 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku zrealizowały następujące zadania:

**Gmina miejska Dzierżoniów** – Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym w łącznej wysokości 901 064,30 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 388 567,48 zł, w rodzinach

zastępczych w wysokości 468 737,28 zł oraz w ZOL w wysokości 43 759,54 zł. W pozostałym zakresie Ośrodek nie udzielił informacji nt. zrealizowanych działań w roku sprawozdawczym.

**Gmina wiejska Dzierżoniów** – w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na dzień 31 grudnia 2024 roku zatrudniony był 1 asystent rodziny. Prowadził on pracę z 10 rodzinami. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w łącznej wysokości 209 431,52 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 140 263,49 zł oraz w rodzinach zastępczych w wysokości 69 168,03 zł. W ramach pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej nie udzielano porad dla osób potrzebujących wsparcia. Nikt nie korzystał ze wsparcia w ramach grup wsparcia i grup samopomocowych oraz w programach wspierających rodziców. 13 osób było objętych usługami opiekuńczymi, w tym usługami specjalistycznymi w środowisku domowym. 48 osób korzystało z wsparcia instytucjonalnego, np. DPS. Ośrodek w roku 2024 prowadził 34 postępowania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. Żadna z rodzin zamieszkujących na terenie Gminy nie była objęta wsparciem specjalistycznym w związku z przemocą domową. Ogólnym wsparciem w związku z przemocą w rodzinie objęto 0 osób. Na terenie miasta działają dwie placówki wsparcia dziennego – Dzienny Dom Senior+ i Klub Senior+. OPS w roku 2024 zorganizował *Spotkanie Wigilijne* dla 60 podopiecznych Ośrodka.

**Gmina Bielawa** – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie na dzień 31 grudnia 2024 zatrudnionych było 3 asystentów rodziny. Prowadzili oni pracę z 46 rodzinami. 202 osoby były objęte usługami opiekuńczymi, w tym usługami specjalistycznymi w środowisku domowym. 272 osób korzystało z wsparcia instytucjonalnego, np. DPS. W ramach pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej dla osób potrzebujących wsparcia udzielono łącznie 341 porad. Z grupy wsparcia i grupy samopomocowej skorzystały 22 osoby. 17 osób wzięło udział w programach wspierających rodziców. 125 dzieci skorzystało ze wsparcia w ramach placówek wsparcia dziennego (kluby profilaktyczne oraz świetlice środowiskowe). Ośrodek w roku 2024 prowadził 141 postępowania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. 141 rodzin było objętych wsparciem specjalistycznym w związku z przemocą domową. Ogólnym wsparciem w związku z przemocą w rodzinie objętych było 422 osób. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w łącznej wysokości 1 356 615,83 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 817 813,52 zł oraz rodzinach zastępczych w wysokości 538 802,31 zł. Ośrodek w roku 2024 prowadził następujące programy, spotkania i warsztaty:



- *Opieka wytnieniowa – edycja 2024* – realizacja od czerwca do grudnia, udział wzięło 10 uczestników,
- *Korpus Wsparcia Seniorów* – realizacja od września do grudnia, udział wzięły 42 osoby,
- *Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z wykorzystaniem metody Duluth* – realizacja przez cały rok 2024, udział wzięło 8 uczestników,
- *Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024* – realizacja od kwietnia do grudnia, udział wzięło 21 osób.

**Gmina Niemcza** – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemczy w 2024 roku zatrudniony był 1 asystent rodziny. Prowadził on pracę z 13 rodzinami. 9 osób było objętych usługami opiekuńczymi, w tym specjalistycznymi w środowisku domowym. 16 osób korzystało ze wsparcia instytucjonalnego, np. DPS. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w łącznej wysokości 131 145,04 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 7 701,30 zł oraz w rodzinach zastępczych w wysokości 123 443,74 zł. W ramach pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej dla osób potrzebujących wsparcia nie udzielono porad w roku sprawozdawczym. W roku 2024 nie były organizowane grupy wsparcia i grupy samopomocowe oraz programy wspierające rodziców. Ośrodek prowadził 22 postępowania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. 3 rodziny – 13 osób było objętych wsparciem specjalistycznym w związku z przemocą domową. 61 osób objętych było wsparciem w związku z przemocą w rodzinie. W gminie prowadzone są 2 placówki wsparcia dziennego, z których korzysta 28 dzieci. Ośrodek w maju, sierpniu i listopadzie 2024 r. organizował warsztaty rodzicielskie, w których udział brało od 3 do 6 osób. Poza tym Ośrodek nie prowadził programów dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym finansowanych ze środków zewnętrznych oraz ze środków własnych.

**Gmina Piława Górna** – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Piławie Górnej na dzień 31 grudnia 2024 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny. Prowadził on pracę z 14 rodzinami. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych w łącznej wysokości 485 608,05 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 328 123,89 zł oraz rodzinach zastępczych w wysokości 157 484,16 zł. 16 porad psychologicznych udzielono w ramach procedury *Niebieskie Karty*. Porady prawne udzielane były w Urzędzie Miasta Piława Górna. W roku 2024 nie były organizowane grupy wsparcia i grupy samopomocowe oraz programy



wspierające rodziców. Żadna osoba nie była objęta usługami opiekuńczymi, w tym usługami specjalistycznymi w środowisku domowym. 7 osób korzystało ze wsparcia instytucjonalnego – DPS. Ośrodek w roku 2024 prowadził 26 postępowań w ramach procedury *Niebieskie Karty*. 20 osób było objętych wsparciem specjalistycznym w związku z przemocą domową. 61 osób było objętych ogólnym wsparciem w związku z przemocą w rodzinie. OPS w Piławie Górnej prowadzi placówkę wsparcia dziennego *Senior+* oraz *Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci*. Ośrodek nie realizował programu dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym finansowanego ze środków zewnętrznych. Na terenie gminy realizowane są następujące programy:

- *Program wieloletni Senior+ na lata 2021-2025,*
- *Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2026,*
- *Program Rządowy „Posilek w szkole i w domu na lata 2024-2028,*
- *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Piława Górna na lata 2023-2025,*
- *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2022-2025.*

**Gmina Pieszycy** – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pieszycach na dzień 31 grudnia 2024 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny. Prowadził on pracę z 10 rodzinami. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w łącznej wysokości 250 886,31 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 123 026,70 zł oraz w rodzinach zastępczych w wysokości 127 859,61 zł. W ramach pomocy psychologicznej dla osób potrzebujących wsparcia udzielono 45 porad. W roku 2024 nie były organizowane grupy wsparcia i grupy samopomocowe oraz programy wspierające rodziców. 33 osoby były objęte usługami opiekuńczymi, w tym usługami specjalistycznymi w środowisku domowym. 12 osób korzystało z pomocy instytucjonalnej, np. DPS. Ośrodek w roku 2024 prowadził 29 postępowań w ramach procedury *Niebieskie Karty*. 6 rodzin (32 osoby) było objętych wsparciem specjalistycznym w związku z przemocą domową. OPS w Pieszycach prowadził placówkę wsparcia dziennego dla dzieci – Świetlicę Środowiskową, z której w 2024 r. skorzystało 30 dzieci. Ośrodek w roku 2024 realizował następujące programy, spotkania i warsztaty:

- *Opieka wytchnieniowa – edycja 2024 – udział wzięło 12 uczestników,*
- *Posilek w szkole i w domu – 195 uczestników,*

- *Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością* – edycja 2024 – udział wzięło 14 osób,
- *Program wspierania rodziny na lata 2021-2024*,
- *Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar doświadczających przemocy domowej na lata 2024-2028*.

**Gmina Łagiewniki** – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gminie Łagiewniki na dzień 31 grudnia 2024 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny. Prowadził on pracę z 3 rodzinami. Gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w łącznej wysokości 131 825,39 zł, w tym: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 61 771,56 zł oraz w rodzinach zastępczych w wysokości 70 053,83 zł. Nie udzielano wsparcia w ramach pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej. Nie odbywały się spotkania w ramach grup wsparcia, grup samopomocowych i programów wspierających rodziców. 7 osób było objętych usługami opiekuńczymi, w tym usługami specjalistycznymi w środowisku domowym. 3 osoby korzystały ze wsparcia instytucjonalnego, np. DPS. Ośrodek w roku 2024 prowadził 34 postępowania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. 48 rodzin (126 osób) objętych było wsparciem ze względu na występowanie przemocy domowej. GOPS w Łagiewnikach nie prowadził placówki wsparcia dziennego dla dzieci oraz nie realizował programu dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym finansowanego ze środków zewnętrznych. Ośrodek w roku 2024 realizował następujące programy, spotkania i warsztaty:

- *Opieka wytchnieniowa – edycja 2024* – realizowany od kwietnia do grudnia, udział wzięły 3 rodziny,
- *Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością* – realizowany od kwietnia do grudnia, udział wzięło 14 uczestników, w tym 3 dzieci,
- *Senior+* – realizowany od stycznia do grudnia, udział wzięło 30 osób,
- *Posilek w szkole i w domu* – realizowany od stycznia do grudnia, udział wzięło 50 uczestników, w tym 26 dzieci,
- *Opieka 75+* – realizowany od stycznia do grudnia, udział wzięły 4 osoby.

W każdej Gminie powołany jest Zespół Interdyscyplinarny, którego koordynatorem jest OPS/GOPS. Co najmniej raz na dwa miesiące odbywają się posiedzenia Zespołu, w których udział biorą przedstawiciele szkół, Sądu, Policji, przychodni oraz instytucji z terenu Powiatu. Żadna z gmin Powiatu Dzierżoniowskiego nie miała w roku 2024 podpisanych umów z rodzinami wspierającymi.

## PRIORYTET II Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Sytuacja na rynku pracy w Powiecie Dzierżoniowskim

Lp.	Wyszczególnienie		Ogółem	Kobiety	Z ogółem zamieszkali na wsi		Z ogółem z prawem do zasiłku	
					Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
1.	Bezrobotni zarejestrowani w Urzędzie Pracy w roku 2023		3361	1616	654	303	928	498
	z tego	po raz pierwszy	677	331	157	79	106	55
		po raz kolejny	2684	1285	497	224	822	443
2.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku 2023		3216	1556	646	309		
	podjęcie pracy		1734	939	317	200		
3.	w tym	Niesubsydiowanej	1441	796	296	170		
		Podjęcie działalności gospodarczej	41	20	6	4		
		Pracy sezonowej	0	0	0	0		
4.	Subsydiowanej		293	143	75	30		
5.	z tego z przyczyn z tego	Prac interwencyjnych	96	60	29	13		
6.		Robót publicznych	104	41	24	8		
7.		Podjęcia działalności gospodarczej	49	21	10	5		
8.		W tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0		
9.		Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	28	8	10	2		
10.		Podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	11	8	1	1		
11.		Podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0		
12.		Podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0		
		Podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0		

13.		Podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0
14.		Podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	0	0	0	0
15.		Inne	5	5	1	1
16.		Rozpoczęcie szkolenia	57	15	19	1
17.		W tym w ramach bonu szkoleniowego	11	6	2	0
18.		Rozpoczęcie stażu	87	56	21	13
19.		W tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0
20.		Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0
21.		Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	17	8	0	0
22.		W tym w ramach PAI	0	0	0	0
23.		Skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0
24.		Odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	78	23	6	1
25.		Niepotwierdzenie gotowości do pracy	723	276	132	50
26.		Dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	256	144	47	25
27.		Podjęcie nauki	0	0	0	0
28.		Osiągnięcie wieku emerytalnego	78	25	13	4
29.		Nabycia praw emerytalnych lub rentowych	19	8	4	2
30.		Nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	21	13	3	3
31.		Innych	146	49	30	10

### **PRIORYTET III Poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych**

W 2024 roku zorganizowano akcje profilaktyczne, które odbyły się w gabinecie mobilnym oraz w gabinecie stacjonarnym należącym do struktur PCPRiOZ w Dzierżoniowie. Wszystkie badania wykonywane były przez wykwalifikowany personel.

W dniu 10 września 2024 r. mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego mogli korzystać z bezpłatnych mobilnych badań densytometrycznych kości (osteoporoza). Badanie densytometrycznych gęstości kości pozwala na wykrycie osteoporozy we wczesnym etapie jej rozwoju, określenie stopnia jej zaawansowania oraz monitorowanie leczenia. Z badań skorzystało 109 osób. Wykryto następujące nieprawidłowości:

- stwierdzona osteoporoza – 8 przypadków,
- obniżona gęstość kości w stosunku do wieku – 12 przypadków,
- zwapnienia kości bardzo duże (>30%) – 25 osób,
- zwapnienia kości duże (20% - 30%) – 10 osób,
- zwapnienia małe (10% - 20%) – 40 osób.

Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i w całości zostało sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości 3 488,00 zł.

W dniach 10 i 21 września 2024 r. mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego mogli korzystać również z bezpłatnych mobilnych badań tętnic kończyn dolnych ABI. Badanie to pozwala na ocenę stanu tętnic odwodowych, wczesne wykrycie miażdżycy, jak również umożliwia ocenę przepływów tętniczo-żylnych. Badanie to jest bezbolesne i nieinwazyjne, a jego wyniki są bardzo dokładne. Z badań skorzystały 182 osoby. Wykryto następujące nieprawidłowości:

- problem z przepływem w tętnicach w 1 lub 2 kończynach - 12 przypadków,
- arytmia i nieprawidłowa praca serca – 16 przypadków,
- tętniaki na aorcie piersiowej lub brzusznej – 15 przypadków,
- nadciśnienie tętnicze – 45 przypadków,
- tachykardia – 12 przypadków.

Wszystkie osoby u których stwierdzono nieprawidłowości zostały poinstruowane co do dalszej diagnostyki. Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i było sfinansowane ze środków powiatowych w łącznej wysokości 10 192,00 zł.

W dniu 21 września 2024 r. mieszkańcy powiatu dzierżoniowskiego mogli skorzystać z bezpłatnych badań spirometrycznych. Spirometria jest podstawowym badaniem służącym do rozpoznawania zwężenia oskrzeli oraz do oceny funkcji płuc. Badanie spirometryczne

pozwała na wykrycie chorób układu oddechowego takich jak astma oskrzelowa czy przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP). Z badania skorzystały 74 osoby. W ramach badań u 16 osób wykryto obniżenie sprawności płuc lub oskrzeli w stopniu poniżej 20%. Wszystkie osoby u których stwierdzono nieprawidłowości zostały poinstruowane co do dalszej diagnostyki. Badanie cieszyło się dużym zainteresowaniem i było w całości sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości 1 702,00 zł.

W dniu 24 października 2024 r. mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego skorzystali z bezpłatnych stacjonarnych badań Doppler tętnic szyjnych i kręgowych. Badanie to pozwala na ocenę prędkości i kierunku przepływu krwi przez żyły i tętnice. Głównym celem badania było oszacowanie stopnia zwężeń tętnic, co wiąże się z podwyższonym ryzykiem wystąpienia udaru mózgu. Z badania skorzystało 80 osób i było ono poprzedzone wcześniejszą rejestracją telefoniczną na to badanie. W badanej grupie osób nie stwierdzono znacznych zwężeń w obrębie tętnic szyjnych. W przypadku 5 osób zauważono nieznaczną blaszkę miażdżycową. Wszystkie osoby otrzymały indywidualne wyniki badań podpisane przez lekarza kardiologa, które zostały odebrane osobiście bądź przez członków rodziny. W przypadku osób z wykrytą blaszką miażdżycową dodatkowo przekazano zapis badania na płytce CD. Badanie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem i było sfinansowane ze środków powiatowych w wysokości 9 600,00 zł.

Łącznie na badania w 2024 roku ze środków Powiatu Dzierżoniowskiego wydatkowano kwotę 24 982,00 zł.

W ramach działalności NZOZ Szpitala Powiatowego w Dzierżoniowie Sp. z o.o. w 2024 roku był realizowany program zdrowotny *Profilaktyka raka szyjki macicy*. Celem Programu było zmniejszenie wskaźnika umieralności kobiet na raka szyjki macicy, jak również zwiększenie wiedzy kobiet na temat profilaktyki. W ramach programu wykonywana była bezpłatna cytologia kobiet powyżej 25 roku życia. Ponadto realizowano trzy kampanie zdrowotne:

- Kampania społeczna *Przyjaźni Mamom Rh(-)* – w ramach działań powstaje Sieć Placówek, w których kobiety w ciąży mogą liczyć na edukację na temat konfliktu serologicznego oraz zastosowanie profilaktyki śródciażowej w przypadku wystąpienia wskazań. Każda kobieta mająca potwierdzoną niezgodność antygenową oraz brak przeciwciał stwierdzonych w teście Coombsa może liczyć na podanie immunoglobuliny anty-D, bez względu na to, gdzie prowadzi swoją ciążę.



- Kampania zdrowotna dotycząca problemu nietrzymania moczu wśród kobiet – projekt *Kontynent Kobiet* realizowany był we współpracy z Fundacją TZMO *Razem Zmieniamy Świat*. W ramach kampanii kobiety otrzymały narzędzia edukacyjne, realizowane były szkolenia i webinary dla personelu jak i kobiet zainteresowanych powyższą tematyką.
- Działania z zakresu porad laktacyjnych udzielanych przez Certyfikowanego Doradcę Laktacyjnego w ramach *Kampanii na rzecz karmienia piersią* z poszanowaniem decyzji matki karmiącej.

NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżoniowie Sp. z o.o. w 2024 roku na bieżąco realizował działania ujęte w *Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie dzierzoniowskim na lata 2021-2025* niwelując tym samym, w miarę posiadanych środków finansowych, bariery architektoniczne.

### **Dom Pomocy Społecznej**

Dom Pomocy Społecznej w Bielawie oraz filia w Niemczy przeznaczone są dla osób przewlekle somatycznie chorych. Do 31 grudnia 2024 roku w PCPRiOZ zostało wydanych 36 decyzji o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Bielawie oraz filii w Niemczy. DPS dysponuje 125 miejscami, na dzień 31 grudnia 2024 r. ze wsparcia w postaci pobytu w DPS korzystały 123 osoby.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym do 31 marca każdego roku Starosta. W styczniu 2024 roku średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił 5 026,00 zł., natomiast od lutego 2024 roku wynosił 5 929,00 zł.

W ramach systematycznego podnoszenia jakości usług w DPS poprzez szkolenie kadr zajmujących się opieką nad osobami niepełnosprawnymi pracownicy DPS uczestniczyli w 2024 roku w następujących szkoleniach:

- wspomagające i alternatywne sposoby porozumiewania się – specyficzne problemy komunikacyjne z osobą z trudnościami w porozumiewaniu się,
- prawa i obowiązki mieszkańca i pracownika DPS. Zasady stosowania przymusu bezpośredniego w DPS,
- pierwsza pomoc przedmedyczna.

Ponadto w ramach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i izolacji społecznej podopiecznych DPS w 2024 roku zorganizowano z udziałem mieszkańców powiatu imprezy integracyjne, spotkania, konkursy, warsztaty itp. o różnorodnej tematyce.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym domów pomocy społecznej. Pracownicy Centrum są w stałym kontakcie z Dyrektorem DPS. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek problemów w DPS są one zgłaszane przez Dyrektora Domu. Raz w roku upoważnieni pracownicy Centrum przeprowadzają kontrolę problemową w DPS. W roku sprawozdawczym kontrola odbyła się w listopadzie 2024 r.

### **Placówki oświatowe powiatu dzierzoniowskiego**

Na terenie powiatu dzierzoniowskiego swoją działalność prowadzi Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie, które realizowało w ramach oferty pomoc psychologiczno-pedagogiczną, terapię dla dzieci z dysfunkcjami wzroku, słuchu, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, opóźnionych i zaburzonego rozwoju psychomotorycznym, w tym dzieci z opiniami o potrzebie wczesnego wspomagania. Terapie były realizowane wśród dzieci i młodzieży z dysfunkcjami o zaburzonym rozwoju w wieku od urodzenia do ukończenia szkoły poprzez ich udział w:

- Biofeedback – 22 osób
- terapii Metodą Wrankego – 5 osób
- sensoplastyki – 6 osób
- indywidualna terapia psychologiczna – 22 osoby
- terapia pedagogiczna – 41 osób
- terapia logopedyczna – 243 osoby
- terapii integracji odruchów wg. Sally Goddard – 1 osoba
- treningi umiejętności społecznych – 13 osób
- zajęcia dla dzieci z zaburzeniami sensorycznymi – 25 osób
- zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym – 11 osób
- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – 15 osób
- terapia czaszkowo-krzyżowa – 6 osób
- indywidualna terapia – trening umiejętności społecznych – 2 osoby.

W Poradni realizowany jest Program *Za życiem* w ramach działania Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego. Realizowane są zajęcia specjalistyczne, np. fizjoterapeutyczne, psychologiczne, pedagogiczne, neurologopedyczne, dogoterapeutyczne i inne. W ramach tego działania z pomocy skorzystały 174 osoby.

W ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka prowadzone są zajęcia specjalistyczne z pedagogiem specjalnym, psychologiem, neurologopedą, terapeutą ruchu i dogoterapeutą. W ramach tego działania z pomocy skorzystało 68 osób.

Dodatkowo prowadzona jest grupa wsparcia dla rodziców doświadczających trudności wychowawczych w relacji z nastolatkami, w której udział brało 8 osób, zajęcia otwarte wspierające umiejętności wychowawcze dla rodziców dzieci objętych WWR, w której brały udział 3 osoby oraz grupa wsparcia dla rodziców nastolatków uczęszczających na treningi regulacji emocji, w której udział wzięło 8 osób.

Poradnia organizowała również warsztaty dla uczniów, które były prowadzone w szkołach:

- *Ruchowe techniki relaksacyjne* – 24 osoby
- *Dbanie o prawidłową postawę podczas nauki* – 40 osób
- *Jak polubić siebie – warsztaty* – 160 osób
- *Rozwiązywanie konfliktów* – 224 osób
- *Komunikacja interpersonalna* – 8 osób
- *Zajęcia budujące zespół klasowy* – 87 osób
- *Integracja grupy przedszkolnej w zabawach logorytmicznych* – 19 osób
- *Randka z emocjami, czyli dlaczego są i co można z nimi zrobić – warsztaty* – 75 osób
- *Budowanie motywacji* – 58 osób
- *Techniki radzenia sobie ze stresem* – 111 osób
- *Chroń uszy i głos* – 78 osób
- *Zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno-społeczne dla uczniów szkół podstawowych: komunikacji bez przemocy, empatii, regulacji emocji* – 25 osób
- *Techniki skutecznego uczenia się* – 334 osób
- *Zajęcia integracyjne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych* – 262 osoby
- *Zajęcia psychoedukacyjne dla młodzieży na temat depresji* – 80 osób
- *Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne* – 91 osób.

Dodatkowo w ramach badań profilaktycznych - przesiewowych przeprowadzono:

- Badania programem *Widzę, Mówię, Słyszę* – 348 dzieci
- Badania profilaktyczne programem „Słyszę” – 61 dzieci
- Skala ryzyka dysleksji – 169 dzieci
- Czytam i piszę – 199 dzieci
- Badanie uczniów zdolnych TUW – 14 dzieci

- Diagnoza analizy i syntezy fonemowej, formuły lateralizacji i sprawności grafomotorycznej – 36 dzieci.

Prowadzono prelekcje dla rodziców:

- *Postawy rodzicielskie i ich wpływ na rozwój dziecka* – 23 osoby
- *Dojrzałość szkolna – dalsza kariera edukacyjna dzieci, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* – 52 osoby
- *Trudności wieku dorastania – depresja* – 30 osób
- *Przedszkole i co dalej?* – 25 osób
- *Bunt na pokładzie – o wychowywaniu dzieci. Co zrobić, by wychowywać szczęśliwe dzieci? Jak przekazać dzieciom wartości?* – 12 osób
- *Jak uczyć dziecko rozumienia swoich emocji, ich relacji i samokontroli* – 35 osób
- *Jakie umiejętności powinien mieć 6-latek idący do szkoły* – 30 osób
- *Trudności uczniów w czytaniu i pisaniu w aspekcie zaburzeń percepcji słuchowej. Propozycje terapii* – 11 osób
- *Nauka czytania bez stresowania* – 27 osób
- *Wpływ współczesnych mediów cyfrowych i technologii na rozwój dziecka – prelekcja dla rodziców dzieci przedszkolnych* – 98 osób.

Poradnia prowadzi również konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne i terapeuty ruchu dla rodziców, nauczycieli i pełnoletnich uczniów. W 2024 r. z tych form wsparcia skorzystały łącznie 477 osób.

Poradnia prowadziła dodatkowo wsparcie nauczycieli:

- *Depresja, samookaleczenia a problemy emocjonalne – jak je dostrzec i wspierać rodziców* – 28 osób
- *Wpływ zaburzeń percepcji słuchowej w zakresie analizy i syntezy słuchowej na trudności uczniów w czytaniu i pisaniu* – 40 osób
- *Współpraca z trudnym rodzicem* – 10 osób
- *Neuroróżnorodność zrozumienie potrzeb ucznia neurotypowego* – 30 osób
- *Uzależnienia, dlaczego tak trudno oprzeć się nowym technologiom – rada szkoleniowa dla nauczycieli* – 21 osób.

W ramach sieci współpracy szkół i placówek w powiecie dzierzoniowskim w Poradni organizowane były spotkania: dyrektorów szkół podstawowych (4), dyrektorów szkół ponadpodstawowych (9), logopedów (12), psychologów (12), pedagogów (11). Dodatkowo

organizowano spotkania w celu przeprowadzenia analizy funkcjonowania ucznia w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.

Dodatkowo w szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie powiatu dzierzoniowskiego przez cały rok szkolny są prowadzone działania, akcje, kampanie, prelekcje i spotkania dotyczące zdrowego trybu życia, funkcjonowania w społeczeństwie czy też przeciwdziałaniu przemocy. Uczniowie podczas zorganizowanych spotkań mogą uzyskać informację o promocji zdrowego stylu życia oraz ochrony przed zagrożeniami XXI wieku.

## **Podsumowanie**

Analiza informacji przekazanych przez instytucje i organizacje zaangażowane w realizację Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025 pozwala uznać, że powiat dzierzoniowski posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego, które w optymalny sposób wykorzystują własne zasoby i możliwości materialne oraz personalne niezbędne do rozwiązywania problemów społecznych. Należy stwierdzić, iż Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.

Opisane działania tylko po części wyrównują szanse edukacyjne, zawodowe czy zdrowotne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dlatego w dalszym ciągu należy dążyć do podejmowania działań skutecznie wyrównujących te szanse. Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych obszarów na terenie powiatu dzierzoniowskiego przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównują szanse osób niepełnosprawnych, co przyczynia się do spełnienia misji strategii.

Ta krótka charakterystyka najważniejszych obszarów życia społecznego mieszkańców powiatu dzierzoniowskiego pozwala na stwierdzenie, że realizacja wskazanych w Strategii działań w roku 2024 przyczyniła się do poprawienia warunków życia mieszkańców i będą one kontynuowane w następnych latach.

*Załącznik 3 do Sprawozdania z działalności  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie  
za rok 2024*

**Sprawozdanie z realizacji  
Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy  
Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej  
na lata 2022-2026  
za rok 2024**

Dzierżoniów, marzec 2025 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniów



## **Informacje ogólne**

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2022- 2026*” jest zgodny z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dokument został przyjęty do realizacji przez Radę Powiatu Dzierżoniowskiego w dniu 25 stycznia 2022 r. Uchwałą Nr XXXVIII/272/22.

Program został opracowany w celu zwiększenia efektywności wysiłków podejmowanych przez lokalne służby społeczne zarówno publiczne jak i niepubliczne, które winny nieść pomoc ofiarom przemocy domowej. Charakterystycznym elementem ich działalności jest rozwój współpracy pomiędzy podmiotami tworzącymi gminny i powiatowy system pomocy i wsparcia. Podkreślić należy, iż bez współdziałania osób, instytucji i organizacji nie będzie możliwe osiągnięcie wspólnego celu i rezultatów programu. Należy również nadmienić, iż program opracowywany był w warunkach dużej niepewności oraz stresu związanego z wprowadzonym w marcu 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii koronawirusa, który związany był z izolacją społeczną oraz ograniczeniem działalności gospodarczej, zmniejszeniem zakresu lub całkowitym wyłączeniem funkcjonowania instytucji i zakładów pracy. Trudno było wówczas prognozować jakie będą skutki izolacji rodzin, pogorszenie sytuacji zawodowej i społecznej, która przyczyniła się do zwolnień pracowników, a co za tym idzie pogłębianiem wewnętrznych problemów z uwagi na konieczność pozostania w domach, które mogą wiązać się z zagrożeniem przemocą lub jej nasileniem. Niezbędne zatem wydaje się tworzenie lokalnych koalicji do przeciwdziałania przemocy domowej, które poprzez swoje działania zwiększą bezpieczeństwo ofiar i rozwiną ich zdolność do samoobrony. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, zatem działania specjalistów, instytucji i organizacji dają szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Głównym celem programu jest zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Dzierżoniowskim.

Na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego funkcjonuje szereg instytucji, urzędów, które działają na rzecz osób i rodzin potrzebujących pomocy psychologicznej, finansowej i prawnej. Instytucje te dzięki swoim możliwościom wspierają realizację założeń zawartych w Programie.

W każdej gminie Powiatu funkcjonują interdyscyplinarne zespoły przeciwdziałania przemocy domowej, których głównym zadaniem jest poprawa sytuacji rodzin i osób zmagających się z problemem przemocy.

Do realizatorów i partnerów Programu przynależą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie,
- Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPRiOZ w Dzierżoniowie,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Dzierżoniowie,
- Powiatowa Komenda Policji w Dzierżoniowie,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Samorządy gminne,
- Placówki oświatowe,
- Areszt Śledczy w Dzierżoniowie,
- Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie,
- Zespoły interdyscyplinarne,
- Prokuratura Rejonowa w Dzierżoniowie,
- Inne jednostki organizacyjne zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. Ośrodka Interwencji Kryzysowej - świadczenie specjalistycznego poradnictwa, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia mieszkańcom Powiatu Dzierżoniowskiego, znajdującym się w sytuacji kryzysowej i mającym trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Klienci OIK mogą skorzystać z porad następujących specjalistów: interwenta kryzysowego, psychologa, terapeuty uzależnień, radcy prawnego, pedagoga, pracownika socjalnego.
2. Specjalistycznego poradnictwa psychologicznego/terapii psychologicznej dla osób z powiatu dzierżoniowskiego świadczone jest przez psychologów PCPRiOZ . Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
3. Oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zasadniczym celem programu jest zatrzymanie przemocy. Osiągnięciu tego celu służy edukacja sprawcy w obszarze przemocy.
4. Powiatowego Ośrodka Wsparcia, który skoncentrowany jest na wsparcie i pomoc osobom zagrożonym lub doświadczającym przemocy domowej. Ośrodek zapewnia codzienne

wsparcie, pomoc specjalistyczną i terapeutyczną m.in.: psychologa, terapeuty uzależnień, psychoterapeuty oraz całodobowe schronienie.

5. Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową. Program służy działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie pomocy, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej,
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Niniejsze sprawozdanie stanowi wynik ewaluacji Programu za rok 2024.

### **1. Prowadzenie profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy, zwiększenie świadomości na temat zjawiska przemocy wśród mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego.**

PCPRiOZ oraz instytucje będące partnerami *Programu* działające na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego prowadziły kampanie informacyjne, upowszechniały ogólnopolskie kampanie profilaktyczne dotyczące przemocy, publikowały na swoich stronach internetowych informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej m.in. poprzez opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych - broszur, ulotek, plakatów. W szkołach prowadzone były kampanie edukacyjno - informacyjne dot. przemocy domowej a także podczas zebrań z rodzicami informowano o formach pomocy oraz instytucjach wspomagających wychowawczą rolę rodziny. Informowano o możliwości skorzystania z telefonów zaufania. Pedagodzy i psychologzy w szkołach realizowali w formie warsztatowej zajęcia dotyczące profilaktyki agresji i przemocy a także prowadzili indywidualne spotkania z uczniami doświadczającymi przemocy.

W poniższej tabeli (Tabela 1.) zawarte są informacje dotyczące kampanii informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 1. Kampanie informacyjne dot. przeciwdziałania przemocy.

L.P.	Gmina	Instytucje udzielające wsparcia i działania
1.	Gmina Bielawa	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Bielawa</b></li> <li>1. Liczba lokalnych kampanii społecznych.</li> <li>a) Warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze</li> <li>b) Zajęcia edukacyjno – profilaktyczne z wykorzystaniem elementów metody „DULUTH” dla osób stosujących przemoc domową</li> <li>2. Liczba zamieszczonych informacji w mediach, mediach społecznościowych:               <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ulotka „Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży”</li> <li>- Ulotka „Nie udawaj, że nie widzisz”</li> <li>- Ulotka „Weź sprawy w swoje ręce”</li> <li>- Ulotka „Nie musisz tego znosić”</li> <li>- Ulotka „Nieprawda, że nic nie możesz zrobić”</li> <li>- Ulotka „Nie jesteś sama, Oni potrafią Ci pomóc”</li> <li>- Ulotka „Prześmiań krzywdzić najbliższych!”</li> <li>- Ulotka „Nie zgadzaj się na przemoc!”</li> <li>- Ulotka „Dramatyczne skutki przemocy! Przerwij milczenie”</li> <li>- Poradnik „Szanuję, nie hejtuję – o przemocy w realnym wirtualnym świecie”</li> <li>- Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie pt. „Przemoc w rodzinie”</li> <li>- Poradnik „Hazard – zabawa czy ryzyko”</li> <li>- Informator pt. „Czy to co robię to przemoc?”</li> <li>- Broszura informacyjna pt. „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”</li> <li>- Broszura informacyjna pt. „Przemoc domowa i alkohol”</li> <li>- Broszura „Prawda o alkoholu – co powinieneś wiedzieć”</li> <li>- Broszura „Rodzina z problemem alkoholowym”</li> <li>- Broszura „Narkotyki – co warto wiedzieć”</li> <li>- Broszura pt. „Rówieśnicza interwencja kryzysowa”</li> <li>- Broszura pt. „Jak przygotować młodzież do bezpiecznego pomagania swoim rówieśnikom”</li> <li>- Plakat pt. „Pozwól sobie pomóc!”</li> <li>- Plakat pt. „Sieć pomocy Osobom pokrzywdzonym”</li> <li>- Plakat pt. „Bezpłatna infolinia wsparcia dla kobiet”</li> <li>- Plakat „Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie – Niebieska linia”.</li> </ul> </li> <li>- <b>Linki do kampanii społecznych:</b></li> <li>Ogólnopolska Kampania "Dzieciństwo bez Przemocy", realizowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci. Partnerem Kampanii jest Rzecznik Praw Dziecka: <a href="https://fdps.pl/kampania-dziecinstwo-bez-przemocy.html">https://fdps.pl/kampania-dziecinstwo-bez-przemocy.html</a></li> <li>3. Liczba podjętych działań w celu udostępnienia informacji o pomocy.               <ul style="list-style-type: none"> <li>- tablica informacyjne w OPS w Bielawie</li> <li>- strona internetowa OPS w Bielawie</li> <li>- informacja ustna</li> <li>- ulotki, broszurki, plakaty</li> </ul> </li> <li>• <b>Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie</b></li> <li>- 3 lokalne kampanie społeczne w ciągu roku szkolnego</li> <li>- 10 zamieszczonych informacji w mediach społecznościowych w ciągu roku szkolnego</li> <li>- 20 podjętych działań w celu udostępnienia informacji o pomocy w ciągu roku szkolnego</li> <li>- 3 upowszechnione ogólnopolskie kampanie profilaktyczne w ciągu roku szkolnego.</li> <li>• <b>Przedszkole Publiczne Nr 4 w Bielawie</b></li> <li>- wprowadzenie programu ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Przedszkolu Publicznym nr 4 w Bielawie</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- stworzenie gabloty z materiałami informacyjnymi dot. przeciwdziałaniu krzywdzeniu małoletnich</li> <li>• <b>Przedszkole Publiczne nr 3 w Bielawie</b></li> <li>- Gazetka w holu przedszkola nt. Standardy Ochrony Małoletnich</li> <li>- Realizacja w grupach tematu „Prawa dziecka“</li> <li>- Stworzenie gabloty z materiałami informacyjnymi dot. przeciwdziałaniu krzywdzeniu małoletnich.</li> <li>- Włączenie się do kampanii informacyjnej fundacji SYNAPSIS – bezpłatne porady dla rodziców</li> <li>- Korzystanie z aplikacji STORYTAILO przez rodziców i nauczycieli. Tworzenie bajek które wspierają rozwój emocjonalny i poznawczy dzieci.</li> <li>• <b>Żłobek Publiczny w Bielawie</b></li> <li>- Informacje o instytucjach do których rodzic/osoba zainteresowana może się zgłosić są zamieszczone na tablicy ogłoszeń żłobka.</li> <li>- Na tablicy ogłoszeń w żłobku udostępniane są informacje, jakie żłobek otrzymuje na pocztę mail w sprawie „Dzieciństwa bez przemocy” od różnych instytucji m.in. Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, Miejskiego Zarządu Placówek Oświaty w Bielawie gdzie wpływają pisma centralnie</li> </ul>
2.	Gmina Niemcza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Niemcza</b></li> <li>- Ulotki, plakaty dot. zjawiska przemocy w mediach, strona internetowa UM i G Niemcza</li> <li>- Edukacja młodzieży w szkole w zakresie występowania przemocy domowej, jej przyczyn i negatywnych skutków.</li> <li>• <b>SP w Niemczycy</b></li> <li>Prowadzono lokalne kampanie informacyjne dotyczące przemocy, nie podano szczegółowych informacji</li> </ul>
3.	Łagiewniki	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>SP Łagiewniki</b></li> <li>prowadzono lokalne kampanie informacyjne dotyczące przemocy, nie podano szczegółowych informacji</li> <li>• <b>SP w Olesznej</b></li> <li>prowadzono lokalne kampanie informacyjne dotyczące przemocy, nie podano szczegółowych informacji</li> </ul>
4.	Gmina Wiejska Dzierżoniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Gminy Dzierżoniów</b></li> <li>rozpowszechnianie informacji o kampaniach.</li> <li>• <b>Zespół Szkolno- Przedszkolny w Mościsku</b></li> <li>- Konsultacje dla uczniów i rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda)</li> <li>- umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły-lekcje profilaktyczne z pedagogiem i psychologiem</li> <li>- gazetki tematyczne</li> <li>- udział pracowników szkoły w szkoleniu z pierwszej pomocy</li> <li>- program „Perfekt“ – wdrażanie innowacyjnych metod kształcenia</li> <li>• <b>SP w Tuszynie:</b></li> <li>- Stałe konsultacje dla rodziców i uczniów na terenie szkoły ze specjalistami (psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny).</li> <li>- Dodatkowe godziny dostępności nauczycieli, wychowawców i specjalistów na terenie placówki.</li> <li>- Gazetki informacyjne na korytarzu szkolnym.</li> <li>- Pogadanki na lekcjach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami.</li> <li>- Zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez pedagogów i psychologa.</li> <li>- Konsultacje i godziny dostępności dla rodziców (pedagog, psycholog).</li> <li>- Pedagogizacja rodziców na zebraniach prowadzona przez wychowawców.</li> <li>- Porady psychologiczne i pedagogiczne podczas spotkań indywidualnych z rodzicami.</li> <li>- Warsztaty dla rodziców prowadzone przez specjalistów z PCPPiDE w Dzierżoniowie zapraszanych do szkoły (neurologopeda)</li> <li>• <b>Zespół Szkolno- Przedszkolny w Pilawie Dolnej</b></li> <li>- Opracowanie Standardów Ochrony Małoletnich i wieloetapowe informowanie uczniów, rodziców jak i nauczycieli i pracowników o procedurach w nich zawartych, obowiązujących na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pilawie Dolnej.</li> <li>- Umieszczenie na stronie www szkoły, w gabinecie specjalistów i w</li> </ul>

		<p>widocznym miejscu na korytarzu (I piętro) informacji dot. instytucji działających na rzecz pomocy dziecku, programów wspierających uczniów w pogłębianiu świadomości na temat możliwości uzyskania wsparcia w programach na terenie szkoły oraz kampaniach ogólnopolskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lekcje wychowawcze- przekazanie informacji dot. przemocy.</li> <li>- Lekcje w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</li> <li>- Lekcje WDŻ - Przemoc wobec dzieci, rodzaje przemocy.</li> <li>- Organizacja 2 kampanii w ramach profilaktyki na terenie szkoły.</li> <li>- Wspieranie uczniów podczas spotkań indywidualnych z psychologiem i pedagogiem w sytuacjach podejrzenia przemocy.</li> <li>- Spotkania z funkcjonariuszem Policji poprzez edukację uczniów w zakresie występowania przemocy, jej przyczyn i negatywnych skutków.</li> <li>- Spotkania grup roboczych dotyczących niebieskich kart w GOPS. Uczestniczenie w zajęciach Zespołu Interdyscyplinarnego w Dzierżoniowie do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.</li> <li>- Spotkania z rodzicami (poradnictwo psychologiczne, poradnictwo pedagogiczne, poradnictwo rodzinne, w celu nawiązania współpracy i opracowania wspólnych metod działania.</li> <li>- Spotkania regularne do czasu wyeliminowania zachowań przemocowych u uczniów.</li> <li>- Wywołanie u rodziców poczucia sprawstwa i sukcesu wychowawczego przekłada się na utrzymanie poprawy w zachowaniu dziecka.</li> <li>- Szkolenie dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej w Piławie Dolnej zorganizowanych we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Dzierżoniowie na temat wspierania kompetencji rodzicielskich – Zagrożenia XXI wieku</li> </ul>
5.	Gmina Piława Górna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Piława Górna</b></li> <li>- Liczba lokalnych kampanii społecznych - 0</li> <li>- Liczba zamieszczonych informacji w mediach, mediach społecznościowych - 0</li> <li>- Liczba podjętych działań w celu udostępnienia informacji o pomocy – 3: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ umieszczenie na tablicy ogłoszeń OPS informacji dotyczących podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą,</li> <li>▪ udostępnianie broszur i ulotek o tematyce przemocy skierowanych do mieszkańców, dzieci i młodzieży; „Agresja?! Przemoc”, „ Nie pozwól na to!”, „ Przemoc domowa i alkohol”, „Czy to, co robię, to przemoc”, „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”,</li> <li>▪ indywidualne rozmowy i przekazywanie informacji przez pracowników OPS o możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia psychologa, radcy prawnego oraz wsparcia socjalnego</li> </ul> </li> </ul>
6.	Gmina Pieszyce	Brak danych
7.	Gmina Dzierżoniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Ośrodek Pomocy Społecznej</b></li> <li>- udział w Kampanii Pomarańczowej Wstażeczki - 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży.</li> <li>- udział w akcji „One Billion rising“</li> <li>- realizowano 3 programy - <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Akademia Rodzica, Aktywne Wsparcie Psychoedukacyjna</li> <li>▪ Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej i współzależniowych. Punkt Konsultacyjny</li> <li>▪ Liczba uczestników – 76.</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa Nr 1</b></li> <li>W ramach Forum Nauczycieli zorganizowano szkolenia dla nauczycieli i wychowawców dotyczące oceniania wspierającego proces nauczania, cyberprzemocy, komunikacji bez przemocy, mindfulness oraz procedur związanych z przemocą domową i zapobieganiem zachowaniom samobójczym wśród uczniów. W ramach Akademii Rodzica udostępniono materiały edukacyjne na temat agresji, budowania poczucia własnej wartości, wsparcia dzieci w kryzysie, kryzysu emocjonalnego, rozmów wspierających oraz roli rodziców w świecie cyfrowym. Dodatkowo promowano program wsparcia psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz uczestniczono w Kampanii Forum Przeciw Depresji, publikując informacje o spotkaniach edukacyjnych na temat zdrowia psychicznego i dostępnych form pomocy.</li> <li>Liczba lokalnych kampanii społecznych – 1, liczba zamieszczonych</li> </ul>



		<p>informacji w mediach, mediach społecznościowych.- 8, liczba podjętych działań w celu udostępnienia informacji o pomocy - 4.</p> <p>Zorganizowano szkolne akcje profilaktyczne          „Jabłko zamiast papierosa” i „Bieg po zdrowie”. Zorganizowano akcje edukacyjne dotyczące zdrowia psychicznego i fizycznego, m.in. „Tydzień Szczęścia w Szkole” i „Stop Depresji”. Włączono się w kampanię społeczną „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Szkola Podstawowa Nr 3</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uczestnictwo w Dniu solidarności z osobami chorymi na depresję – Depresja STOP,</li> <li>- Udział w Ogólnopolskich kampaniach i akcjach wychowawczo-profilaktycznych we współpracy z Urzędem Miasta: „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2024”, „Postaw na Rodzinę”.</li> <li>- Rozpowszechniono ulotki i plakaty związane z kampanią prowadzoną przez OPS.</li> <li>- Upowszechniano kontakty, gdzie szukać pomocy- librus, plakaty, ulotki, FB oraz kontaktów indywidualnych z rodzicami.</li> <li>- Upowszechnianie działań/akcji z zakresu uzależnień psychoedukacji, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”i „Postaw na rodzinę”.</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkola Podstawowa nr 5</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Udostępnianie rodzicom oraz uczniom ulotki informacyjno-edukacyjnej SIEĆ POMOCY-RODZINA BEZ PRZEMOCY – informator na temat lokalnych i ogólnokrajowych placówek, instytucji i stowarzyszeń działających w obszarze przemocy domowej.</li> <li>- Zapoznanie uczniów i rodziców ze standardami ochrony małoletnich. Upowszechnienie rodzicom materiałów edukacyjno-profilaktycznych nt. Przed czym i jak chroni dobra relacja z dzieckiem? Jak budować dobrą relację z dzieckiem? Liczba podjętych działań w celu udostępnienia informacji o pomocy: udostępniono 3 informacje.</li> <li>- Udział uczniów w happeningu STOP przemocy wobec dziecka „Pomarańczowa Wstążka”.</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkola Podstawowa nr 9</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zrealizowano 2 programy „Akademia Bezpiecznego Puchatka” i „Spójrz inaczej”.</li> <li>- Przeprowadzono 9 warsztatów dotyczących zapobiegania przemocy m.in. „Ofiary i sprawcy przemocy, gdzie szukać pomocy” i „Jak przeciwdziałać przemocy- standardy ochrony małoletnich”.</li> <li>- Przeprowadzono 7 indywidualny spotkań wspierających z uczniami gdzie funkcjonuje w rodzinie Niebieska Karta (stały monitoring funkcjonowania uczniów).</li> <li>- Zorganizowano 6 spotkań, prelekcji z funkcjonariuszami Policji: „Bezpieczne zachowania w Internecie- stop hejtowi” „Odpowiedzialność prawna nieletnich”.</li> <li>- Upowszechniano w placówce 5 kampanii –               <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ „Zachowaj trzeźwy umysł”,</li> <li>▪ „Bądź kumplem nie dokuczaj”,</li> <li>▪ „REAGUJ na przemoc wobec dzieci”,</li> <li>▪ „Pomarańczowa Wstążka-przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży”,</li> <li>▪ „Dzieciństwo bez Przemocy”.</li> </ul> </li> </ul> </li> </ul>
--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z instytucji działających na terenie powiatu dzierzoniowskiego.

## 2. Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych wobec osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc domową w Powiecie Dzierżoniowskim.

Poniżej przedstawione zostały działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej realizowane w Powiecie Dzierżoniowskim.

## ➤ **Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPRiOZ w Dzierżoniowie w ramach działalności interwencyjnej świadczy bezpłatną pomoc oraz zapewnia schronienie mieszkańcom Powiatu Dzierżoniowskiego w chwili kiedy pobyt w ich domu zagraża ich zdrowiu, bezpieczeństwu, udziela pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej bądź w sytuacji utraty stałego miejsca pobytu w wyniku zdarzenia losowego w związku z pożarem lub katastrofą budowlaną. Mieszkanie interwencyjne znajduje się w Dzierżoniowie przy ul. Pocztowej 14a/1.

Do zadań OIK należy:

- ✓ Podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym dotkniętych przemocą domową.
- ✓ Inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją.
- ✓ Udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a także poradnictwa socjalnego i prawnego.
- ✓ Organizowanie systemu wsparcia i samopomocy dla osób i rodzin dotkniętych sytuacją kryzysową.
- ✓ Zapewnienie doraźnego schronienia dla osób dotkniętych przemocą domową.
- ✓ Realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.
- ✓ Udzielanie wsparcia dla osób doświadczonych stratą i samotnością

Specjaliści pracujący w OIK oferują pomoc w zakresie:

- ✓ Przeżywania silnego stresu
- ✓ Obniżonego nastroju, depresji
- ✓ Kłopotów w związku oraz i relacjach z ludźmi
- ✓ Trudności wychowawczych
- ✓ Problemów w życiu zawodowych
- ✓ Nieradzenie sobie z trudnymi sytuacjami, traumą
- ✓ Uzależnienia
- ✓ Doświadczanie przemocy fizycznej i psychicznej
- ✓ Wsparcie dla osób doświadczonych stratą i samotnością
- ✓ Wsparcie terapeutyczne dla par i małżeństw

Siedzibą Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, ul. Piastowska 1.

Pomoc świadczona przez pracowników OIK udzielana jest po wcześniejszym umówieniu terminu spotkania telefonicznie, mailowo bądź osobiście. Istnieje możliwość udzielenia wsparcia poprzez rozmowę telefoniczną jeżeli wizyta osobista nie jest możliwa. Zaznaczyć należy również, że w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2024 roku osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej miały możliwości skorzystania z mieszkania interwencyjnego działającego przy OIK, które znajduje się w Dzierżoniowie przy ul. Pocztowej 14a/1. Lokal przeznaczony jest dla osób pochodzących z terenu Powiatu Dzierżoniowskiego, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, były zagrożone przemocą domową lub zostały ofiarami przemocy domowej. W ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej z pomocy skorzystało **241 osób**, **7 osób** skorzystało ze schronienia w formie pobytu w mieszkaniu interwencyjnym. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2024 roku wszczął 3 Procedury „Niebieskie Karty”.

#### ➤ **Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Dzierżoniowie**

Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Dzierżoniowie jako jednostka organizacyjna Powiatu Dzierżoniowskiego swoją działalność rozpoczął z dniem 1 sierpnia 2020 roku, zgodnie z Uchwałą nr XIX/151/20 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 30 czerwca 2020 roku.

Celem jego działalności jest świadczenie specjalistycznego poradnictwa oraz zapewnienie schronienia mieszkańcom Powiatu Dzierżoniowskiego, wymagającym kontynuowania oddziaływań pozwalających na efektywne wyjście z trudnej sytuacji życiowej oraz utrwalenie dotychczas wprowadzonych zmian.

Do zadań Ośrodka należy:

- Podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym dotkniętych przemocą.
- Udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, a także poradnictwa specjalistycznego.
- Organizowanie systemu wsparcia i samopomocy dla osób i rodzin wychodzących z trudnej sytuacji życiowej.
- Zapewnienie całodobowego schronienia.
- Jako jednostka działająca w obszarze pomocy społecznej, Powiatowy Ośrodek Wsparcia jest realną odpowiedzią na sygnalizowane potrzeby mieszkańców Powiatu w zakresie wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego.

POW w 2024 roku w ramach bieżącej działalności Ośrodka świadczył pomoc w formie:

- poradnictwa psychologicznego - konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień - konsultacje indywidualne,
- terapii uzależnień- wsparcie grupowe,
- grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i rodziców dzieci uzależnionych,
- grupy wsparcia dla kobiet doświadczonych przemocą,
- psychoterapii - konsultacje indywidualne,
- schronienia.

W roku 2024 z pomocy specjalistycznej Ośrodka skorzystało łącznie 172 klientów, z czego 36 stanowiły dzieci. Żadna z osób zgłaszających się do Ośrodka nie korzystała z całodobowego schronienia znajdującego się w Dzierżoniowie na ul. Pocztovej 14a.

Wśród klientów Ośrodka zidentyfikować można:

- osoby zmagające się z szeroko pojętym uzależnieniem,
- osoby współuzależnione, w tym rodziców dzieci uzależnionych,
- osoby doświadczające przemocy psychicznej, fizycznej oraz materialnej,
- osoby zmagające się z nawracającymi stanami depresyjnymi lub lękowymi,
- osoby uwikłane w trudności relacyjne,
- osoby z zaburzeniami odżywiania powstałymi w wyniku doświadczania zachowań przemocowych,
- osoby wymagające wsparcia natury wychowawczej, w celu zapobiegania zachowaniom przemocowym wobec małoletnich.

#### ➤ **Specjalistyczne poradnictwo powiatowe**

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla osób z Powiatu Dzierżoniowskiego jest świadczone przez psychologów PCPRiOZ i skierowane do osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy związane z opieką nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2024 r. z poradnictwa psychologicznego i terapii psychologicznej skorzystało **12 osób**.

### ➤ **Rodzinna piecza zastępcza**

W 2024 r. na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego funkcjonowało 145 rodzin zastępczych, w których na dzień 31.12.2024 r. przebywało 240 małoletnich dzieci.

- rodziny zastępcze spokrewnione (85 rodzin),
- rodziny zastępcze niezawodowe, (47 rodzin),
- rodziny zastępcze zawodowe (7 rodzin), w tym o charakterze pogotowia rodzinnego (3 rodziny),
- rodzinne domy dziecka (3).

W minionym roku w podległych placówkach socjalizacyjnych i jednej interwencyjnej zostało umieszczonych 7 dzieci z terenu powiatu dzierżoniowskiego w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej a 3 małoletnich zostało dowiezionych przez funkcjonariuszy Policję.

### ➤ **Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową**

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki przeznaczone na realizację programu zapewnia budżet państwa, który decyduje o wysokości przyznanych zasobów finansowych.

W roku 2024 Urząd Wojewódzki przyznał dotację w wysokości 10 000 zł z przeznaczeniem na realizację oddziaływań wobec grupy min. 10, a max. 15 uczestników. W dotacji uwzględniono min. 10 godzin zajęć indywidualnych i 60 godzin zajęć grupowych. Ponadto dodatkowe środki na wykonanie zadania zostały zabezpieczone w budżecie Powiatu.

W związku z powyższym założeniem realizacji programu był warunek zakwalifikowania min. 10 uczestników. Nie przewidywano kwalifikowania nowych osób w trakcie realizacji cyklu zajęć, oddziaływania miały być prowadzone w systemie zamkniętym.

PCPRiOZ poinformował wszystkie lokalne podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej o możliwości zgłaszania osób chętnych do udziału w Programie. W konsekwencji w całym 2024 r. do PCPRiOZ wpłynęło 9 kart zgłoszeniowych osób chętnych.

Warunkiem rozpoczęcia zajęć jest zakwalifikowanie minimum 10 uczestników. Z uwagi na brak wymaganej liczby osób Program korekcyjno-edukacyjny nie był realizowany w tut. Centrum w 2024 roku.

➤ **Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową**

Program ten stanowi uzupełnienie do oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i był skierowany do osób stosujących przemoc domową, u których została wykazana konieczność realizacji pogłębionych oddziaływań terapeutycznych i/lub psychologicznych, a uczestnictwo w programach korekcyjnych okazało się niemożliwą lub niewystarczającą formą oddziaływań. Uczestnikami Programu mogły być wszystkie osoby bez względu na miejsce zamieszkania, gdyż nie obowiązuje rejonizacja w tym zakresie.

W 2024 roku Program nie został zrealizowany.

**2a. Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych wobec osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc domową w obszarze gminnym.**

Jednym z założeń programu jest realizowanie przez partnerów w realizacji programu, zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową, wsparcia w formie: specjalistycznego poradnictwa:

- psychologicznego
- prawnego
- socjalnego
- zawodowego
- rodzinnego
- medycznego
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej.

Bardzo ważnym aspektem jest zapewnianie bezpieczeństwa dzieciom, które doznają przemocy poprzez zabezpieczenie ich w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałania przemocy domowej. W sytuacji, gdy życie lub zdrowie dziecka jest bezpośrednio zagrożone w wyniku przemocy domowej, pracownik socjalny, w ramach swoich obowiązków, ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, bliskiej osoby, która nie mieszka z rodziną.

W *Tabeli 2* zawarty jest zbiór szczegółowych informacji dotyczących udzielanego wsparcia dla mieszkańców poszczególnych gmin.



Tabela 2. Wsparcie zakresu specjalistycznej pomocy, schronienia oraz ilość zabezpieczonych dzieci w trybie 12a. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej poszczególnych instytucji.

L.p.	Instytucja	Zastosowana forma wsparcia/ilość osób	Ilość osób umieszczonych w całodobowych ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie	1.Liczba osób korzystających z poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. - poradnictwo psycholog. – 102 osoby - poradnictwo prawne – 103 osoby - praca socjalna – 285 osób - poradnictwo rodzinne – 281 osób - poradnictwo pedagog. – 136 osób - poradnictwo medyczne – 13 osób Zajęcia edukacyjno – profilaktyczne z wykorzystaniem elementów metody „DULUTH” dla osób stosujących przemoc domową	Rodzina (matka z jednym dzieckiem) została skierowana do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Wałbrzychu - 1 osoba została skierowana do Mieszkania Wspomaganego na terenie Gminy Bielawa  Liczba osób kierowanych do całodobowych ośrodków przez OPSy. - 2	10 dzieci
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej W Niemczy	Poradnictwo: medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe, rodzinne- 137 os.	0 os.	15 dzieci
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	Poradnictwo: medyczne, socjalne, prawne, zawodowe, rodzinne – 136 os.	0 os.	0 dzieci
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzoniowie	Brak danych	0 os.	0 dzieci
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej	Liczba osób korzystających z poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego – 20 w tym, 16 osób wsparcie psychologiczne, 4 osoby socjalne, prawne – brak danych	2 os.	2 dzieci
7.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieszycach	Poradnictwo: medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe, rodzinne- 45 os.	0 os.	3 dzieci
8.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzoniowie	Poradnictwo: - psychologiczne – 188 os. - prawne - 18 os. - socjalne - 94 os. - zawodowe, rodzinne – 25 os.	0 os.	15 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z instytucji działających na terenie powiatu dzierzoniowskiego.

**3. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom charakterze profilaktycznym terapeutycznym, psychologicznym i edukacyjnym dla rodziców mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.**

PCPRiOZ w Dzierżoniowie opracował „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową na lata 2022- 2026”, który został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XL/ 279/22 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego w dniu 29 grudnia 2022 roku. Raport dotyczący realizacji programu został ujęty w odrębnym dokumencie sprawozdawczym stanowiącym załącznik 4 do „Sprawozdania z działalności PCPRiOZ za rok 2024”.

**4. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększanie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Pracownicy zatrudnieni w PCPRiOZ (psychologowie, pracownicy socjalni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej) podnoszą swoje kompetencje zawodowe w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

W 2024 roku pracownicy wzięli udział w następujących szkoleniach:

- ✓ Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną- zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej,
- ✓ Standardy ochrony małoletnich,
- ✓ Praca koordynatora z rodziną zastępczą w kryzysie,
- ✓ Promocja rodzicielstwa zastępczego- „czy wystarczy spot? Film? Jak powinna wyglądać kampania promocyjna czy kampania informacyjna?”,
- ✓ Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej,
- ✓ Rekonstrukcja przywiązania w sytuacji adopcji,
- ✓ Studium przeciwdziałania przemocy domowej I stopnia,
- ✓ Zrozumieć dziecko ,
- ✓ Obowiązki Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie praktycznego stosowania przepisów znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- ✓ Poszerzanie kompetencji zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie realizacji obowiązków wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz innych przepisów prawnych,

- ✓ Podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty. Psychologiczne aspekty w pracy z ofiarą przemocy domowej, sprawcy oraz dziecka w procedurze Niebieskie Karty. Szkolenie realizowane na podstawie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z uwzględnieniem art. 9a ust.5a o obowiązku przeszkolenia członków zespołów interdyscyplinarnych,
- ✓ Kurs kwalifikujący do pracy z osobami stosującymi przemoc według Modelu Duluth.

## **5. Wzmacnianie współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia oraz instytucje będące partnerami *Programu* działające na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego współpracowały w celu wymiany informacji podejmując wspólne działania w celu przeciwdziałania przemocy domowej.

## **6. Zakończenie**

Reasumując powyższe należy stwierdzić, iż zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego były realizowane zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2022-2026 oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa. Ważnym atutem były wypracowane formy współpracy między poszczególnymi instytucjami, które na co dzień zajmują się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc. W naszej społeczności przemoc w rodzinie ujawniana jest jako zjawisko obecne w różnych środowiskach, niezależnie od wykształcenia oraz statusu społecznego sprawcy i ofiary. Nadal żywe są mity, iż „przemoc domowa to sprawa prywatna, rodzinna”, zauważa się także „niemoc” instytucji. Pociuszający jednak jest fakt, iż zauważyć się da bardzo duże zaangażowanie szkół, które poprzez realizację projektów dotyczących profilaktyki przemocy, zajęcia psychoedukacyjne, prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących przemocy edukują dzieci od najmłodszych lat zarówno w kwestii reagowania na napotykanne akty agresji, uwrażliwianie co jest agresją i zgłaszanie tych aktów odpowiednim osobom i instytucjom. Instytucje starają się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły. Niestety w dalszym ciągu w wielu przypadkach osoby doświadczające przemocy mimo zgłoszenia się o pomoc w pewnym momencie wycofują się ze swoich działań i nadal tkwią w środowisku zagrażającym ich bezpieczeństwu. Podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, daje

możliwość głębszego wniknięcia i rozpoznania środowiska rodzinnego oraz pozwala na trafniejsze postawienie diagnozy sytuacji, w jakiej rodzina się znalazła. Większość instytucji i podmiotów działających w obszarze wsparcia potrzebującym stara się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły.

*Załącznik 4 do Sprawozdania z działalności  
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie  
i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie  
za rok 2024*

***Sprawozdanie z realizacji Powiatowego programu  
profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania  
prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do  
dzieci zagrożonych przemocą domową  
na lata 2022-2026  
za rok 2024***

Dzierżoniów, Marzec 2025 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniów

## **Informacje ogólne**

*Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową na lata 2022-2026* został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XL/279/22 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego w dniu 29 grudnia 2022 roku. Program jest spójny z *Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Dzierżoniowskim w latach 2022 – 2026*, przyjętym w dniu 25 stycznia 2022 r. Uchwałą Nr XXXVIII/272/22 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego, który zakłada prowadzenie profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz zwiększenie świadomości na temat zjawiska przemocy wśród mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego.

Realizatorami Programu byli specjaliści Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie przy współpracy podmiotów, działających na rzecz pomocy rodzinie. Do Programu, na zasadzie bezpośredniej lub pośredniej współpracy zostały włączone następujące podmioty:

- gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Dzierżoniowskiego,
- Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia,
- szkoły i przedszkola,
- Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie (w tym: kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Komenda Powiatowa Policji w Dzierżoniowie,
- społeczność lokalna,
- organizacje pozarządowe.

Niniejsze sprawozdanie stanowi wynik ewaluacji przedmiotowego *Programu* za rok 2024. Głównym celem Programu jest realizacja zadań z zakresu profilaktyki prowadząca do zmniejszenia skali występowania zjawiska przemocy w rodzinach na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego.



**1. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększanie świadomości na temat negatywnych skutków wynikający ze stosowania przemocy wobec dzieci.**

PCPRiOZ oraz instytucje będące partnerami *Programu* działające na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego tj. ośrodki pomocy społecznej, powiatowa poradnia psychologiczno-pedagogiczna, komenda powiatowa policji, placówki oświatowe podejmowały działania informacyjne dotyczące uzyskania wsparcia specjalistycznego oraz informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej m.in. poprzez plakaty, wizytówki, broszury, rozpowszechnianie na stronach internetowych informacji oraz kampanii społecznych o zjawisku przemocy oraz możliwościach wsparcia, prowadzono także zajęcia dla dzieci i młodzieży o tematyce przemocy przez szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe.

**2. Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie właściwych postaw rodzicielskich, metod i form wychowania, radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci.**

PCPRiOZ w 2024 roku zorganizowało warsztaty rodzicielskie dla rodziców o obniżonych kompetencjach wychowawczych i niezaradnych życiowo. Uczestnicy byli kierowani przez Sąd lub instytucje pomocowe, rzadziej zgłaszali się z własnej motywacji i inicjatywy.

Warsztaty składały się ze spotkań indywidualnych, które miały na celu zdiagnozowanie poziomu trudności wychowawczych uczestnika oraz spotkań grupowych. W minionym roku miały miejsce 2 edycje szkolenia dla rodziców, którzy chcieli podnieść swoje kompetencje rodzicielskie oraz nauczyć się nowych metod wychowawczych. Edycje różniły się od siebie pod względem liczby spotkań.

*Tabela 1. Warsztaty rodzicielskie – okres trwania, liczba uczestników, liczba spotkań.*

LP.	Okres trwania	Liczba spotkań grupowych i godzin	Liczba osób zakwalifikowanych do udziału w warsztatach	Liczba osób, które ukończyły warsztaty
<b>I edycja</b>	maj-lipiec 2024 r.	10 (30 godzin dydaktycznych)	11 osób	9 osób
<b>II edycja</b>	wrzesień-grudzień 2024 r.	12 spotkań (36 godzin dydaktycznych)	7 osób	5 osób

*Źródło: opracowanie na podstawie własnych danych.*

Prowadzącymi warsztaty byli pracownicy Centrum o wykształceniu pedagogicznym oraz psychologicznym. Aby uzyskać zaświadczenie ukończenia należało uczęszczać na min. 80 % zajęć oraz wykazywać się aktywnością i zaangażowaniem w treść warsztatów. Grupa warsztatowa miała charakter grupy zamkniętej, nie przewidywano kwalifikowania nowych uczestników w trakcie trwania szkolenia. W 2024 roku na warsztaty uczęszczało łącznie 18 mieszkańców powiatu, ze skutkiem pozytywnym ukończyło 14 rodziców.

Gmina ma obowiązek udzielania pomocy rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Takie wsparcie udzielane jest przez ośrodki pomocy społecznej danej gminy poprzez pracę asystenta rodziny lub pracownika socjalnego. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności oraz poprawie sytuacji życiowej.

W Tabeli 2 zebrano informacje dotyczące zorganizowanych warsztatów i szkoleń dla rodziców mających na celu wsparcie ich kompetencji rodzicielskich przez podmioty zaangażowane a także ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej. Nie wszystkie instytucje jednak prowadzą działania w zakresie szkoleń i warsztatów, ich działania opierają się głównie na pracy socjalnej z rodzinami.

*Tabela 2. Liczba edycji warsztatów podnoszenia kompetencji rodzicielskich, szkoleń dla rodziców oraz liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego.*

Lp.	Nazwa instytucji udzielającej wsparcia	Ilość edycji warsztatów rodzicielskich/ szkoleń dla rodziców	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny
1	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie	Warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze – 2 edycje – 17 osób ukończyło warsztaty	46 rodzin
2	Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżonowie	Warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze – 2 edycje - 13 osób ukończyło warsztaty	41 rodzin
3	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieszycach	Nie realizowane	12 rodzin
4	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej	Nie realizowane  *Pracownicy OPS przeprowadzali indywidualne rozmowy z osobami bezpośrednio doświadczającymi przemocy zwłaszcza w rodzinach z dziećmi w zakresie negatywnych skutków wpływających na rozwój dziecka i sposobach radzenia sobie w sytuacji przemocy domowej.	4 rodziny
5	Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy	Warsztaty były prowadzone przez asystenta rodziny -10 osób ukończyło warsztaty	7 rodzin
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	Nie realizowane  *Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich odbywało się w formie wsparcia socjalnego – pracę indywidualną prowadzono w 18 rodzinach	3 rodziny



7	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Wiejskiej Dzierżoniów	Nie realizowane  *Praca socjalna prowadzona była z rodzinami wymagającymi wsparcia.	9 rodzin
8	Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie	W roku 2024 przeprowadzono na terenie szkół i przedszkoli następujące <b>prelekcje dla rodziców</b>  <b>(w sumie 308 osób):</b> - Postawy rodzicielskie i ich wpływ na rozwój dziecka (23 osoby) - Dojrzałość szkolna – dalsza kariera edukacyjna dzieci , w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (52 osoby) - Trudności w wieku dorastania- depresja (40 osób), - Przedszkole i co dalej (25 osób) - Bunt na pokładzie – o wychowaniu dzieci. Co zrobić, by wychować szczęśliwe dzieci? Jak przekazać dzieciom wartości? (12 osób) - Jak uczyć dziecko rozumienia swoich emocji, ich relacji i samokontroli (35 osób) - Wpływ współczesnych mediów cyfrowych i technologii na rozwój dziecka (98 osób) - Jakie umiejętności powinien mieć 6 latek idący do szkoły? (30 osób)	Nie dotyczy

*\*adnotacja realizatora programu*

*Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z instytucji działających na terenie powiatu dzierżoniowskiego.*

Z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie, kuratorzy sądowi prowadzili łącznie **290** nadzorów w sprawach z ograniczoną władzą rodzicielską (stałe i tymczasowe w trybie zabezpieczenia w toku postępowania rozpoznawczego). Wszelkie działania pomocowe w nadzorach m.in. w zakresie spraw socjalnych, zdrowotnych, wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, poradnictwa prawnego, kuratorzy wykonywali w pierwszej kolejności w oparciu o zasoby gminy lub powiatu czyli miejsca zamieszkania podopiecznych.

### **3. Pomoc specjalistyczna w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą.**

W 2024 roku dzieci z terenu powiatu zostały objęte specjalistycznym wsparciem lub zostały skierowane do instytucji udzielających wsparcia przez instytucje działające na terenie powiatu tj. placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Powiatowy Ośrodek Wsparcia (informacje zawarte w Tabelach 3 i 4).

*Tabela 3. Wsparcie specjalistyczne w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą w obszarze gminnym.*

LP.	Gmina	Instytucje udzielającej wsparcia
1.	Gmina Miejska Dzierżoniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Ośrodek Pomocy Społecznej</b> wsparcie Psychologiczne - 188 osób, w tym 6 dzieci uczestniczyło w indywidualnych spotkaniach z psychologiem.</li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa Nr 1</b> - pomoc uczniom udzielana był w ramach organizowanej w szkole pomocy psychologicznej – pedagogicznej oraz , konsultacji porad dla rodziców</li> </ul>

		<p>udzielanej przez specjalistów zatrudnionych w szkole.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- w ramach zapewnienia kompleksowej pomocy szkoła zorganizowała: <ul style="list-style-type: none"> <li>• porady dotyczące przeciwdziałania przemocy- 7,</li> <li>• porady psychopedagogiczne dla uczniów 78 i rodziców 118.</li> </ul> </li> <li>- uczniowie uczestniczyli w warsztatach: <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne ( 65 uczniów),</li> <li>• zajęciach psychoedukacyjnych (98 uczniów),</li> <li>• lekcjach wychowawczych wspierających relacje rówieśnicze oraz umiejętność okazywania szacunku (638 uczniów),</li> <li>• zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych z języka polskiego (40),</li> <li>• zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki (40),</li> <li>• dodatkowej bezpłatnej nauce języka polskiego (7).</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa Nr 3</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- skierowano do specjalistycznych przychodni PZP 16 uczniów.</li> <li>- skierowano do wyspecjalizowanych instytucji MKRPA, PCPR, OPS, Sądu – 26 uczniów.</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa Nr 5</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objęto uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły (pomoc świadczona jest przez psychologa, pedagoga oraz nauczycieli),</li> <li>- wspierano rodziców/prawnych opiekunów w formie udzielania informacji o dostępie do specjalistów i instytucji świadczących pomocy ofiarom przemocy.</li> </ul> </li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa Nr 9</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- udzielano wsparcia psychologicznego i pedagogicznego uczniom z rodzin, w których wystąpiła przemoc domowa (NK) – 7 uczniów,</li> <li>- objęto cyklicznymi spotkaniami w ramach programu „Spójrz inaczej“ - 65 uczniów,</li> <li>- objęto zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzonych przez psychologa - 25 uczniów,</li> <li>- zorganizowano warsztaty „Znam swoją wartość“ z udziałem 10 uczniów.</li> <li>skierowano do Poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży 5 uczniów,</li> <li>- udzielono cyklicznego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego uczniom z rodzin, w których wystąpiła przemoc domowa (NK) – 7 uczniów.</li> </ul> </li> </ul>
2.	Gmina Wiejska Dzierżoniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Gminy Dzierżoniów</b> – nie udziela wsparcia specjalistycznego.</li> <li>• <b>SP w Tuszynie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kierowanie uczniów na konsultacje i diagnozę do PCPPPiDE w Dzierżoniowie – przygotowywanie wniosków i opinii (brak danych ilościowych)</li> <li>- kierowanie do specjalistów z zakresu psychiatrii dziecięcej (brak danych ilościowych).</li> <li>- indywidualne wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dzieci na terenie szkoły- rozmowy wspierające, porady, konsultacje (20 osób systematycznie, wszyscy uczniowie doraźnie).</li> <li>- zajęcia terapeutyczne dla dzieci rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne (15 osób w terapii).</li> <li>- zajęcia psychoedukacyjne, tematyczne prowadzone w klasach przez pedagogów i psychologa (wszyscy uczniowie).</li> </ul> </li> <li>• <b>ZSP w Pilawie Dolnej:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- udzielanie wsparcia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły (brak danych ilościowych).</li> <li>- monitorowanie frekwencji, zachowań, samopoczucia uczniów, którzy są objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną lub zgłaszanych przez wychowawców czy osoby z zewnątrz (brak danych ilościowych).</li> <li>- spotkania z psychologiem, spotkania z pedagogiem, zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno-społeczne (brak danych ilościowych).</li> <li>- realizacja programu „Młode Głowy - cykl lekcji przeprowadzonych przez psychologa w klasach 3-8. Zorganizowano 25 godzin lekcyjnych.</li> <li>- bieżące informowanie rodziców o potrzebie diagnozy dziecka pod kątem dodatkowego wsparcia ze strony zewnętrznego pedagoga, psychologa (diagnozy), terapii SI - 23 przypadki.</li> </ul> </li> <li>• <b>ZSP w Ostroszowicach:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- spotkania z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i psycholog (brak danych ilościowych);</li> </ul> </li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- udział w Kampanii „ Dzieciństwo bez przemocy“ – udział uczniów klas 7 i 8 w webinarze nt.„ Przemocy w sieci oraz radzenia sobie z kryzysem psychicznym“;</li> <li>- „Sieciaki, Internet Mocy bez Przemocy!“ – udział uczniów kl.3 w webinarze – w ramach Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy“.</li> <li>• <b>ZSP w Mościsku:</b></li> <li>- udział pedagoga w zebraniach grupy wsparcia w PPP</li> <li>- udział pedagoga w spotkaniach interdyscyplinarnych,</li> <li>- udział uczniów klasy VII w programie rekomendowanym „Unplugged“-jak unikać uzależnień;</li> <li>- współpraca z PPP- kierowanie uczniów na badania;</li> </ul>
3.	Gmina Łagiewniki	<p>Działania w ramach wsparcia specjalistycznego realizuje Gminny Punkt Konsultacyjny udzielając wsparcie psychoterapeutyczne, psychologiczne oraz z zakresu terapii uzależnień (brak danych ilościowych).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Łagiewniki:</b></li> <li>w ramach wsparcia udzielono 53 porady socjalne/rodzinne przez pracowników GOPS;</li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łagiewnikach:</b></li> <li>- sugestie/propozycje dotyczące możliwości uzyskania pomocy specjalistów;</li> <li>- pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęci są wszyscy uczniowie w szkole - 416 uczniów;</li> <li>- warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas IV-VIII dotyczące profilaktyki uzależnień, agresji i przemocy - 250 uczniów;</li> <li>- wycieczki szkolne, zajęcia pozalekcyjne, uroczystości szkolne i inne jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego i zapobiegające demoralizacji - 416 uczniów;</li> <li>- realizacja programów: „Wychowanie do wartości „ i „, Młode Głowy“ - 416 uczniów;</li> <li>- zajęcia integrujące zespół klasowy –IV-VIII - 250 uczniów</li> <li>- warsztaty „Budowanie odporności psychicznej“ klasy I-VIII- 400 uczniów;</li> <li>- cykl warsztatów dla klas III „Randka z emocjami czyli dlaczego są i co z nimi zrobić? – 70 uczniów;</li> <li>- 12 tygodniowy cykl warsztatów rekomendowanych Unplugged dla uczniów klas 7 - 52 uczniów;</li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Olesznej:</b></li> <li>- kierowanie/sugerowanie konsultacji ze specjalistami podczas indywidualnych spotkań z rodzicami uczniów,</li> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym: 25</li> <li>- liczba dzieci skierowanych do specjalistów: 13</li> <li>- regularne spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym dla dzieci pochodzących z rodzin, w których wszczęta została procedura Niebieskiej Karty (brak danych ilościowych).</li> </ul>
4.	Gmina Pieszycy	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Centrum Usług Społecznych w Pieszycach:</b></li> <li>- na terenie Centrum Usług Społecznych przyjmuje psycholog objął wsparciem w formie poradnictwa 45 osób.</li> <li>- CUS nie kieruje do specjalistów, wspiera rodziny w uzyskaniu pomocy psychologa jeśli jest takie wskazania głównie z placówek oświatowych, które znają i pracują z dziećmi.</li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa nr 1 im. Pieszycyckiej Harcerskiej Organizacji Podziemnej w Pieszycach:</b></li> <li>- zajęcia z psychologiem: <i>Trening umiejętności społecznych i Rozwijanie kompetencji emocjonalno - społecznych</i> - około 250 uczniów.</li> <li>- przeprowadzenie szkolenia radzie pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły,</li> <li>- opracowanie 10 przykazań dla uczniów,</li> <li>- opracowanie i przeprowadzenie ankiety wśród pracowników szkoły,</li> <li>- udział w kampanii <i>Dzieciństwo bez przemocy</i>.</li> <li>- prowadzenie zajęć w klasach przez pedagoga - realizacja interwencji w ramach projektu <i>Szkoła dostępna dla wszystkich</i>. Trzy bloki tematyczne: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przemoc i jej wpływ na komunikację.</li> <li>2. Emocje i potrzeby w komunikacji.</li> </ol> </li> </ul>

		<p>3. Budowanie zdrowych umiejętności komunikacyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Przedszkole Publiczne nr 2</b></li> <li>- kierowanie do specjalistów w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej – 2 dzieci.</li> <li>- objęcie 4 dzieci wsparciem psychologicznym/ terapeutycznym na terenie placówki. Udzielenie pomocy i wsparcia dzieciom zagrożonym przemocą w bieżącej pracy wychowawczej.</li> <li>• <b>Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek</b></li> <li>- kierowanie dzieci przez terapeutę pedagogicznego, nauczycieli i po konsultacji z rodzicem na badania psychologiczno-pedagogiczne do Poradni</li> <li>- konsultacje specjalistów z rodzicem po rozmowie z dyrektorem.</li> <li>- częsty kontakt z CUS w sytuacjach, w których jest podejrzenie przemocy w rodzinie, po wcześniejszej obserwacji dziecka i rozmowach z psychologiem i pedagogiem</li> <li>- prowadzenie zajęć terapeutycznych i korekcyjno- kompensacyjnych przez specjalistów na terenie placówki;</li> <li>- konsultacje rodziców z psychologiem</li> <li>- stała dostępność dyrektora- terapeuty pedagogicznego w sytuacjach trudnych- przeprowadzanie poufnych rozmów nt. trudnej sytuacji rodziny i dalsze kierowanie do specjalistów bądź placówek</li> <li>- prowadzenie zajęć przez psychologa nt. radzenia sobie z emocjami w sytuacjach niepożądanych w przedszkolu.</li> <li>- rozmowy z policjantami nt. kontaktów z obcymi</li> <li>- uwrażliwianie dzieci na rozróżnianie zachowań dobrych od złych.</li> </ul>
5.	Gmina Bielawa	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Bielawa:</b></li> <li>- zajęcia dla dzieci „Akademia dziecka”, liczba uczestników: 38.</li> <li>- grupa wsparcia dla nastolatków, liczba uczestników: 16.</li> <li>• <b>Żłobek Publiczny w Bielawie:</b></li> <li>- prowadzenie rozmów z rodzicami dzieci u których obserwuje się zaburzenia w zachowaniu społecznym ( agresja fizyczna) (brak danych ilościowych).</li> <li>- Informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej w lokalnych instytucjach (poradnie publiczna i niepubliczne) (brak danych ilościowych).</li> <li>• <b>Przedszkole Publiczne nr 3 w Bielawie:</b></li> <li>- objęcie dzieci potrzebujących pomocy opieką specjalistyczną w placówce (brak danych ilościowych).</li> <li>- współpraca z instytucjami: OPS, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, Sąd Rejonowy – wydział nieletnich. (brak danych ilościowych)</li> <li>• <b>Przedszkole Publiczne nr 4 w Bielawie:</b></li> <li>- zapewnienie dostępu specjalistów- pedagoga, psychologa (brak danych ilościowych).</li> <li>- kierowanie osób z rodzin, w których występuje przemoc do specjalistów na terenie placówki i do innych instytucji- OPS, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna (brak danych ilościowych).</li> <li>• <b>Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie:</b></li> <li>- kierowanie do zewnętrznych psychologów i psychoterapeutów podczas indywidualnych rozmów/spotkań (brak danych ilościowych).</li> <li>- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez szkolnych specjalistów (brak danych ilościowych).</li> <li>- zajęcia dla uczniów mające na celu rozwijanie kompetencji emocjonalno- społecznych (brak danych ilościowych).</li> <li>- uczestnictwo uczniów w zajęciach socjoterapeutycznych Klubu Profilaktycznego „Puchatek“ (brak danych ilościowych).</li> <li>• <b>Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie:</b></li> <li>- przekazywanie rodzicom informacji o dostępnych placówkach prowadzących terapię dla dzieci i dorosłych na terenie gminy i powiatu oraz kierowanie rodziców na specjalistyczną diagnozę psychologiczno-pedagogiczną oraz psychiatryczną (brak danych ilościowych).</li> <li>- rozmowy i konsultacje uczniów z rodzin przemocowych z psychologiem szkolnym (brak danych ilościowych).</li> <li>- prowadzenie z uczniami zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-</li> </ul>



		<p>społeczne na terenie szkoły (brak danych ilościowych).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zajęcia warsztatowe nt. radzenia sobie z emocjami, rozwijania empatii, (brak danych ilościowych).</li> <li>- Trening Umiejętności Społecznych, (brak danych ilościowych).</li> <li>- obserwacje i monitorowanie uczniów z rodzin posiadających Niebieską kartę (postępy w nauce, zabezpieczenie podstawowych potrzeb, zachowanie),</li> <li>- rozmowy i konsultacje z uczniami z problemami emocjonalno-społecznymi, rozeznawanie sytuacji domowej uczniów (brak danych ilościowych).</li> <li>- wsparcie emocjonalne dzieci i młodzieży poprzez rozmowy motywujące do nauki i zmiany zachowania</li> <li>- udział Szkoły w programie „Razem łatwiej” – program zdrowia psychicznego dla dzieci</li> <li>- udział Szkoły w programie profilaktycznym „Młode Głowy”.</li> </ul>
6.	Gmina Piława Górna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Piława Górna:</b></li> <li>- Gmina Piława Górna posiada podpisaną umowę z psychologiem świadczącym usługi w ramach procedury „Niebieskie Karty” – rodziny w których prowadzona była lub jest procedura informowane są zawsze o możliwości skorzystania z usług tego specjalisty (brak danych ilościowych).</li> <li>- 16 indywidualnych konsultacji i wsparcia psychologicznego osób dotkniętych przemocą w ramach podpisanej przez Gminę umowy na świadczenie usług i wsparcia psychologicznego, 4 osoby wsparcie socjalne, prawne – brak danych,</li> </ul>
7.	Gmina Niemcza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>OPS Niemcza:</b></li> <li>Kierowanie do poradni psychologiczno – pedagogicznej; do psychologów, pedagogów – 41 osób;</li> <li>• <b>Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gilowie:</b></li> <li>- spotkania z psychologiem dla dzieci z rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty – 3 osoby</li> <li>- opracowanie szkolnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i zapoznanie z procedurami pracowników, rodziców i uczniów</li> <li>- warsztaty dla rodziców z psychologiem (brak danych ilościowych).</li> <li>- warsztaty dla uczniów z psychologiem i wychowawcą (brak danych ilościowych).</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z instytucji działających na terenie powiatu dzierzoniowskiego.

Tabela 4. Wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą w Powiecie.

LP.	Podmiot udzielający wsparcia należący do struktur Powiatu	Rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego oraz liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym
1.	PCPRiOZ/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPRiOZ:</b></li> <li>wsparcie psychologiczne/psychoterapeutyczne – 27 dzieci;</li> <li>• <b>PCPRiOZ Dzierżoniów (piecza zastępcza):</b></li> <li>- wsparcie psychologiczne - 32 dzieci;</li> <li>- spotkanie funkcjonariuszy Policji z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej dotyczące „Cyberprzemocy” – 30 dzieci;</li> <li>- organizacja balu karnawałowego dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat przebywających w pieczy zastępczej – zabawa przy muzyce, słodki poczęstunek, gry i konkursy dla uczestników - 20 dzieci;</li> <li>- organizacja „Warsztatu Walentynkowego” dla dzieci - 20 dzieci;</li> <li>- organizacja Festynu z okazji Promocji Rodzicielstwa Zastępczego - 90 osób - dzieci i rodziny zastępcze,</li> <li>- organizacja Balu Halloweenowego dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat przebywających w pieczy zastępczej – zabawa przy muzyce, słodki poczęstunek, gry i konkursy dla uczestników, - 20 dzieci;</li> <li>- spotkanie świąteczne dla rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych i koordynatorów pieczy zastępczej - 120 osób;</li> </ul>

		- organizacja grup wsparcia dla rodziców zastępczych – 8 spotkań – ok. 14 osób;
2.	Powiatowy Ośrodek Wsparcia	Z pomocy specjalistycznej w 2024 roku skorzystało 36 małoletnich.
3.	Szkoły podlegające pod Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie – Wydział Edukacji	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Liceum Ogólnokształcące z Oddz. Dwujęzycznymi w Bielawie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- przeprowadzenie zajęć w klasach na temat standardów ochrony małoletnich, hejtu, cyberprzemocy, radzeniu sobie z przemocą. - zajęcia przeprowadzono w 15 klasach,</li> <li>- zwoływanie Zespołów Wychowawczych- wdrażanie procedur z zakresu standardu ochrony małoletnich.</li> <li>- przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z ofiarami przemocy.</li> <li>- udzielanie wsparcia przez specjalistów.</li> <li>- przekazywanie informacji na temat instytucji pomocowych na terenie naszego powiatu- kierowanie uczniów i rodziców do specjalistów z zakresu psychoterapii;</li> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym - 30</li> <li>- liczba dzieci/ osób skierowanych do specjalistów- 10</li> </ul> </li> <li>• <b>I Liceum Ogólnokształcące im. J. Śniadeckiego w Dzierżoniowie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- konsultacje i rozmowy indywidualne o charakterze terapeutycznym dla osób doznających przemocy oraz ich rodziców;</li> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym na terenie instytucji, (konsultacje ze specjalistami, warsztaty z dziećmi) – 4 uczniów</li> <li>- liczba osób/dzieci skierowanych do specjalistów – 4 uczniów</li> <li>- psychoedukacja porady, przekazywanie informacji dot. miejsc pomocowych bezpośrednio oraz poprzez e-dziennik</li> </ul> </li> <li>• <b>II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Dzierżoniowie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami, udzielenie im wsparcia i kierowanie do specjalistów – 2 uczniów.</li> </ul> </li> <li>• <b>Zespół Szkół i Placówek Kształcenia zawodowego w Bielawie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kierowanie do Centrum Terapii Uzależnień do specjalistów z zakresu psychoterapii i psychiatrii uczniów z symptomami uzależnienia od substancji odurzających</li> <li>- kierowanie rodzin w kryzysie na psychoterapię systemową</li> <li>- kierowanie na konsultacje psychiatryczne w przypadku symptomów zaburzeń psychicznych (REHA-MED, SUBSIDIO, pomoc w poszukiwaniu innych gabinetów i placówek)</li> <li>- kierowanie na psychoterapię w przypadku symptomów zaburzeń psychicznych lub osobowości (dot. dorosłych)</li> <li>- kierowanie do poradni specjalistycznych, gabinetów psychoterapeutycznych i psychologicznych.celem pogłębienia diagnozy funkcjonalnej i nozologicznej: <ul style="list-style-type: none"> <li>a) do Powiatowego Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie Filia w Bielawie</li> <li>b) do NZOZ REHA -MED w Dzierżoniowie</li> <li>c) SUBSIDIO w Dzierżoniowie</li> </ul> </li> <li>- objęcie uczniów z grup ryzyka pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły – pomoc nauczycieli w trakcie bieżącej pracy z uczniem dotkniętym kryzysem przemocy. Profilaktyka przemocy (pierwszorzędowa i drugorzędowa)</li> <li>- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji przez psychologa i pedagoga szkolnego dla uczniów dotkniętych kryzysem przemocy oraz dla uczniów z grupy ryzyka</li> <li>- zawiadomienie właściwego Ośrodka Pomocy Społecznej o kryzysowej sytuacji rodziny</li> <li>- zawiadomienie Sądu Rejonowego o sytuacji rodziny z prośbą o wgląd w sytuację rodziny</li> <li>- mediacje z rodziną w sytuacji konfliktu rodzic-dziecko</li> <li>- mediacje dla uczniów na terenie szkoły w przypadku konfliktów interpersonalnych uczniów- profilaktyka eskalacji konfliktów i</li> </ul> </li> </ul>

	<p>agresji</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- warsztaty rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz warsztaty profilaktyczne dla uczniów realizowane przez szkolnych specjalistów</li> <li>- realizowanie przez wychowawców klas lekcji na godzinie wychowawczej nt. agresji i przemocy oraz form wsparcia</li> <li>- organizacja warsztatów psychologicznych realizowanych przez trenerów Uniwersytetu SWSP we Wrocławiu w kampusie uczelni : m.in. na tematy dot. „ Wpływu poczucia własnej wartości na dokonywanie codziennych wyborów”, „ Bliskie relacje międzyludzkie- jak odróżnić relację wzmacniającą od relacji krzywdzącej”</li> <li>- realizacja ogólnopolskiego programu profilaktycznego dla wszystkich klas I-III „Rówieśnicza interwencja kryzysowa” oraz warsztaty z psychologiem szkolnym- omawianie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej, konsekwencji prawnych i psychologicznych oraz form wsparcia w przypadku kryzysu przemocy.</li> </ul> <p>• <b>Zespół Szkół Nr 1 im. W. Rotkiewicza w Dzierżoniowie:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wskazywanie punktów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, psychiatrycznej na terenie powiatu dzierżoniowskiego.</li> <li>- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne rodziców i uczniów na terenie szkoły</li> <li>- wskazywanie punktów bezpłatnej pomocy prawnej;</li> </ul> <p>• <b>Zespół Szkół Nr 2 im. Prof. T. Kotarbińskiego w Dzierżoniowie:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kierowanie uczniów i rodziców do specjalistów</li> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym - 58 osób</li> <li>- objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną- stałe spotkania ze specjalistami, poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, psychoterapia (8 osób)</li> <li>- konsultacje psychologiczno-pedagogiczne (50 osób)</li> <li>- warsztaty na temat tolerancji, stereotypów i uprzedzeń (3 spotkania),</li> </ul> <p>• <b>Zespół Szkół Nr 3 im. Kombatantów RP w Dzierżoniowie:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym na terenie instytucji, (konsultacje ze specjalistami, warsztaty z dziećmi), - 145</li> <li>- liczba osób/dzieci skierowanych do specjalistów – 28</li> <li>- udzielanie pomocy i wsparcia uczniom zagrożonym i doświadczającym przemocy w rodzinie,</li> <li>- informowanie o możliwościach oraz zalecenie skorzystania z pomocy specjalistycznej z zakresu psychoterapii, wsparcia psychologicznego oraz terapii uzależnień</li> <li>- udział przedstawicieli szkoły w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie Niebieskiej Karty-współpraca z instytucjami wsparcia rodziny w sprawach uczniów.</li> </ul> <p>• <b>Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy im. J.Twardowskiego w Pilawie Górnej:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym- 7</li> <li>- zajęcia z pedagogiem nt. prawidłowych relacji w rodzinie , zagadnień dot. zachowań przemocowych , osób , do których należy się zwrócić o pomoc w trudnych sytuacjach (6 dzieci )</li> <li>- opracowanie i stosowanie „Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w naszej placówce.</li> </ul> <p>• <b>Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dzierżoniowie:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym/psychoterapeutycznym- 91 dzieci</li> <li>- przekazywanie informacji rodzicom oraz pełnoletnim uczniom, podczas indywidualnych spotkań o placówkach, poradniach, w których mogą otrzymać pomoc specjalisty, pomoc w umawianiu</li> </ul>
--	--



		<p>wizyt;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uczniowie objęci pomocą psychologa i pedagoga przez cały rok szkolnych</li> <li>- udzielanie na bieżąco pomocy uczniom i porad przez szkolnego psychologa, pedagoga</li> <li>- spotkania informacyjne z kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji, pracownikami socjalnymi oraz asystentom rodziny</li> <li>- zebrania z rodzicami,</li> <li>- możliwość umieszczenia dziecka w grupie wychowawczej w sytuacji przemocy,</li> <li>- zajęcia psychoedukacyjne ( 13 h/w tyg).</li> </ul>
4.	Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżoniowie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- w ramach stałych, co tygodniowych <b>konsultacji specjalistów</b> (psychologów, pedagogów) udzielono wsparcia i pomocy rodzicom dzieci w zakresie stosowania właściwych metod i oddziaływań wychowawczych, w tym rodzinom zagrożonym doświadczeniem przemocy (brak danych ilościowych)</li> <li>- prowadzono zajęcia, których celem było podnoszenie kompetencji wychowawczych i wspieranie rodziców w realizacji obowiązków wynikających z ich swojej roli: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Grupa wsparcia dla rodziców doświadczających trudności wychowawczych w relacji z nastolatkami (6 osób)- 5 spotkań</li> <li>▪ Grupa wsparcia dla rodziców dzieci objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju Dziecka (3 osoby)</li> <li>▪ Grupa wsparcia dla rodziców nastolatków uczęszczających na trening regulacji emocji (8 osób)</li> </ul> </li> <li>- udział specjalistów w 4 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li> <li>- indywidualna terapia psychologiczna dla dzieci zagrożonych doświadczeniem w przemocy w rodzinie -22 osoby</li> <li>- uczniowie uczestniczyli w zajęciach grupowych (63 osoby) : <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ treningu umiejętności społecznych (15 osób)</li> <li>▪ charakterze socjoterapeutycznym (11 osób),</li> <li>▪ zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne (15 osób)</li> <li>▪ grupa terapeutyczna dla młodzieży z problemami emocjonalnymi ( 7 osób)</li> <li>▪ trening rozpoznawania i regulowania emocji (15 osób)</li> </ul> </li> </ul>

*Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z instytucji działających na terenie powiatu dzierżoniowskiego.*

Działania miały zarówno charakter specjalistycznych spotkań indywidualnych (z psychologiem, psychoterapeutą, pedagogiem), warsztatów i pogadarek profilaktycznych dot. emocji; zjawiska uzależnień, przemocy oraz zajęć z wychowawcą klasy nt. agresji, przemocy oraz form pomocy.

#### **4. Zwiększenie świadomości na temat dostępnych form wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia upowszechniało na stronach internetowych PCPRiOZ ([www.pcprdzierzonow.pl](http://www.pcprdzierzonow.pl)), profilu Centrum na stronie społecznościowej - facebook, na profilu stworzonym przez PCPRiOZ na Instagramie (o nazwie „stop\_przemocy\_dzierzonow”), a także na stronie Powiatu Dzierżoniowskiego informacje dotyczące możliwości uzyskania wsparcia w formie specjalistycznej zarówno kierowanej dla dorosłych jak i dzieci. Pracownicy Centrum także podczas bezpośrednich

spotkań informowali zarówno podmioty zaangażowane jak i osoby zainteresowane wsparciem o ofercie udzielanej pomocy przez naszą instytucję.

Instytucje zaangażowane w *Program* umieszczały na swoich stronach internetowych, tablicach ogłoszeń, w formie ulotek czy plakatów informację o placówkach gdzie m.in. osoby zagrożone przemocą mogą uzyskać nieodpłatną pomoc psychologiczną, prawną czy socjalną, a także bezpośrednio w trakcie zebrań szkolnych lub w instytucjach pomocowych rodzice byli informowani o możliwościach uzyskania wsparcia specjalistycznego na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego.